

รายงานการดำเนินงาน (Proceeding)

โครงการสัมมนาวิชาการ ฝรั่งเศส-แม่ฟ้าหลวง ครั้งที่ ๖
เรื่อง “งานวิจัยภายใต้ความร่วมมือ Franco-Thai Joint Research Project
และการเสวนาเกี่ยวกับการใช้ภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย”
(The 6th French-MFU Seminar on “Policy and orientation of French
Language in Thailand”)

และ

โครงการกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนางานวิจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดเชียงราย

จัดทำโดย

โครงการจัดตั้งหน่วยความร่วมมือทางวิชาการฝรั่งเศส-อนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง

วันที่ 24 สิงหาคม 2554

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

รายงานการดำเนินงาน (Proceeding)

โครงการกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนางานวิจัยทางด้านเศรษฐกิจและ สังคมในจังหวัดเชียงราย

จัดทำโดย

โครงการจัดตั้งหน่วยความร่วมมือทางวิชาการฝรั่งเศส-อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

วันที่ 24 สิงหาคม 2554

ณ ห้องประชุม 306 อาคารศูนย์อาหารและกิจกรรมนักศึกษา (D1)

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

สารบัญ

หน้า

โครงการสัมมนาวิชาการ ฝรั่งเศส-แม่ฟ้าหลวง ครั้งที่ ๖ เรื่อง “งานวิจัยภายใต้ความร่วมมือ Franco-Thai Joint Research Project และการเสวนาเกี่ยวกับการใช้ภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย”

สรุปผลการสัมมนาวิชาการ 1

เอกสารประกอบสัมมนาวิชาการ

Valorization of Vernicia Montana through its seed fatty acid and oil production 12

Functional phylogenetics of useful microorganisms: Agaricus homobasidiomycetes chemical analysis and preservation for human benefits 15

โครงการ 52

กำหนดการ 56

คำกล่าวเปิด 58

ประวัติวิทยากร 60

โครงการกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนางานวิจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดเชียงราย

สรุปผลการสัมมนาวิชาการ 65

เอกสารประกอบสัมมนาวิชาการ

เรื่อง การจัดการด้านตลาด และช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมือง 71

เรื่อง การท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองในจังหวัดเชียงราย 85

เรื่อง การศึกษาโซ่อุปทานกลุ่มผู้ผลิตผ้าทอพื้นเมืองจังหวัดเชียงราย 95

โครงการ 108

กำหนดการ 111

คำกล่าวเปิด 112

ประวัติวิทยากร 114

สรุปผลการดำเนินงาน

โครงการ “สัมมนาวิชาการฝรั่งเศส-แม่ฟ้าหลวง ครั้งที่ ๖ เรื่อง งานวิจัยภายใต้ความร่วมมือ Franco-Thai Joint Research Project” และ “การเสวนาเกี่ยวกับการใช้ภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย (The 6th French-MFU Seminar on “Policy and orientation of French Language in Thailand”)”

จัดโดย	หน่วยความร่วมมือทางวิชาการฝรั่งเศส-อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
สถานที่ดำเนินโครงการ	ห้องประชุม 306 อาคารศูนย์อาหารและกิจกรรมนักศึกษา (D1) และห้องประชุมริมสระน้ำ สถาบันสุขภาพและความงามนาครม มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
วันเวลาที่ดำเนินโครงการ	วันพุธที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๔ สัมมนา เวลา ๐๙.๐๐ – ๑๐.๐๐ น. ณ ห้องประชุม ๓๐๖ อาคารโรงอาหาร และกิจกรรมนักศึกษา D๑ สัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ภาษาฝรั่งเศส เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. ณ สถาบันสุขภาพและความงามนาครม
ผู้เข้าร่วมโครงการ	๑.) ผู้อำนวยการสมาคมฝรั่งเศสไทยเชียงราย ๒.) อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาฝรั่งเศสในจังหวัดภาคเหนือ (อาจารย์จากโรงเรียนใน จังหวัดเชียงราย, จังหวัดพะเยา, จังหวัดเชียงใหม่, จังหวัดลำปาง และจังหวัด แพร่) ๓.) คณาจารย์จากมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ๔.) นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ๕.) บุคลากรหน่วยงานความร่วมมือทางวิชาการฝรั่งเศส-อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
วิทยากร	๑.) คุณ Anne Emmanuelle Grossi ผู้ช่วยทูตฝ่ายความร่วมมือด้านภาษาฝรั่งเศส จากสถานทูตฝรั่งเศสประจำประเทศไทย ๒.) ดร.ศรันยา ศรีสุวรรณ อาจารย์ประจำสำนักวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้า หลวง ๓.) Dr. Kevin D Hyde อาจารย์ประจำสำนักวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

วันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๔

โครงการสัมมนาวิชาการฝรั่งเศส – แม่ฟ้าหลวง ครั้งที่ 6 เรื่อง งานวิจัยภายใต้ความร่วมมือ Franco-Thai Joint Research Project ณ ห้องประชุม 306 อาคารศูนย์อาหารและกิจกรรมนักศึกษา (D1) มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เวลา ๐๙.๐๐ – ๑๐.๐๐ น.

นายวิรัช วงศ์สุภา เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการวิชาการ ได้กล่าวรายงานการจัดงานและกล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมสัมมนา โดยเชิญให้ ดร. สุรพงษ์ อุตมา รักษาการแทนหัวหน้าหน่วยความร่วมมือทางวิชาการฝรั่งเศสฯ ให้เกียรติกล่าวเปิดงาน หลังจากนั้นวิทยากรจึงเริ่มการบรรยายตามลำดับ

ดร.ศรันยา ศรีสุวรรณ ได้นำเสนอผลงานวิจัยเรื่อง การศึกษาศักยภาพของมะเยาเหลียม Vernicia Montana ในการพัฒนาเป็นพืชน้ำมัน ซึ่งจากการวิเคราะห์คุณภาพน้ำมันของมะเยาหินที่ปลูกในประเทศไทยเบื้องต้น พบว่า มีคุณสมบัติแตกต่างจากคุณสมบัติของน้ำมันมะเยาที่ปลูกในจีนเล็กน้อย คือมีปริมาณน้ำมันเป็นองค์ประกอบในเมล็ด 25%-42% จากการวิเคราะห์ตารางที่ 5 พบว่า น้ำมันจากเนื้อในเมล็ดของ V.montana จากประเทศไทยไม่มีกรด Eleostearic acid (C 18:3) เป็นส่วนประกอบเลย ในขณะที่น้ำมันจากเนื้อในเมล็ดของ V.frodii และ V.montana จากประเทศจีนมีปริมาณ Eleostearic acid (C 18:3) สูงถึง 63.8% และ 82.2% ตามลำดับ และน้ำมัน จาก V.montana จากประเทศไทยมีอัตราส่วนของ กรดไขมันอิ่มตัว ต่อ กรดไขมันไม่อิ่มตัว (sat/unsat) สูงกว่า V.montana และ V.frodii จากประเทศจีนนับว่าเป็นเรื่องที่น่าประหลาดมาก กรด Eleostearic acid (C 18:3) นั้นมีความสำคัญ และอาจจะเป็นคุณสมบัติที่ดี หรือคุณสมบัติที่ไม่ดี ก็ได้ ขึ้นอยู่กับว่าจะนำน้ำมันไปใช้ในผลิตภัณฑ์ อะไร ในกรณีที่จะนำน้ำมันไปใช้เป็นตัวเคลือบชิ้นงาน หรือเป็น resin ปริมาณของกรด Eleostearic acid (C 18:3) ที่สูงเป็นคุณสมบัติที่ดีมาก เพราะจะทำให้ให้น้ำมันสามารถแห้งได้อย่างรวดเร็ว เมื่อทาเคลือบลงบนพื้นผิว แต่ถ้าหากจะนำน้ำมันไปใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิต Biodiesel ปริมาณของกรด Eleostearic acid (C 18:3) ที่สูงเป็นคุณสมบัติที่ไม่ดี เนื่องจากจะทำให้ให้น้ำมันเกิด oxidation ได้ง่าย การที่น้ำมันจากเนื้อในเมล็ดของ V.montana จากประเทศไทยไม่มีกรด Eleostearic acid (C 18:3) นั้น นับว่าเป็นเรื่องที่แปลกมาก และอาจเกิดจากกระบวนการสังเคราะห์น้ำมันของ V.montana ที่เจริญเติบโตในประเทศไทย มีความแตกต่างจากกระบวนการสังเคราะห์น้ำมันของ V.montana และ V.frodii ที่เจริญเติบโตในประเทศจีนอย่างสิ้นเชิง แต่ทั้งนี้ยังเป็นการวิเคราะห์เบื้องต้น ยังคงต้องการการทดลองซ้ำ เพื่อยืนยันผลการทดลองต่อไป (ปราณี อินประโคน)

Dr. Kevin D Hyde ได้นำเสนองานวิจัยเรื่อง อนุกรมวิธาน วงศ์วานวิวัฒนาการ ของเห็ดสายพันธุ์พื้นเมืองในประเทศไทย และเห็ดสายพันธุ์อื่นที่สามารถรับประทานได้ เช่น Gasteromycetes, Lepista, Lepiota, Macrolepiota, Tuberaceae, Volvariella ในภาคเหนือของประเทศไทยและยังได้ค้นพบเห็ดสายพันธุ์อื่นๆ ที่มีศักยภาพที่สามารถเพาะเลี้ยงได้ภายใต้ความร่วมมือกับสถาบัน INRA ประเทศฝรั่งเศส โดยการเก็บรวบรวมและการคัดแยกเชื้อจากหลากหลายสายพันธุ์ มีการเพาะเลี้ยงและการเก็บรักษาสายพันธุ์ที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง นอกจากนี้การศึกษาทางด้านชีวโมเลกุลเพื่อแสดงถึงวงศ์วานวิวัฒนาการของเห็ดที่กินได้ ซึ่งเห็ดสายพันธุ์ท้องถิ่นที่คัดเลือกแล้ว จะถูกนำไปตรวจสอบหาคูณค่าทางโภชนาการและคุณสมบัติทางยา โครงสร้างทางเคมีชนิดใหม่ที่ค้นพบในการศึกษาครั้งนี้จะนำไปเผยแพร่ในวารสารวิชาการต่อไป

การเสวนาเกี่ยวกับการใช้ภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย (The 6th French-MFU Seminar on “Policy and orientation of French Language in Thailand”) ณ ห้องประชุมริมสระน้ำ สถาบันสุขภาพและความงาม วนาครม มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.

หน่วยความร่วมมือทางวิชาการฝรั่งเศส-อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ได้รับเกียรติจาก รศ.ดร.ชยาพร วัฒนศิริ รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เป็นผู้กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมการสัมมนาในโครงการ “การเสวนาเกี่ยวกับการใช้ภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย” และท่าน รศ.ดร.ชยาพร วัฒนศิริ ได้กล่าวเกี่ยวกับ ความสำคัญของการใช้ภาษาฝรั่งเศสตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันให้กับผู้เข้าร่วมการสัมมนาทุกท่านได้ฟัง ต่อจากนั้น รศ.ดร.ชยาพร วัฒนศิริ ได้เรียนเชิญ รศ.ดร.วันชัย ศิริชนะ อธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ได้เป็นประธานกล่าวเปิดงาน โครงการ “การเสวนาเกี่ยวกับการใช้ภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย” โดยที่ท่าน รศ.ดร.วันชัย ศิริชนะ ได้กล่าวถึง การเรียนวิชาภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย ทำไมต้องมีการเรียนการสอนภาษา ฝรั่งเศสในประเทศไทย รวมถึงการประชาสัมพันธ์และสร้างโอกาสทางการเรียนภาษาฝรั่งเศสให้มากขึ้น ซึ่ง วิธีการที่จะส่งเสริมให้มีโอกาสทางการเรียนภาษาฝรั่งเศสได้มากขึ้น นั่นคือ การขอทุนในบริษัทเอกชน โดยที่ บริษัทเอกชนจะให้ทุนการเรียนภาษาฝรั่งเศสทุกๆปี และทุนที่จะให้จะเป็นทุนทางด้านวิทยาศาสตร์ และ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงมีความยินดีที่จะทำกิจกรรมร่วมกับทางสมาคมฝรั่งเศสไทย-เชียงใหม่ หลังจากนั้น กล่าวเปิดและกล่าวต้อนรับทุกท่านที่เข้าร่วมเสวนาร่วมกับมอบของที่ระลึกแก่วิทยากร และถ่ายภาพหมู่ ร่วมกัน

คุณ Anne Emmanuelle Grossi ผู้ช่วยทูตฝ่ายความร่วมมือด้านภาษาฝรั่งเศส ได้กล่าวขอบคุณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง และผู้เข้าร่วมการเสวนาทุกท่าน จากนั้นคุณ Anne Emmanuelle Grossi พร้อมทั้ง จะตอบคำถามเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส สำหรับอาจารย์ และนักศึกษา รวมไปถึงการตอบ คำถามเกี่ยวกับการให้ทุนการศึกษาของรัฐบาลฝรั่งเศส ในช่วงระยะเวลา ๑ เดือน, ๔ เดือน, ๙ เดือน และใน ระดับปริญญาตรี, ระดับปริญญาโท รวมไปถึงระดับปริญญาเอก โดยที่การเสวนาเริ่มขึ้นดังต่อไปนี้

เริ่มเสวนาโดย

- ๑.) อาจารย์นิธิพันธ์ ยากิ อาจารย์ผู้สอนรายวิชาภาษาฝรั่งเศส จากโรงเรียนสันกำแพงวิทยาคม จ.เชียงใหม่ ได้ซักถามวิทยากรเกี่ยวกับเรื่องทุนการศึกษาจากรัฐบาลฝรั่งเศส ที่จะเปิดรับสมัครตอน ช่วงเวลาใด และอาจารย์ได้ถามถึงว่าทางรัฐบาลฝรั่งเศสจะมีทุนให้กับอาจารย์ผู้สอนรายวิชาภาษา ฝรั่งเศสไปทัศนศึกษาดูงาน ณ ประเทศฝรั่งเศสหรือไม่?

คำตอบจากวิทยากร: วิทยากรได้ตอบคำถามของอาจารย์นิธิพันธ์ ว่า “ทางรัฐบาลฝรั่งเศสจะให้ ทุนการศึกษาทุกๆ ปี ทุนที่ให้ดังกล่าวจะอยู่ในรูปแบบ การให้ทุนการศึกษาระดับปริญญาโท และระดับปริญญา เอก ณ ประเทศฝรั่งเศส และการให้ทุนฝึกอบรมภาษาฝรั่งเศสระยะสั้นเวลา ๑ เดือน ช่วงเวลาการให้ทุน

ดังกล่าวจะเปิดรับสมัครในช่วงเดือน มกราคม-เมษายน ของทุกปี ทางรัฐบาลฝรั่งเศสจะประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับทุน ภายหลังจากที่ได้ออกใบสมัครไปแล้ว”

สำหรับคำถามอีก ๑ ข้อ ที่อาจารย์ถามว่าจะมีทุนให้ไปศึกษาทำงานหรือไม่ วิทยากรตอบว่า: ไม่มีทุนในรูปแบบดังกล่าว แต่ทุนที่ให้จะอยู่ในรูปแบบการอบรม และการฝึกการใช้ภาษาฝรั่งเศส ในหลักสูตรระยะสั้น ๑ เดือน ซึ่งบุคคลภายนอกที่สนใจสามารถสมัครขอเข้ารับทุนดังกล่าวนี้ได้

๒.) อาจารย์อังสนา ชัยติลล อธิการผู้สอนรายวิชาภาษาฝรั่งเศส จากโรงเรียนแม่จันวิทยาคม จ.เชียงราย ได้ซักถามวิทยากรเกี่ยวกับเรื่อง การสอบวัดความรู้พื้นฐานทางภาษาฝรั่งเศส (DELF) ว่าค่าสมัครสอบมีราคาที่สูงเกินไป อยากจะให้ทางสมาคมฝรั่งเศสประจำประเทศไทยช่วยลดค่าสมัครสอบดังกล่าวลง เพราะนักเรียนส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีเงินในการใช้จ่ายในการสอบ และการเดินทางมาสอบที่ต่างจังหวัด
คำตอบจากวิทยากร: วิทยากรได้ตอบคำถามของอาจารย์อังสนา ว่า “ค่าสมัครสอบดังกล่าวเป็นการวัดความรู้พื้นฐานทางความรู้ทางภาษาฝรั่งเศส ที่ไม่ได้จัดขึ้นบ่อยครั้งนัก และการสอบดังกล่าวเป็นมาตรฐานระดับสากล ดังนั้นค่าสมัครจึงมีราคาสูง จึงถือว่าเป็นเรื่องปกติ และราคาไม่สามารถลดลงได้” วิทยากรจึงได้เสนอแนวทางการแก้ไขว่า “ให้นักเรียนทำจดหมายขอความอนุเคราะห์จากทางโรงเรียน เพื่อให้ออกเงินสนับสนุนครั้งหนึ่งในการสอบวัดความรู้พื้นฐานทางภาษาฝรั่งเศส (DELF) และค่าใช้จ่ายเพื่อเดินทางมาสอบ ณ ต่างจังหวัด” ซึ่งวิธีการดังกล่าวจะเป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายของนักศึกษาลงได้ครั้งหนึ่ง

๓.) อาจารย์ดวงเดือน เทอดเกียรติพิชญ์ อธิการผู้สอนรายวิชาภาษาฝรั่งเศส จากโรงเรียนแม่จันวิทยาคม จ.เชียงราย ได้ซักถามวิทยากรเกี่ยวกับเรื่อง “การฝึกอบรมภาษาฝรั่งเศสให้กับคุณครูในโรงเรียน เพราะครูส่วนมากไม่ค่อยได้มีโอกาสอบรมกับเจ้าของภาษาโดยตรง รวมไปถึงข้อสอบในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยสำหรับนักเรียนมีระดับความยากสำหรับครูผู้สอน” ดังนั้นอยากให้ทางสถานทูตมีการจัดฝึกอบรมดังกล่าวนี้ขึ้นมา

คำตอบจากวิทยากร: วิทยากรได้ตอบคำถามของอาจารย์ดวงเดือน ว่า “ทางสถานทูตฝรั่งเศสไม่มีโครงการการฝึกอบรมดังกล่าว” แต่ถ้าคุณครูอยากให้มีการจัดอบรมขึ้นมา คุณครูสามารถทำจดหมายขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญวิทยากรจากสถานทูตฝรั่งเศสประจำประเทศไทย หรือ เรียนเชิญเจ้าหน้าที่จากสมาคมฝรั่งเศส ไปเป็นพิธีกรเพื่อทำการบรรยายให้ความรู้ดังกล่าวได้ ต่อจากนั้นคุณ Guy Heidelberger ผู้อำนวยการสมาคมฝรั่งเศสไทย-เชียงราย ได้พูดเสนอแนะเพิ่มเติมขึ้นมาว่า “เคยจัดกิจกรรมในรูปแบบดังกล่าวขึ้นมาแล้ว และคาดว่าจะจัดขึ้นมาได้อีกครั้ง”

๔.) อาจารย์พรรณราย จันทยศ อธิการผู้สอนรายวิชาภาษาฝรั่งเศส จากโรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์ จ.เชียงราย ได้ซักถามวิทยากรเกี่ยวกับเรื่อง “ทุนการฝึกอบรมภาษาฝรั่งเศสระยะสั้นในช่วง ๑ เดือนว่าจะมีวงเงินให้ในราคาเท่าไร”

คำตอบจากวิทยากร: วิทยากรได้ตอบคำถามของอาจารย์พรรณราย ว่า เงินที่จะให้ไปอยู่ในรูปแบบทุนการฝึกอบรมภาษาฝรั่งเศส ณ ประเทศฝรั่งเศส ๑ เดือนนั้น มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดประมาณ ๑ แสนบาท แต่ถ้า

ผู้สมัครใช้เงินทุนดังกล่าวตามที่รัฐบาลฝรั่งเศสได้มอบให้เกินจำนวนวงเงินที่ให้มา ผู้สมัครขอรับทุนต้องทำ การออกค่าใช้จ่ายโดยใช้เงินส่วนตัว และการขออนุมนั้นต้องมีการสอบชิงทุนกันอีกครั้งหนึ่งในช่วงปลายปี จากนั้นอาจารย์พรพรรณราย ได้เสนอแนะว่าควรจะให้มีการจัดอบรมก่อนการสอบวัดความรู้พื้นฐานทาง ภาษาฝรั่งเศส (DELF) แก่นักเรียนที่จะไปสอบ โดยที่ทางภาคเหนือควรจะมีการจัดอบรมที่ สมาคมไทย ฝรั่งเศส-เชียงใหม่ เพราะจังหวัดเชียงใหม่มีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และเป็นศูนย์กลางการศึกษาของ ภาคเหนือ

คำเสนอแนะจากวิทยากรเพิ่มเติม: วิทยากรบอกว่าการจัดอบรมการสอบความรู้ขั้นพื้นฐานดังกล่าวเป็นสิ่ง ที่ดี เพราะจะช่วยให้นักเรียนได้ทบทวนความรู้ทางภาษาฝรั่งเศสก่อนทำการสอบ และจะทำให้นักเรียนสอบ ผ่านกันทุกคน

๕.) อาจารย์กาญจนา ไชยประพันธ์ อาจารย์ผู้สอนรายวิชาภาษาฝรั่งเศส จากโรงเรียนนารีรัตน์ จ.แพร่ ได้ซักถามวิทยากรว่า การเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในจังหวัดแพร่ ยังหาบุคลากรชาวฝรั่งเศสที่เป็น เจ้าของภาษายังไม่ได้ อาจารย์อยากให้สถานทูตฝรั่งเศสประจำประเทศไทย ส่งบุคลากรชาวฝรั่งเศสมา ประจำการที่โรงเรียนประจำ โดยการที่จะทำเป็นสัญญาจ้างปีต่อปี จะได้หรือไม่?

คำตอบจากวิทยากร: วิทยากรได้ตอบคำถามของอาจารย์กาญจนา ว่า ทางสถานทูตฝรั่งเศสไทย ไม่ สามารถส่งบุคลากรชาวฝรั่งเศสมาประจำได้ เพราะค่าใช้จ่ายในการรับรองวิทยากรสูง และการสอน ภาษาต่างประเทศที่ ๒ ในการจ้างบุคลากรชาวต่างประเทศมาสอน มีค่าใช้จ่ายสูง แต่ทางสถานทูตสามารถ ส่งบุคลากรไปทำการสอนชั่วคราวได้ ประมาณ ๓-๖ เดือน โดยให้โรงเรียนทำจดหมายขอความอนุเคราะห์ มายังสถานทูต วิธีการนี้จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ภาษาต่างประเทศได้กับเจ้าของภาษาได้โดยตรงเช่นกัน

๖.) อาจารย์มัทนา เกตุสิงห์น้อย อาจารย์ผู้สอนรายวิชาภาษาฝรั่งเศส จากโรงเรียนเชียงคำวิทยาคม จ.พะเยา ได้ซักถามวิทยากรว่า ถ้าทางมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงจะมีการจัดค่ายอบรมภาษาฝรั่งเศสขึ้นมา ในช่วงปิดภาคเรียน ช่วงเดือน เมษายน (ช่วง Summer) ขึ้นมาจะดีหรือไม่ ควรมีการจัดงานกี่วัน และ ทางสถานทูตจะส่งวิทยากรมาได้หรือไม่

คำตอบของวิทยากร: วิทยากรมีความเห็นว่าควรที่จะมีการจัดกิจกรรมดังกล่าวขึ้นมาที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้า หลวง เพราะว่าจะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ภาษาฝรั่งเศสในชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น สำหรับ กิจกรรมที่จัดนั้นขึ้นอยู่กับทางมหาวิทยาลัยเป็นผู้กำหนด แต่วิทยากรได้เสนอแนะว่าควรจัดประมาณ ๓ วัน ๒ คืน ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสม และควรจัดในช่วงเดือนกันยายน ๒๕๕๔ หรือหลังจากสอบปลาย ภาค (Final) ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา สถานทูตสามารถส่งวิทยากรมาร่วมในงานได้ แต่ทาง โรงเรียนและมหาวิทยาลัยต้องติดต่อไปทางสถานทูตก่อน ๑ เดือน เพื่อที่ทางสถานทูตจะได้จัดตารางเวลา ของวิทยากรได้ถูกต้อง

จากนั้นอาจารย์มัทนา ได้ซักถาม คุณ Guy Heidelberg (ผู้อำนวยการสมาคมฝรั่งเศสไทย-เชียงใหม่) ว่า ทางสมาคมฝรั่งเศสไทย-เชียงใหม่ จะส่งบุคลากรมาเข้าร่วมได้หรือไม่ และทางสมาคมจะจัดกิจกรรมอะไรขึ้น ถ้ามีการจัดค่ายภาษาฝรั่งเศสขึ้นมา

คำตอบจากคุณ Guy Heidelberg: คุณ Guy Heidelberg ตอบว่า ทางสมาคมฝรั่งเศสไทย-เชียงใหม่ สามารถส่งบุคลากรไปเข้าร่วมโครงการค่ายภาษาฝรั่งเศสได้ในช่วงเดือนเมษายน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ

- ๑.) ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับทราบถึงแนวคิด และทิศทางของ การเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย รวมไปถึงการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในแต่ละโรงเรียนประจำภาคเหนือ
- ๒.) ผู้เข้าร่วมโครงการทุกคน โดยเฉพาะอาจารย์ผู้สอนรายวิชาภาษาฝรั่งเศส ได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการให้ทุนการศึกษาจากรัฐบาลฝรั่งเศส สำหรับการไปเรียนภาษาฝรั่งเศส ณ ประเทศฝรั่งเศส ในหลักสูตรระยะสั้น ๑ เดือน รวมไปถึงการส่งเสริมให้นักเรียนหันมาสนใจการเรียนภาษาฝรั่งเศสมากยิ่งขึ้น
- ๓.) อาจารย์ผู้สอนรายวิชาภาษาฝรั่งเศส ได้รับทราบถึงอุปสรรค และปัญหาในการเรียนภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนประจำโรงเรียนต่างๆ และอาจารย์จากทุกๆโรงเรียน เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนให้ดีขึ้น
- ๔.) การจัดโครงการดังกล่าวเป็นการสร้างเครือข่ายทางวิชาการ และเป็นการร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของอาจารย์ผู้สอนรายวิชาภาษาฝรั่งเศส เพื่อให้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาฝรั่งเศสของอาจารย์ผู้สอนรายวิชาภาษาฝรั่งเศสจากทั่วโรงเรียนทุกๆ ภาคเหนือ

ข้อสังเกตจากการเข้าร่วมโครงการ

- ๑.) การจัดโครงการในครั้งนี้ ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี โดยผู้เข้าร่วมโครงการส่วนมากเป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาฝรั่งเศส จากโรงเรียนในจังหวัดภาคเหนือ รวมไปถึงอาจารย์จากมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เข้าร่วมโครงการด้วย ทางหน่วยความร่วมมือทางวิชาการฝรั่งเศส-อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง จึงถือได้ว่าการจัดโครงการดังกล่าวบรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามที่ได้กำหนดไว้เป็นอย่างมาก
- ๒.) วิทยากรมีความรู้ความสามารถ และมีความตั้งใจในการถ่ายทอดความรู้ในเรื่อง “ทิศทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย รวมไปถึงการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย” ซึ่งวิทยากรเป็นผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี
- ๓.) ผู้เข้าร่วมโครงการมีความกระตือรือร้นและตั้งใจฟังสิ่งที่วิทยากรได้บรรยาย รวมไปถึงผู้เข้าร่วมโครงการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและซักถามเป็นอย่างดี เมื่อวิทยากรเปิดโอกาสให้ซักถาม และผู้เข้าร่วมโครงการยังได้เสนอแนะข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อวิทยากร และผู้เข้าร่วมโครงการท่านอื่นๆ จึงทำให้เกิดบรรยากาศที่มีความเป็นกันเองในระหว่างคุณาจารย์ด้วยกันเอง และการได้รับความรู้เพิ่มเติมจากการจัดโครงการดังกล่าว

- ๔.) เนื่องจากเวลามีจำกัด จึงทำให้วิทยากรไม่สามารถตอบข้อซักถามของผู้เข้าร่วมโครงการได้หมดทุกคน ในตอนท้ายของการบรรยาย วิทยากรได้ให้ที่อยู่ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail) รวมไปถึงการให้ที่อยู่ของวิทยากร เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้เขียนจดหมายไปเสนอแนะ หรือข้อความแนะนำเกี่ยวกับความรู้ทางด้านภาษาฝรั่งเศสแก่วิทยากรได้โดยตรง
- ๕.) เนื่องจากวิทยากรใช้ภาษาฝรั่งเศสในการบรรยาย และผู้เข้าร่วมฟังบรรยายเป็นผู้ที่มีความรู้ทางภาษาฝรั่งเศสในระดับดี จึงทำให้ผู้เข้าร่วมการฟังบรรยายสามารถเข้าใจในเนื้อหา และสิ่งที่วิทยากรนำมาถ่ายทอดได้เป็นอย่างดี และมีความเข้าใจตรงกัน

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ จากผู้เข้าร่วมโครงการ

- ควรมีการจัดอภิปรายกลุ่มเล็กๆ ในโรงเรียน หรือมีศูนย์พัฒนาการเรียนการสอน เพื่อหาวิธีการที่เป็นไปได้สำหรับการจัดกิจกรรมอื่นๆ ถัดไป
- สามารถนำคำชี้แนะ และทิศทางในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสไปเสนอแนะนักเรียน
- สามารถนำความรู้จากการเข้าร่วมโครงการไปเป็นแนวทางเพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส
- สามารถนำความรู้จากการเข้าร่วมโครงการไปขยายผลต่อครูภาษาฝรั่งเศสในโรงเรียน และในเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป
- ควรมีการเปิดโอกาสให้ครูสอนภาษาฝรั่งเศสที่ยังไม่ได้บรรจุเป็นข้าราชการครูได้รับโอกาสไปเพิ่มพูนทักษะทางด้านภาษาฝรั่งเศสมากกว่านี้ เช่น ทางสถานทูตฝรั่งเศสประจำประเทศไทยควรให้ทุนเรียนต่อที่ประเทศฝรั่งเศส หรือควรมีโครงการจัดอบรมบ่อยๆ เป็นระยะ
- ควรมีการจัดพัฒนาทักษะทางด้านภาษาฝรั่งเศส โดยใช้ มหาวิทยาลัย เป็นสถานที่ในการดำเนินกิจกรรม
- ควรมีการจัดโครงการการแลกเปลี่ยนความคิด เรื่องการจัดการการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส และแนวทางการแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสของนักเรียน
- ควรกระตุ้นให้นักเรียนหันมาเรียนภาษาฝรั่งเศสอย่างมีเป้าหมาย เพื่อการประกอบอาชีพในอนาคต
- ควรมีการจัดโครงการอบรมเกี่ยวกับ “การใช้ภาษาฝรั่งเศสในชีวิตประจำวัน” และ “เทคนิคการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสโดยใช้สื่อเทคโนโลยี”

ข้อเสนอแนะจากทางมหาวิทยาลัย

- ๑.) โครงการนี้เป็นการเปิดโอกาสให้กับอาจารย์ผู้สอนรายวิชาภาษาฝรั่งเศส ในโรงเรียนทั่วทุกจังหวัดในภาคเหนือ ได้มาเสวนาและรับทราบถึงทิศทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส หลังจากเข้าร่วมโครงการแล้วอาจารย์จะได้ทราบว่า อาจารย์ควรปรับทิศทางการเรียนการสอนเช่นไรให้มีความเหมาะสมที่จะใช้สอนนักเรียน และโครงการนี้เป็นการส่งเสริมความรู้และแลกเปลี่ยนความรู้ทางด้านวิชาการให้กับอาจารย์โดยตรง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่างยิ่ง

๒.) อาจารย์ผู้สอนรายวิชาภาษาฝรั่งเศสเสนอแนะอยากให้มีการจัดอบรมเสวนาแบบนี้ขึ้นทุกๆ ปี เพราะว่า จะทำให้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาฝรั่งเศสในแต่ละโรงเรียน และจะได้ทราบถึงปัญหาในการเรียนการสอนวิชาภาษาฝรั่งเศส ว่าเป็นเช่นไร และจะได้หาแนวทางการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน สำหรับ เรื่องสถานที่จัดงาน อาจารย์เสนอแนะว่า ควรใช้เป็นสถานที่ที่เป็นศูนย์กลาง อาทิ เช่น มหาวิทยาลัย, โรงเรียนประจำจังหวัด หรือทางที่สมาคมฝรั่งเศสไทย ก็ได้

๓.) ทางมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เห็นด้วยกับการจัดโครงการดังกล่าว เพราะว่าการจัดโครงการดังกล่าวจะเป็นการช่วยเพิ่มพูนเครือข่ายทางด้านวิชาการภาษาต่างประเทศที่ ๒ แก่คณาจารย์ในโรงเรียน และ คณาจารย์ในมหาวิทยาลัย เพื่อให้อาจารย์ทุกๆท่าน ได้รับทราบข้อมูล ข่าวสาร จากทางรัฐบาลฝรั่งเศส และเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาแก่นักเรียนทุกๆคน ที่สนใจในวิชาภาษาฝรั่งเศส ได้มีโอกาสได้รับทุนการศึกษาภาษาจากประเทศเจ้าของภาษา และเป็นการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นยิ่งไป

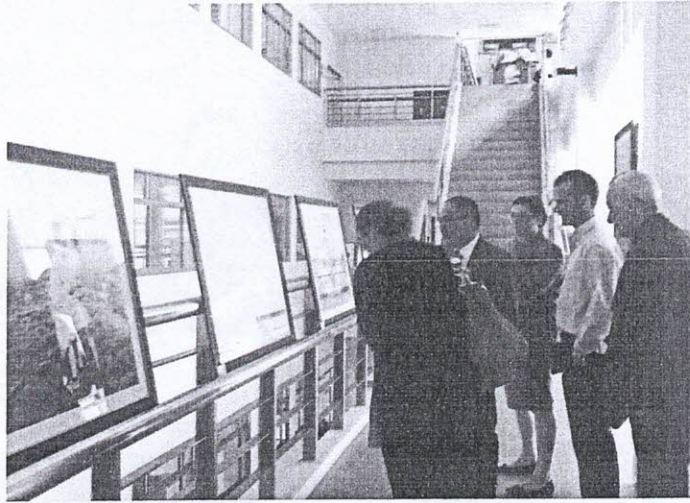
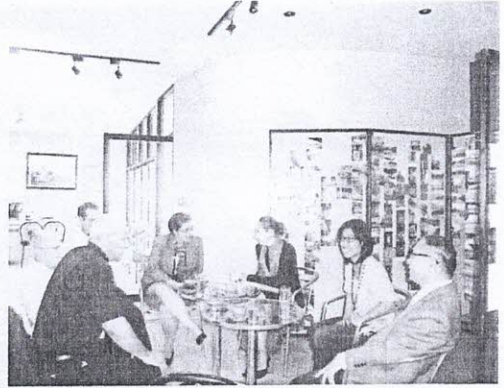
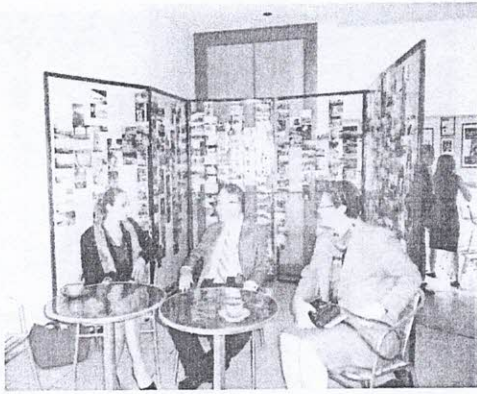
ข้อสรุปจากการเสวนาในครั้งนี้จะมีการจัดกิจกรรมขึ้นดังต่อไปนี้

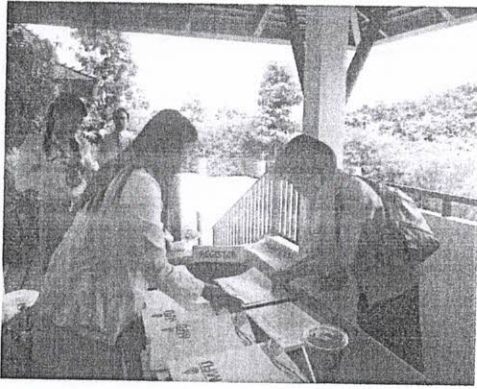
๑.) ค่ายภาษาฝรั่งเศส

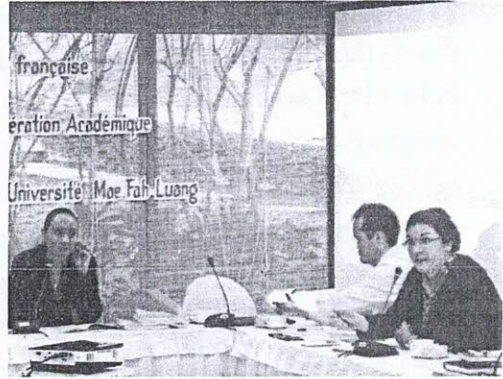
๒.) การอบรมภาษาฝรั่งเศสสำหรับอาจารย์ที่สอนวิชาภาษาฝรั่งเศส

ประมวลภาพกิจกรรม

เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการ

Valorization of Vernicia Montana through its seed fatty acid and oil production
การศึกษาศักยภาพของมะเขือเหลี่ยม Vernicia Montana ในการพัฒนาเป็นพืชน้ำมัน

ดร.ศรัณยา ศรีสุวรรณ

มะเขือเหลี่ยม มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า Vernicia montana Lour. อยู่ในวงศ์ Euphorbiaceae ชื่ออื่นๆ เช่น มะเขือหิน มีถิ่นกำเนิดใน พม่า ไทย เวียดนาม ลาว และจีนตอนใต้ ขึ้นได้ตั้งแต่ระดับความสูง 800 – 2,000 เมตรจากระดับน้ำทะเล เป็นไม้พุ่มหรือไม้ยืนต้น สูงประมาณ 15 เมตร เนื้อไม้สีขาว เนื้ออ่อน ไม้มีน้ำหนักเบาจึงใช้ทำกั๊ก ตันอ่อน ใบอ่อน และผลอ่อน มีขน สีน้ำตาลแดง ใบมีหลายรูปแบบในต้นเดียวกัน ทั้งรูปใบโพธิ์ ใบสามแฉก พืชในสกุลนี้สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ตามลักษณะการเจริญเติบโต กลุ่มแรกเรียกว่า กลุ่มอินโด - ไชน่า (Indo-China type) และกลุ่มที่ 2 เรียกว่า กลุ่มไชน่า (China type) โดยที่กลุ่มอินโด - ไชน่า จะเป็นไม้โตเร็ว ลำต้นสูง ตรง กิ่งแขนงที่แตกชุดแรกจะแผ่ออกเป็น 5 กิ่ง (คล้ายกับต้นทุกวาง และทุกระจง) และจะเจริญเป็นต้น ตรงขึ้นไป จากนั้นจะแตกกิ่งแขนงชุดที่สอง ระยะการให้ผล 3-5 ปี สำหรับกลุ่มไชน่า ลักษณะการเจริญของลำต้นจะค่อนข้างเป็นพุ่ม เมื่อลำต้นหลักมีกิ่งแขนง 1-2 ชั้น จะมีกิ่งแขนงที่สอง ใช้เวลา 3 ปี จะเริ่มให้ผล กลุ่มไชน่านี้ มีการคัดเลือกสายพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงโดยส่วนใหญ่เป็นพวกมะเขือกลม (Vernicia fordii) มะเขือมีการปลูกในเชิงการค้าเพื่อผลิตน้ำมันซังเงาไม้ในประเทศจีน โดยประเทศจีนเป็นผู้ผลิตน้ำมันตั้งส่งออกมากที่สุด ต่อจากนั้นมีการนำมะเขือกลมเข้าไปปลูกในสหรัฐอเมริกาเพื่อการผลิตน้ำมันในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง สำหรับในประเทศไทยมีข้อมูลรายงานการพบพืชสกุลนี้ตั้งแต่ในสมัยหินในถ้ำที่แม่ฮ่องสอน เดิมมะเขือจัดอยู่ในสกุล Aleurites แต่ต่อมาแยกออกมาเป็น Vernicia ปัจจุบันในประเทศไทยพบอยู่สองชนิด คือ Vernicia fordii (มะเขือกลม, ต้นน้ำมันตั้ง) และ Vernicia Montana (มะเขือเหลี่ยม) พืชทั้งสองชนิดเป็นไม้ป่าที่เคยได้มีการพยายามปลูกเพื่อการผลิตน้ำมันในประเทศไทยมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1982 โดยมีรายงานการพบในจังหวัดในภาคเหนือทั้งในป่าธรรมชาติและพืชปลูก คือ เชียงใหม่ น่าน แพร่ ลำปาง และแม่ฮ่องสอน ในภาคกลางพบปลูกที่จังหวัดจันทบุรี แต่ในปัจจุบันจากการสำรวจในปี ค.ศ. 2010 – ค.ศ. 2011 มะเขือป่าลดจำนวนลงมากจากการสำรวจพบเหลือเพียงพื้นที่ละ 2-3 ต้น อาจเป็นเพราะพืชชนิดนี้จัดอยู่ในพืชกลุ่มบุกเบิก จึงหายไปเมื่อป่าเข้าสู่สมดุล หรือหายไปจากการทำลายป่า แต่จากปัญหาการเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันเชื้อเพลิงทำให้มีการเพิ่มขึ้นของพื้นที่การปลูกมะเขือเพื่อวัตถุประสงค์การนำเมล็ดไปผลิตน้ำมันในอนาคต โดยจากการสำรวจพื้นที่การปลูกพบมากในภาคเหนือ พบที่จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ และจังหวัดที่น่าจะมีการปลูกมากที่สุด (จากจำนวนการซื้อต้นกล้า) คือจังหวัดลำปาง อ.วังเหนือ โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปางมีวัตถุประสงค์ในการปลูกเพื่อการผลิตไบโอดีเซลและการปลูกป่าพลังงานเพื่อไว้ขายคาร์บอนเครดิตในอนาคต (สุนี สมมี , สัมภาษณ์) สำหรับภาคอีสานพบปลูกที่จังหวัดนครพนม จากการสังเกตต้นมะเขือเจริญเติบโตได้ดีในภาคเหนือ ชอบที่สูงชันมีการระบายน้ำดี ถ้าต้นสมบูรณ์จะเริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิตได้เมื่อเข้าปีที่สองโดยต้นมะเขือจะทิ้งใบในฤดูหนาว (ธันวาคม – มีนาคม) หมายเหตุ การทิ้งใบขึ้นอยู่กับอายุของต้น และการได้รับน้ำ ดอกจะเริ่มออกดอกเมื่อปลายเดือนมีนาคม พร้อมกับการเกิดใบใหม่ ช่อดอกจะออกที่ปลายยอด มีการแยกเพศเป็นดอกตัวผู้และดอกตัวเมีย ดอกตัวผู้จะมีอับละอองเรณูและดอกตัวเมียจะมีก้านรับละอองเรณู ลักษณะคล้ายหนวดปลาหมึกโดยในช่อดอกเดียวกันอาจมีทั้งสองเพศ หรือเพศเดียวกันหมดก็ได้ ในช่อดอกที่มีสองเพศจะพบจำนวนดอกตัวผู้มากกว่าดอกตัวเมีย (ตัวเมีย 1 ดอก : ตัวผู้ 35 ดอก) อัตราส่วนดอกตัวผู้และตัวเมียจะไม่แน่นอน ดอกตัวเมียจะบานก่อนและผสมเสร็จก่อนที่ดอกตัวผู้ในช่อดอกเดียวกันจะบาน บางต้นดอกจะ

เป็นดอกตัวผู้ทั้งหมด แต่ก็พบบางต้นที่เป็นดอกตัวเมียทั้งหมดเช่นกันแต่ต้นที่เป็นดอกตัวเมียทั้งหมดมีจำนวนน้อยมาก ดอกที่เกิดนอกฤดูส่วนใหญ่จะเป็นดอกตัวผู้ เพศของดอกในต้นเดียวกันหรือข้อเดียวกันจะมีการเปลี่ยนแปลงได้ ข้อที่เคยให้ดอกตัวเมียในครั้งนี้ ในครั้งต่อไปอาจให้ดอกตัวผู้ได้ (สัมฤทธิ์ อัครปะชะ, สัมภาษณ์) มะเขยต้องการแมลงช่วยในการผสมเกสร และเป็นพืชที่มีการตอบสนองต่อปุ๋ยสูงถ้าได้รับปุ๋ยจะให้ผลใหญ่และดก ผลมีลักษณะ 2-4 พลู เปลือกมีสีเขียว ผลจะเริ่มแก่ในปลายฤดูฝนคือเดือนพฤศจิกายน เมื่อผลแก่จะติดเมล็ดออก ในประเทศไทยการเก็บเกี่ยวจะใช้การสอยผลจากต้นก่อนที่จะแตก แล้วใช้มือแกะเมล็ดออก แต่จากข้อมูลการปลูกของประเทศจีนจะใช้การรอให้ผลแตกและร่วงลงมาแล้วไปเก็บกวาดเอาตามใต้ต้นเมื่อว่างเว้นจากการเก็บเกี่ยวพืชชนิดอื่น ผลที่ได้จะถูกเอามาหมักไว้โดยใช้ฟางคลุมให้เปลือกเปื่อยแล้วจึงแกะเอาเมล็ดด้านในไปฝังให้แห้งในที่ที่มีอากาศถ่ายเทได้ดี ไม่ชื้น ไม่มีหนูเพราะอาจเข้ามากัดกินเมล็ด แล้วส่งเข้าโรงงานหีบน้ำมัน ไม่ควรเก็บเมล็ดไว้นานเกินไปเพราะปริมาณน้ำมันและคุณภาพน้ำมันจะลดลง ต้นมะเขยไม่สามารถที่จะปลูกโดยใช้กิ่งปักชำได้เพราะกิ่งไม่สามารถชักนำให้เกิดรากได้ ถึงแม้ว่าจะใช้ฮอร์โมนเร่งรากก็ตาม (ศรีธญา ศรีสุวรรณ) ถ้าต้องการเก็บเมล็ดไว้ปลูกควรเก็บเมล็ดไว้ในทราย หรือในดินที่มีอุณหภูมิต่ำ จากนั้นจึงนำมาเพาะในดินชั้นหรือทรายชั้น การเพาะต้องหมั่นดูบ่อยๆ ให้มีน้ำเพียงพอแต่อย่ามากเกินไป สำหรับการเพาะเมล็ด เมล็ดใหม่จะงอกได้เร็ว เมล็ดเก่าจะใช้เวลาในการงอก 2-3 เดือน ถ้าไม่ได้รับการฝนเปลือกเมล็ดจะสูญเสียความสามารถในการงอกอย่างรวดเร็ว เมล็ดที่ผ่านไป 1 ปี จะหมดความสามารถในการงอกอย่างสิ้นเชิง ในการปลูกเชิงการค้าจะใช้วิธีขยายพันธุ์โดยการตัดตาจากต้นที่ให้ผลผลิตดี การปลูกใช้ระยะ 4x4 เมตร และมีการตัดแต่งกิ่งโรคระบาดแมลงศัตรูพืชสำหรับมะเขยมีปัญหาไม่มาก จากข้อมูลในประเทศจีนโรคที่ทำความเสียหายมาก ได้แก่ โรคแอนแทรคโนส สาเหตุเกิดจากเชื้อรา *Glomerella cingulata* (synonym: *Colletotrichum glaeosporioides*), โรครากเน่า สาเหตุจาก *Fusarium solani* และใบจุดสีน้ำตาล จากเชื้อ *Mycosphaerella aleuritides* ในมาลาวี โรคที่สำคัญคือ die-back สาเหตุจากเชื้อ *Botryosphaeria ribis* และรากเน่าจากเชื้อ *Arunillaria mellea* การคัดเลือกพันธุ์ที่ต้านทานโรคเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหา มะเขยมีความต้านทานต่อเพลี้ยไฟ *Selenothrips rubrocinctus* ซึ่งเป็นแมลงศัตรูของมะเขยในจีน มะเขยในประเทศไทยพบมีความต้านทานต่อเพลี้ยแป้งได้เป็นอย่างดี (ศรีธญา ศรีสุวรรณ) พบมีการเข้าทำลายของด้วงปีกแข็งกัดกินใบ และพบตัวอ่อนของหนอนผีเสื้อกลางคืนกัดใบเป็นรู โดยเฉพาะต้นที่ขึ้นในป่า แต่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อต้นมะเขยหิน

การวิเคราะห์คุณภาพน้ำมันของมะเขยหินที่ปลูกในประเทศไทยในเบื้องต้น พบว่า มีคุณสมบัติแตกต่างจากคุณสมบัติของน้ำมันมะเขยที่ปลูกในจีนเล็กน้อย คือมีปริมาณน้ำมันเป็นองค์ประกอบในเมล็ด 25% - 42% จากการวิเคราะห์ตารางที่ 5 พบว่า น้ำมันจากเนื้อในเมล็ดของ *V. montana* จากประเทศไทยไม่มีกรด *Eleostearic acid* (C 18:3) เป็นส่วนประกอบเลย ในขณะที่น้ำมันจากเนื้อในเมล็ดของ *V. frodii* และ *V. montana* จากประเทศจีนมีปริมาณ *Eleostearic acid* (C 18:3) สูงถึง 63.8% และ 82.2% ตามลำดับ และน้ำมันจาก *V. montana* จากประเทศไทยมีอัตราส่วนของกรดไขมันอิ่มตัว ต่อกรดไขมันไม่อิ่มตัว (sat/unsat) สูงกว่าน้ำมันจาก *V. montana* และ *V. frodii* จากประเทศจีนนับว่าเป็นเรื่องประหลาดมาก กรด *Eleostearic acid* (C 18:3) นั้นมีความสำคัญและอาจจะเป็นคุณสมบัติที่ดีหรือคุณสมบัติที่ไม่ดี ก็ได้ ขึ้นอยู่กับว่าจะนำน้ำมันไปใช้ในผลิตภัณฑ์อะไร ในกรณีที่จะนำน้ำมันไปใช้เป็นตัวเคลือบชิ้นงาน หรือเป็น resin ปริมาณของกรด *Eleostearic acid* (C 18:3) ที่สูงเป็นคุณสมบัติที่ดีมาก เพราะจะทำให้ให้น้ำมันสามารถแห้งได้อย่างรวดเร็ว เมื่อทาเคลือบลงบนพื้นผิว แต่ถ้าหากจะนำน้ำมันไปใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิต Biodiesel ปริมาณของกรด *Eleostearic acid* (C 18:3) ที่สูงเป็นคุณสมบัติที่ไม่ดี เนื่องจากจะทำให้ให้น้ำมันเกิด oxidation ได้ง่าย การที่น้ำมันจากเนื้อในเมล็ดของ *V. montana* จากประเทศไทยไม่มีกรด *Eleostearic*

acid (C 18:3) นั้นนับว่าเป็นเรื่องที่แปลกมาก และอาจจะเกิดจากกระบวนการสังเคราะห์น้ำมันของ V.montana ที่เจริญเติบโตในประเทศไทย มีความแตกต่างจากกระบวนการสังเคราะห์น้ำมันของ V.montana และ V.frodii ที่เจริญเติบโตในประเทศจีนอย่างสิ้นเชิง แต่ทั้งนี้ยังเป็นการวิเคราะห์ในเบื้องต้น ยังคงต้องการทดลองซ้ำเพื่อยืนยันผลการทดลองต่อไป (ปราณี อินประโคน)

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้เป็นโครงการวิจัยร่วมระหว่างมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงกับมหาวิทยาลัยมหิดลได้รับการสนับสนุนวิจัยภายในประเทศ จากสำนักงานนโยบายและแผนพลังงานและได้รับทุนในการสนับสนุนค่าเดินทางระหว่างประเทศและค่าใช้จ่ายในต่างประเทศจากโครงการ Franco - Thai ที่มีวิจัยขอขอบคุณมา ณ ที่นี้

เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการ

อนุกรมวิธาน วงศ์วานวิวัฒนาการ ของเห็ดสายพันธุ์พื้นเมืองในประเทศไทย

รศ.ดร. เควิน เดวิดไฮด์

สำนักวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

บทคัดย่อ

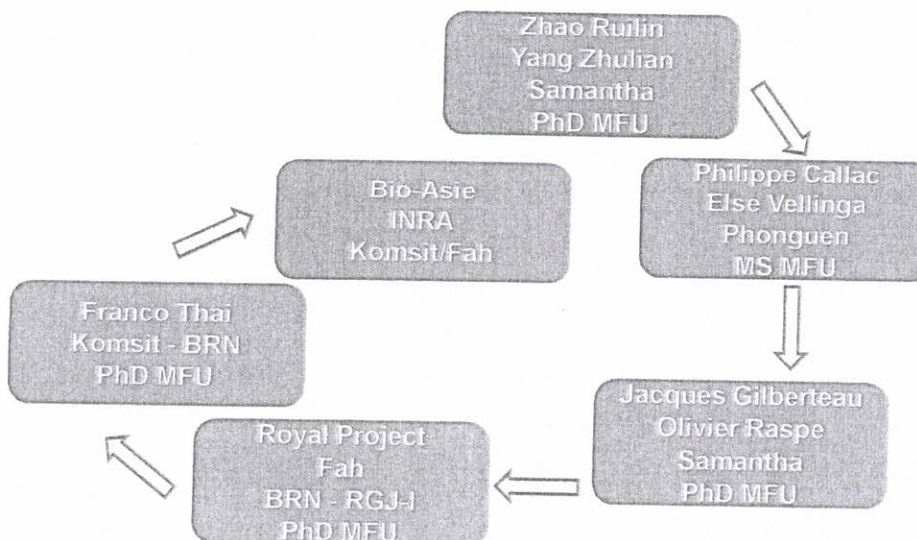
จากการตระหนักถึงศักยภาพอย่างมหาศาลของเห็ดเขตร้อนชนิดใหม่ที่สามารถเพาะเลี้ยงได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง จึงนำไปสู่วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ คือ การศึกษาอนุกรมวิธาน วงศ์วานและวิวัฒนาการของเห็ดสกุล *Agaricus* และเห็ดสายพันธุ์อื่นที่สามารถรับประทานได้ เช่น *Gasteromycetes*, *Lepista*, *Lepiota*, *Macrolepiota*, *Tuberaceae*, *Volvariella* ในภาคเหนือของประเทศไทยและยังได้ค้นพบเห็ดสายพันธุ์อื่นๆ ที่มีศักยภาพที่สามารถเพาะเลี้ยงได้ภายใต้ความร่วมมือกับสถาบัน INRA ประเทศฝรั่งเศส การเก็บรวบรวมและการคัดแยกเชื้อจากหลากหลายสายพันธุ์ ซึ่งจะมีศักยภาพในการเพาะเลี้ยงตลอดจนการเก็บรักษาสายพันธุ์เหล่านั้นที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง นอกจากนั้นการศึกษาทางด้านชีวโมเลกุลเพื่อแสดงถึงวงศ์วานวิวัฒนาการ ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนจากทุน Franco Thai โดยผิงวงศ์วาน วิวัฒนาการจะสามารถช่วยทำนายถึงชนิดของเห็ดที่กินได้

เห็ดสายพันธุ์ท้องถิ่นที่คัดเลือกแล้ว จะถูกนำไปตรวจสอบหาคุณค่าทางโภชนาการและคุณสมบัติทางยา โครงสร้างทางเคมีชนิดใหม่ที่ค้นพบในการศึกษารั้งนี้จะนำไปเผยแพร่ในวารสารวิชาการต่อไป ผลการศึกษาของเห็ดในสกุล *Agaricus* และ *Lentinus* และตัวอย่างของสายพันธุ์ที่ได้รับการคัดเลือกจะนำเสนอในการอภิปรายผลครั้งนี้ รวมถึงประโยชน์ในการเก็บรวบรวมและหาเห็ดสายพันธุ์ที่มีศักยภาพและแสดงตัวอย่างวิธีการที่ใช้ในการคัดเลือกสายพันธุ์ และใช้ข้อมูลทางชีวโมเลกุลเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของงานวิจัย สุดท้ายนี้กลุ่มนักวิจัยได้พัฒนาการเพาะเลี้ยงในระดับห้องปฏิบัติการ ไปสู่ระดับอุตสาหกรรมต่อไป

Objectives – Phase 1

1. Carry out taxonomic and phylogenetic studies selected potential, edible macrofungal groups (e.g. *Agaricus*, *Lentinus*) in northern Thailand and in this way discover potential new cultivatable fungi.
2. Maintain a culture collection of macrofungi.
3. Molecular study of selected taxa - establish their phylogeny, - relatively high impact publications.
4. Introduce new mushrooms to Thailand

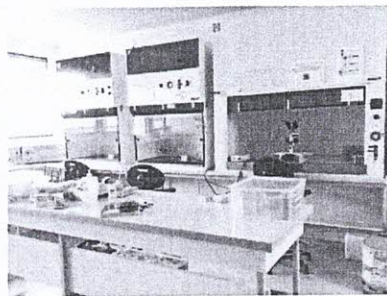
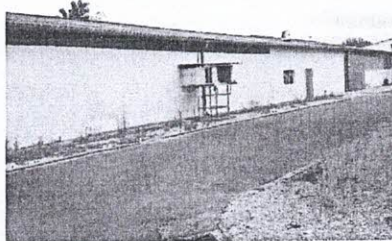
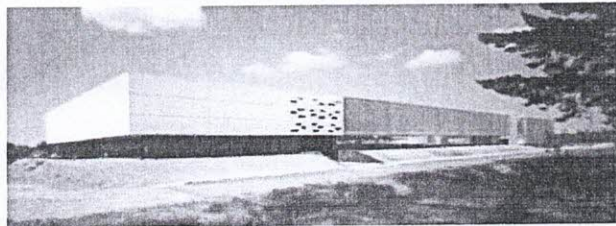
Collaboration

The MycSa Research Unit

is located at the INRA Research Centre of Bordeaux-Aquitaine and has a large project on "Biology and Genetics of Macroscopic Mushrooms"

INRA Research Unit: Mycology and Food Safety (France)

- A culture collection for the preservation of *Agaricus* genetic resources
- Since 20 years, they collect, receive and study numerous isolates of *Agaricus*
- 2/3rd - wild isolates of button mushrooms (*Agaricus bisporus*)
- 900 wild isolates of *Agaricus* representing more than 50 species collected mainly in Europe and in North America.
- Dr. Philippe Callac at INRA - expert on breeding edible fungi - phylogeny and evolution; species concept and fungal taxonomy
- Strictly follow CBD
-

Introduction

- Mushroom culture in Thailand – most Thais like to eat mushrooms

Wild mushrooms

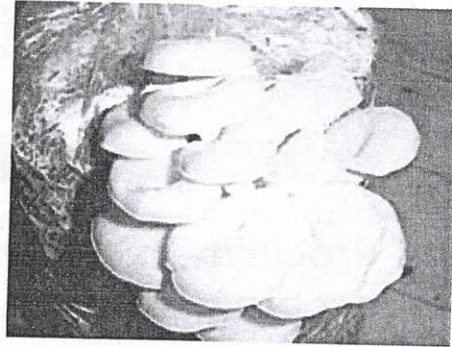

Problem – mostly mycorrhizal so will not grow without host association

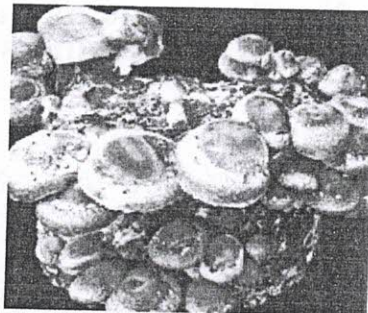
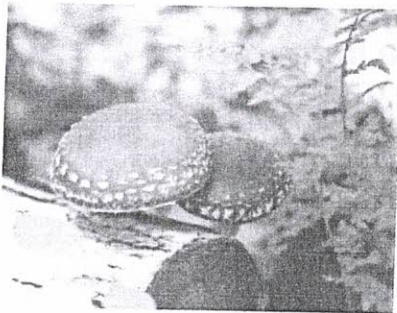
Introduction

- Mushroom culture in Thailand – most Thais like to eat mushrooms
- **Mostly strains of mushrooms presently grown in Thailand are imported**
- Objective
- Introduce new tropical mushrooms
- A. Import strains
- B. Use local strains

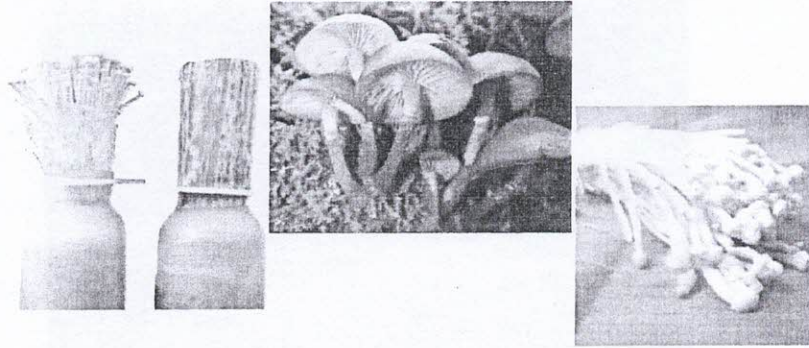
Cultivated mushrooms
1. Oyster Mushrooms
***Pleurotus* spp. (Hed Nang Fah)**

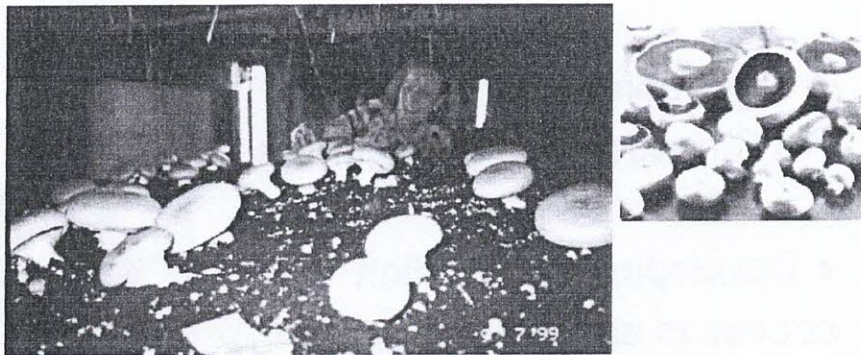
Cultivated mushrooms
2. Shiitake
***Lentinus edodes* (Hed Hom)**

Cultivated mushrooms
3. Velvet stem mushroom
Flammulina velutipes (Hed khemthong)

Cultivated mushrooms
4. European Mushroom
Agaricus bisporus (Hed Kadum)

Composting basic ingredients of mushroom compost are wheat straw and horse manure

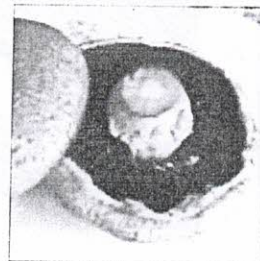

Royal Project

- Use rice straw and fertilizers plus composting

- Cold room - **Not easy in Thailand**
18 C needed to grow Agaricus

- Developing evaporation coolers to save energy costs
Portabello

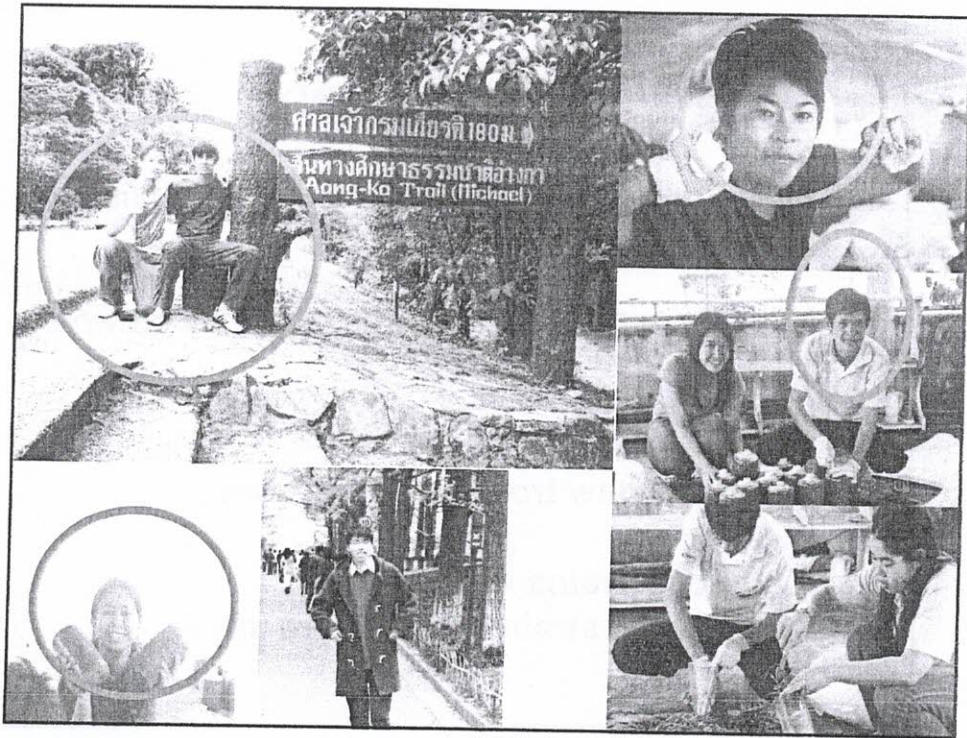

Introduction

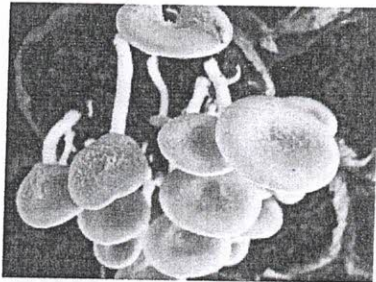
- Mushroom culture in Thailand – most Thais like to eat mushrooms
- Mostly strains of mushrooms presently grown in Thailand are imported
- **Objective**
- **Introduce new tropical mushrooms**
- **A. Import strains - feasibility**
- **B. Use local strains – are there any?**

Objectives – Phase 1

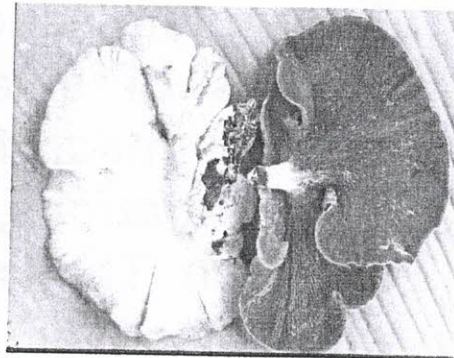
1. Taxonomic and phylogenetic studies of selected potential, edible macrofungal groups (e.g. *Agaricus*, *Lentinus*) in northern Thailand and in this way discover potential new cultivatable fungi.

Lentinus grown in Thailand

Lentinus squarrosulus
(Hed Khon Khow)

Lentinus polychrous
(Hed Kradang)

Lentinus

Our collections of *Lentinus*

Collected 65 *Lentinus* specimens in northern Thailand -
11 species in culture.

3 species were new to science and two new records for
Thailand.

1. *Lentinus roseus*
2. *Lentinus zonabasidioma*
3. *Lentinus megasclerocystidiatus*
4. *Lentinus giganteus*
5. *Lentinus connatus*
6. *Lentinus similis*
7. *Lentinus sajor-caju*
8. *Lentinus velutinus*
9. *Lentinus tigrinus*
10. *Lentinus polychrous*
11. *Lentinus tuber-regium*

New
species

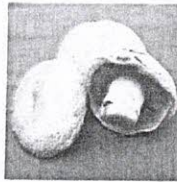
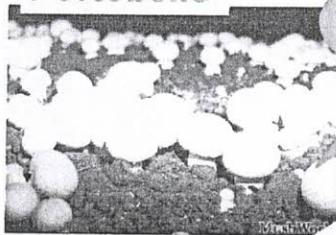

Have funds some from MFU to develop this

New
strains

Agaricus

Portobello

Agaricus bisporus

Agaricus bisporus is a common mushroom used in cooking.

Agaricus Research

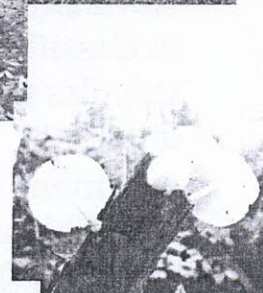

INRA Visit in 2011

- Taught students how to find Agaricus species
- Expect to find 100 new species
- Deposited in MFLU
- Students have made cultures
- Lectures on numerous aspects of Agaricus
- Teaching phylogenetic analysis

Collecting trips

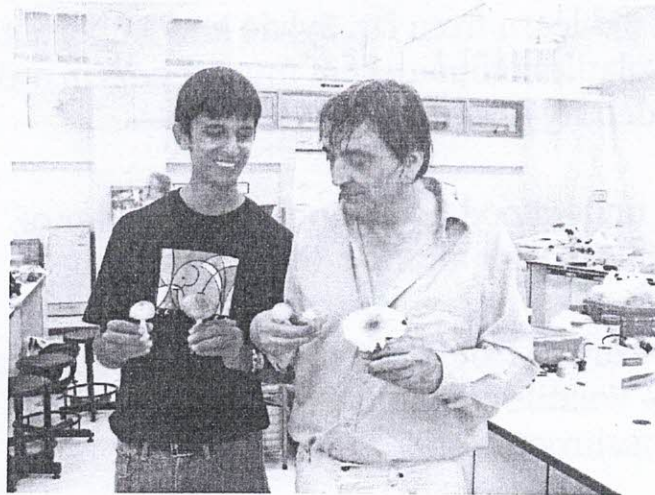
- Chiang Rai province
 - MFU
 - Khun Kon Waterfall
- Chiang Mai
 - CMU park
 - Inthanon National Park
 - Chiang Mai Government Centre
 - MRC
 - Mae Sae
 - Pathammikaram Temple near MRC
- Lamphun
 - Train Station
 - Doi Khuntan National Park
- Lampang
 - The Elephant Conservation Area
 - Dhammasart University in Lampang campus
 - Public Park
 - Rajamankala University of Technology
- Lanna Lampang campus
 - Phupatai national park
- Phayao
 - Phayao University

- We together collected 40 mushrooms which 23 were *Agaricus* spp. including *A. subrufescens* a well known medicinal mushroom.
- We got 14 mushrooms in to culture including all the edible *Agaricus* spp.
- During the collecting trips I understood how to deal with mushrooms in the field properly.

Mushroom odor

- Normally the mushroom odor is important thing to classified mushroom because they has many volatiles that some as same but some as different.
- As almond-like, fruity-like other odor probably are edible mushroom.
- As phenol-like, fishy-like, shellfish-like, and other strong smell probably are toxin or inedible mushrooms .

We got *A. subrufescens*

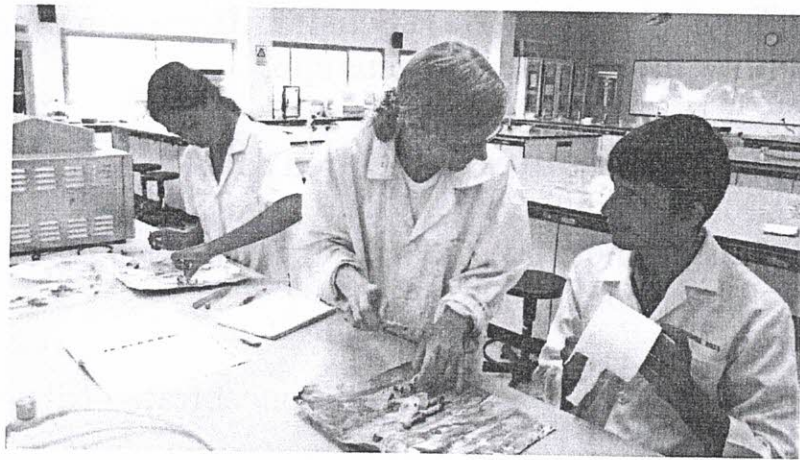
- Taught how important Schaffer reaction in order to identify edible *Agaricus* spp.

Schaffer positive (Orange-red color) – most probably edible

Schaffer negative (no color change) – most probably not edible

Schaffer reaction – Aniline + Concentrated Nitric acid.

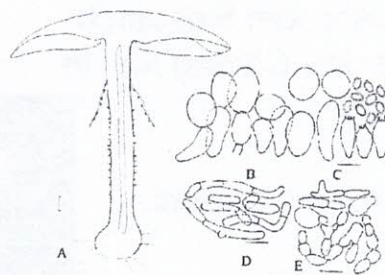
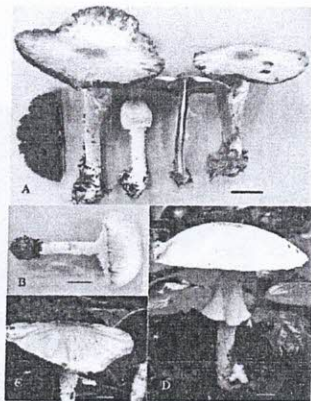
- I did learn from Dr. Sylvie how important the volatile compounds of mushrooms in order to identify mushrooms.
- I understood how important the odor of mushrooms after Dr. Sylvie's lesion.
- I learned from Dr. Sylvie, the detailed procedure of Volatile compound extraction from mushrooms.

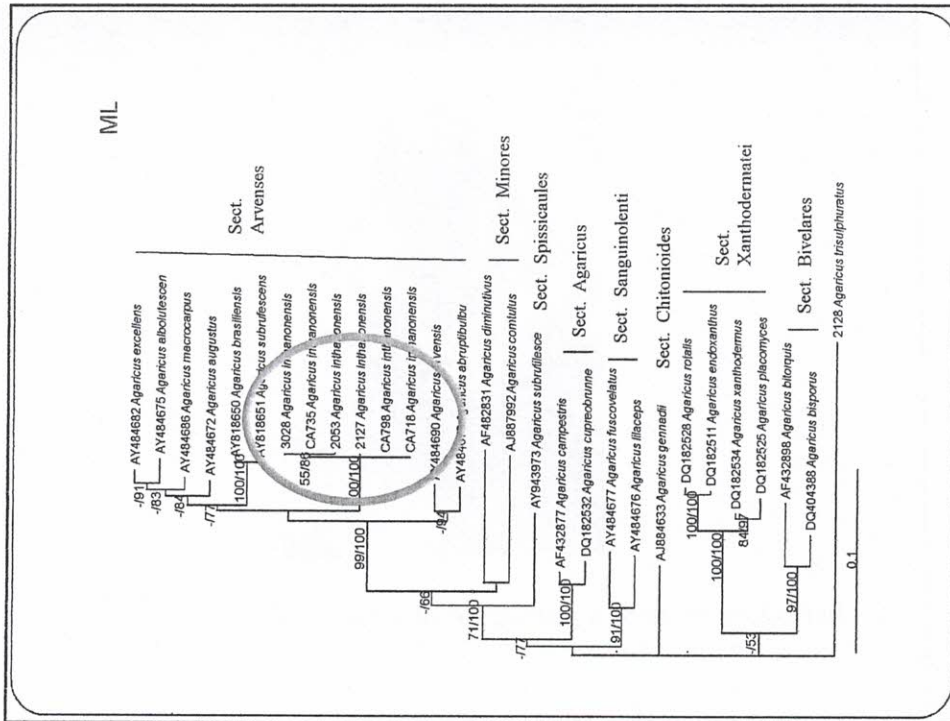

Dr. Sylvie is teaching how to do volatile extraction

Dr.Philippe is taking a photograph of a mushroom in the field

Collected from
Mushroom Research
Centre, Chiang Mai in
2010

Grows in groups

Large fruiting body
(cap is about 12 cm
diameter)

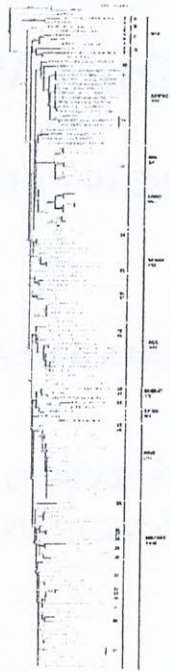
Collected around Chiang
Mai in 2010

Grows as groups

Quite a large fruiting body
(cap is about 10 cm
diameter)

ML TREE of Agaricus spp.

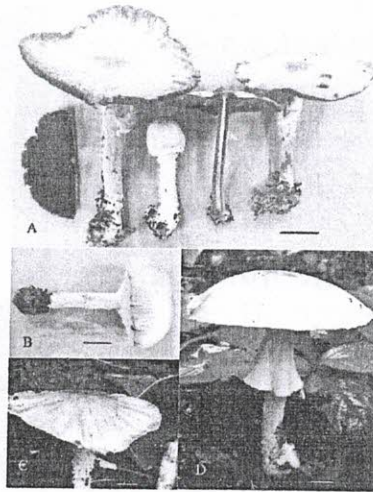
- Xanthodermati
- Bivelares
- Chitonioides
- Sanguinolentes
- Agaricus
- Spissicaules
- Arvenses
- Minores

The most notable inedible
species are the yellow-
staining Agarics belong to
this section

Agaricus bisporus
Agaricus campestris

Agaricus subrufescens

Some Thai samples belong
to this section

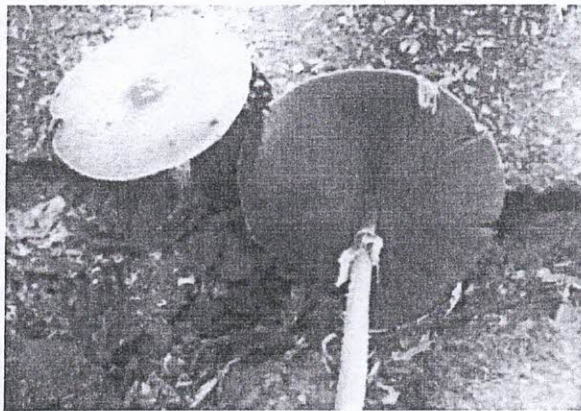
What we can get from ML tree

- Most Thai samples belong to *Minores* section.
- Followed by *Sanguinolentes* and *Arvenses*.
- Three species of *Agaricus* seem to be new belong to the clade *Agaricus subrufescens* in section *Arvenses*.

Edibility

- All species of *Agaricus* are edible except those of section *Xanthodermatei*
- Excellent edible frequently eaten species belong to sections *Bivelares*, *Arvenses*, *Sanguinolentes*, and *Agaricus*.
- Species of *Minores* are good.
- Species of *Chitonioides* are also sometimes eaten although they can have a bad smell before cooking.
- Edibility in other sections is not well known
- Numerous Thai species belong to *Minores*. In this section, good edible and cultivable species should exist.

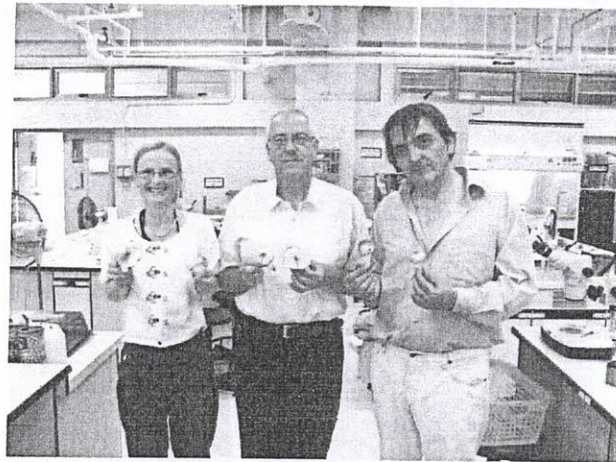
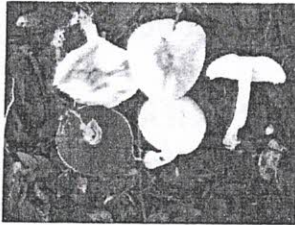
***Agaricus subrufescens* –amazing fungus**

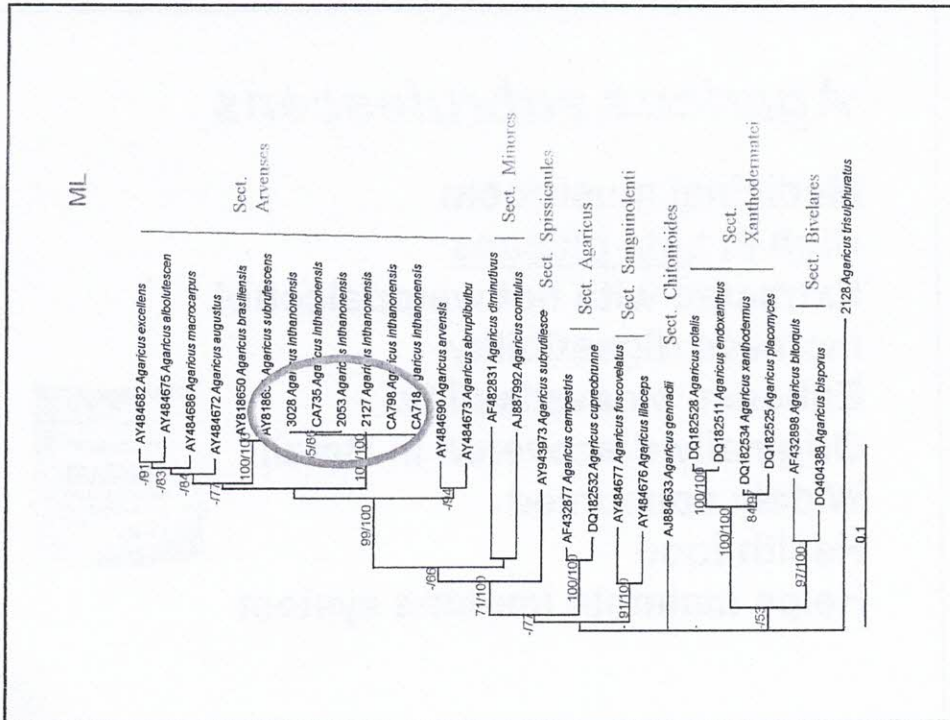
Medicinal Mushroom Collected around Chiang Mai.

Agaricus subrufescens

- We found in MFU under saman tree on the leave residues.
- That tree also pea family, Fagaceae.

Dr. Sylvie, Dr. Hyde and Dr. Philippe, with *A. subrufescens* and *A. flocculosipes*

Medical properties of A. subrufescens – 2010 SCOPUS

- Prostrate cancer
- Burns
- Hypolipidemic
- Agaritine – anti-leukemic
- Reduce blood sugars
- Inhibition of melanogenesis
- Major export from Brazil to Japan

Agaricus subrufescens

Medicinal mushroom

High in beta glucans

Extracted with hot water/alcohol

Increase digestibility

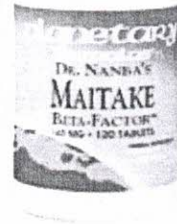
Enhance bioavailability.

Originally discovered in Brazil

Widely consumed

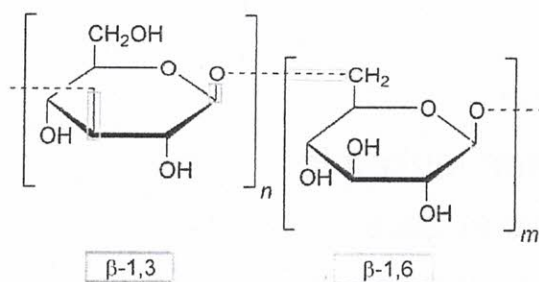
Health food

Helps maintain immune system

Medicinal properties of *A. subrufescens*

A. Anticancer activity

β -glucan: found in yeast, fungi and mushroom

- Tumor growth reduction

- Antioxidant

β -glucan structure

B. Biological effects on the immune system

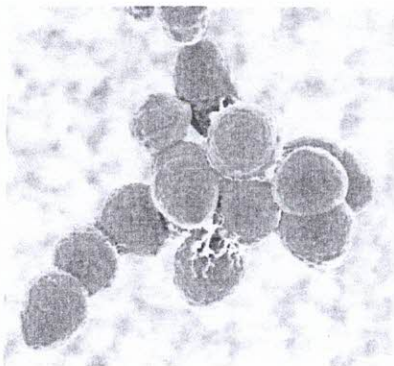
• Immunostimulatory activity

- Stimulate cytokine production and natural killer (NK) activity (Kaneno et al. 2004)

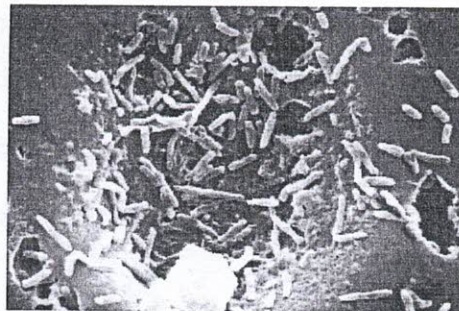
- Induce macrophages to secrete tumor necrosis factor-alpha (TNF- α), interleukin (IL)-8 and nitric oxide (NO) in *in vitro* test (Sorimachi et al., 2001)

C. Antimicrobial activity

• Antibacterial activity

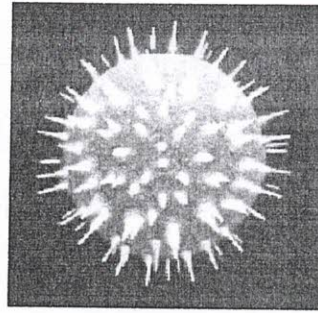
Streptococcus pneumoniae
(Hetland 2000)

Mycobacterium bovis
(Hetland 1998)

• Antivirus activity

- antiviral activity
in poliovirus type 1
(Faccin et al., 2007)

- antiviral activity
in herpesvirus
(Bruggemann et al.,
2006).

Cultivation Work

Methodology

Compost agar medium

- 1) Preparation compost extraction
- Using 300 grams of fresh compost for 1000 ml of deionized water. Boiling compost 30 mins , let cooled and then filtered (need just liquid) and then fill in bottles , keep at -20°C
- 2) Preparation compost extract agar for 1000 ml
- compost extract 800 ml (form 1)
- glucose 10 g
- agar 20 g
- distilled water 200 ml

put compost extract, glucose, agar and distilled water and then boil, contain in media bottles . Autoclave at 121 °c for 20 mins.

Fahs visit to INRA

Result

8 strains from 24 strains of mushrooms that grow well were selected for cultivation as following

- CA 918A *Agaricus subrufescens* ***
- CA 918B *Agaricus subrufescens* 2
- CA 917B *Agaricus flocculosipes*
- CA 887 *Agaricus* sp. in section TR VI

and 4 others *Agaricus* sp. that grow well on plate.

*** *Agaricus subrufescens* strain CA 918 was study for cultivation and breeding work.

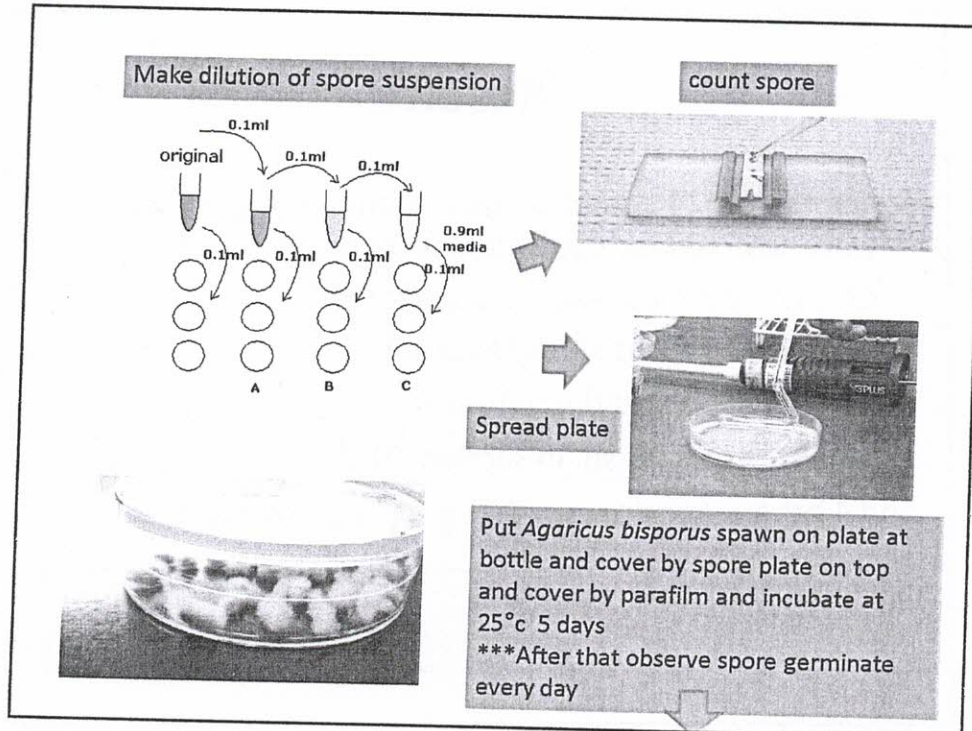
Breeding work

Strain

- Lamella of *Agaricus subrufescens* strain CA 918 was picked from pileus of mushroom.
- Kept at sterilized plate.

Media

- RC medium used for isolate spore germination and compost medium used for subculture
- *Agaricus bisporus* spawn as stimulated spore germination of *Agaricus subrufescens*.

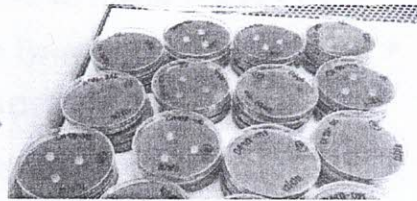

Result

- 235 single spore from 261 spore that isolated were germinated = 90% germinate
- 100 single spores was selected for breeding work by random

Single spore germinated on medium

100 spores were subculture on media for extraction DNA and will select homokaryotic nucleus strain for breeding

Result

- 235 single spore from 261 spore that isolated were germinated = 90% germinate
- 100 single spores was selected for breeding work by random

Single spore germinated on medium

100 spores were subculture on media for extraction DNA and will select homokaryotic nucleus strain for breeding

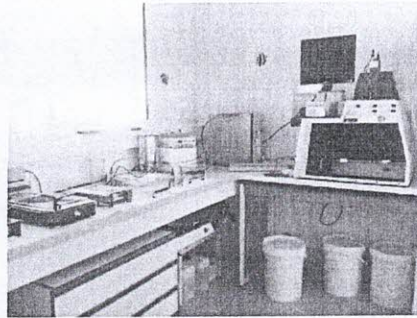
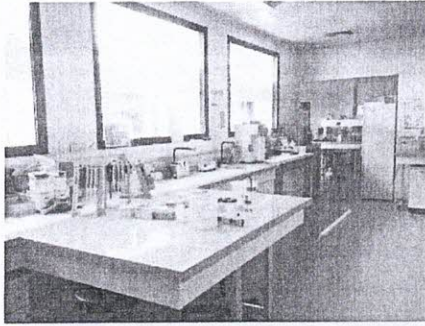
Molecular work

Method

- Extraction DNA : CTAB and Choloform method
- PCR : ITS 4 and ITS 5 as primers
- PCR purification and sequencing:
manufacturer method
- Analysis data: compare with *Agaricus*
sequence data

Future work

- Cultivation work
 - Eight selected strain will inoculate to 2 type of
compost media and find out condition for get
Fruit- body.
- Breeding work
 - homokaryotic nucleus strain will breeding with
French strain and Brazilian strain
- Molecular work
 - Analyze sequence of *Agaricus* sp. samples

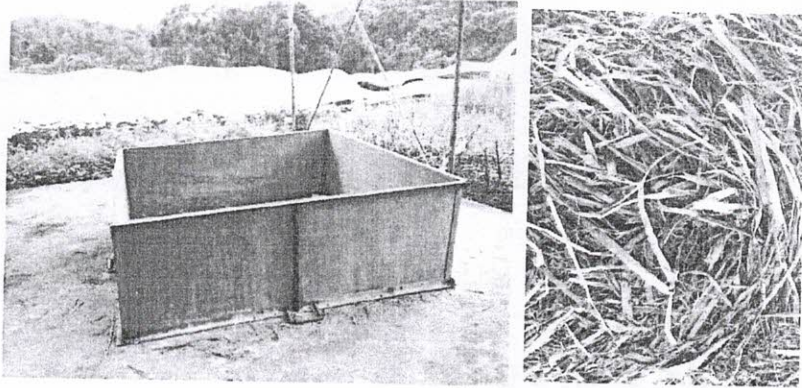
Compost

Rice straw used main substrate

Compost

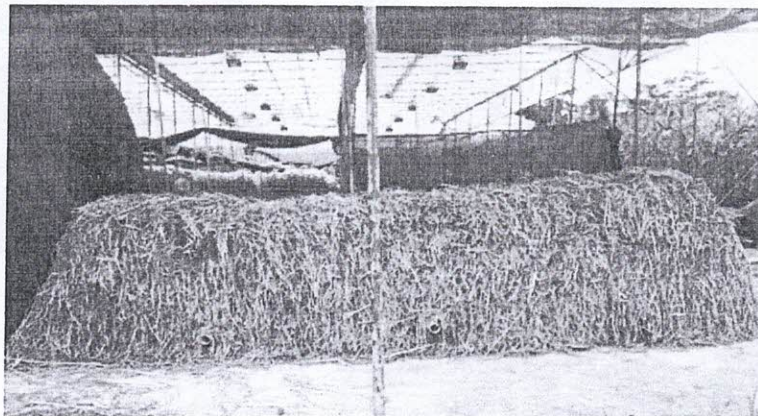

Rice straw and activator materials mixed and fermented in box (1.8m x 1.8m)

Compost

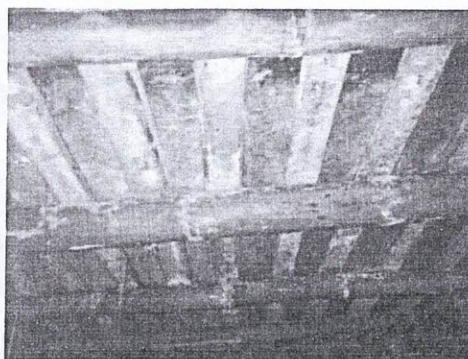

Rice straw stack turned 2-3 times and air pipe provided in middle of the stack

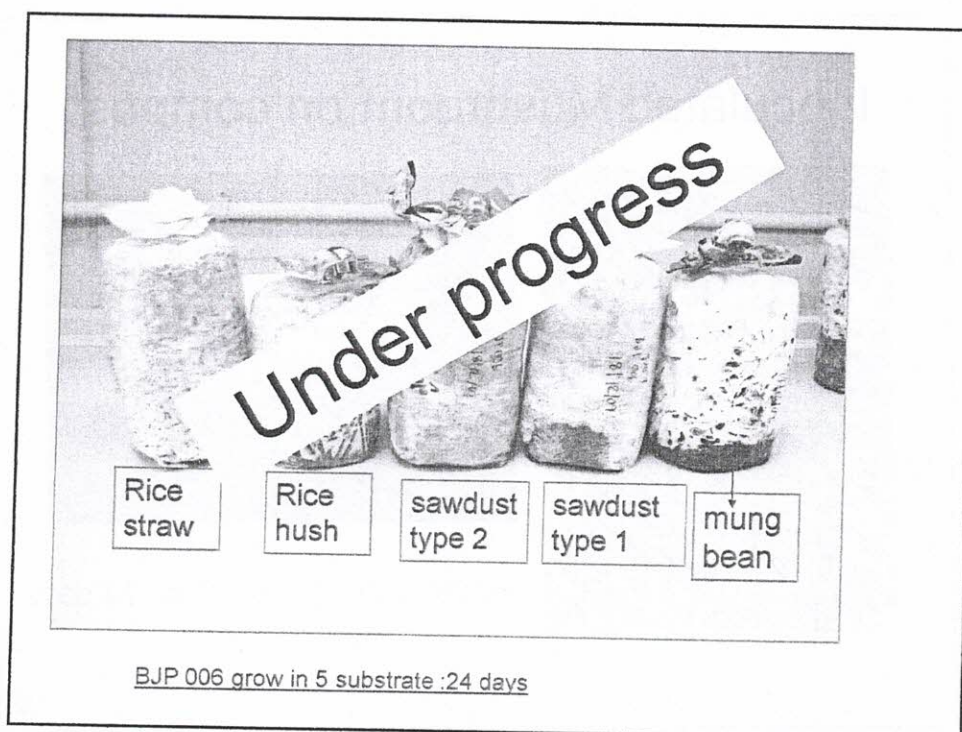
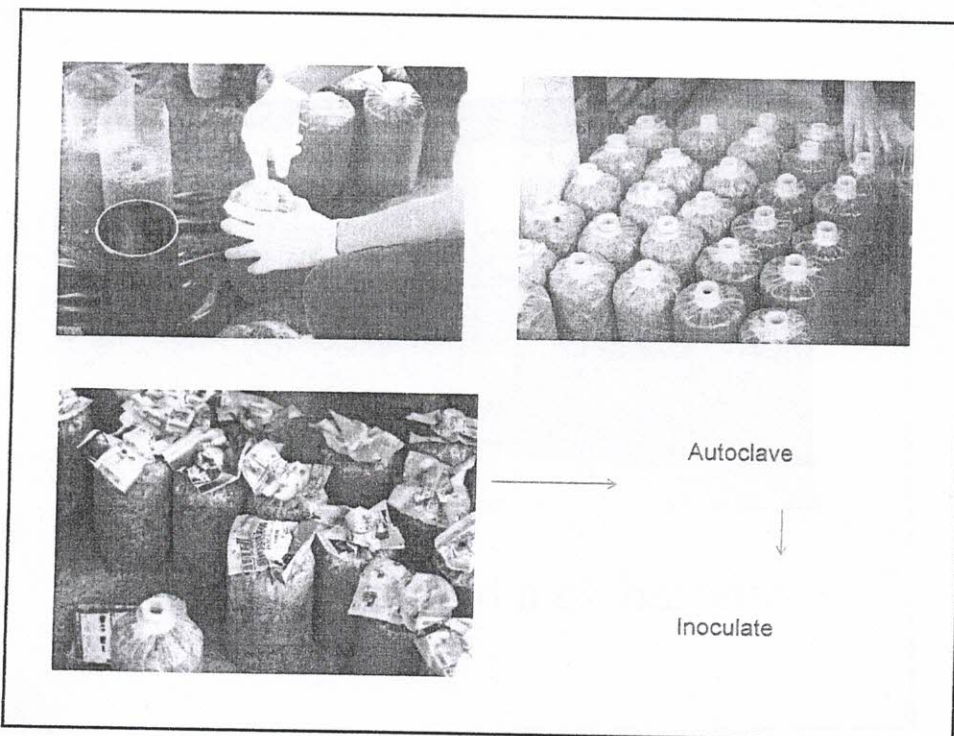

Stacked to a height of 1.2-1.4 m

Inoculated Mushroom on compost

Mushroom grow within 14 days

Lentinus connatus

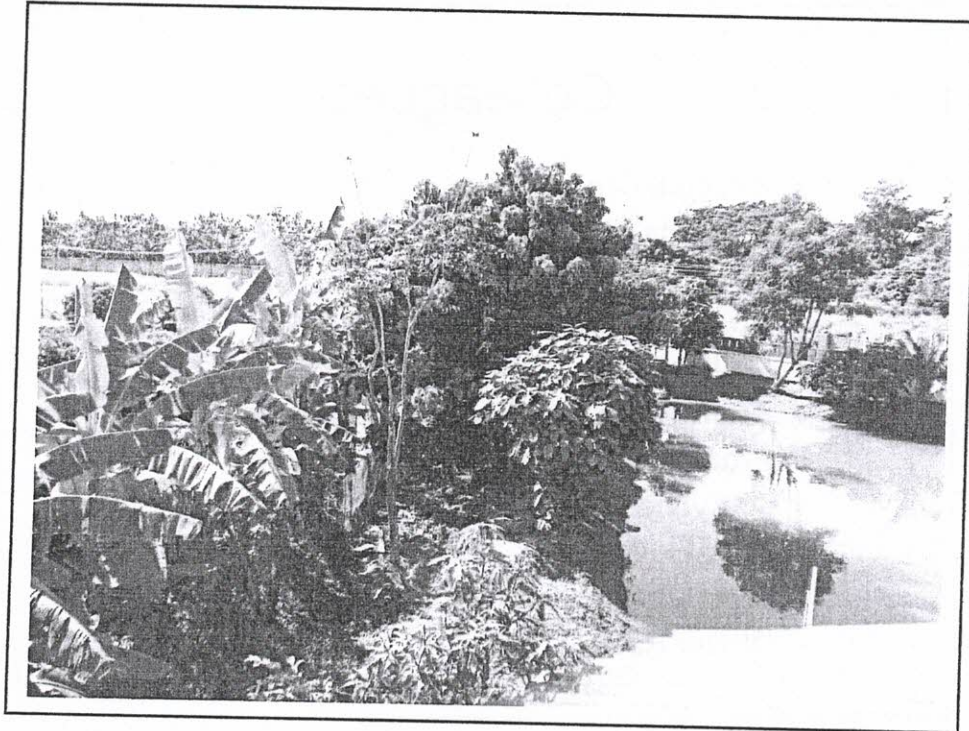

Colleagues

- Ekachai Chukeatirote
- Sunnida Chamyuang
- Theeraphan Machan
- Students and support staff at MFU
- Phillip Callac (INRA)
- Ruilin Zhao (SWFU, Kunming)
- Prof Youliang Yang (KIB, Kunming)
- Dr Sylvie Rapoir
- Royal Project
- Stephen Stephenson
- Olivier Raspe

Publications

- Karunaratna, S.C., Yang, Z.L., Zhao, R.L., Vellinga, E.C., Bahkali, A.H., Chukeatirote, E. & Hyde, K.D. (2010). Three new species of *Lentinus* from Northern Thailand. *Mycological Progress* - online.
- Hyde, K.D., Bahkali, A.H. & Moslem, M.A. (2010). Fungi – an unusual source for cosmetics. *Fungal Diversity* 43: 1-9. (written on a visit to King Saud University as visiting Professor following promising progress made on the BRN grant which stimulated me to write this paper).
- Thongklang, N., Lumyong, S., Bussaban, B. and Hyde, K.D. (Under submission). Potential to cultivate *Phlebopus portentosus*; optimal conditions for mycelia growth and inoculum production (Mae Jo International Journal of Science and Technology .
- Zhao et al. (In prep). A remarkable new *Agaricus* species from Northern Thailand. *Mycol. Progress*.
- Wisitrassameewong et al. (in prep). *Agaricus subrufescens* - new to Thailand.
- Sysouphanthong et al (in prep). *Lepiota* from Thailand.

โครงการสัมมนาวิชาการ ฝรั่งเศส-แม่ฟ้าหลวง ครั้งที่ ๖
เรื่อง “งานวิจัยภายใต้ความร่วมมือ Franco-Thai Joint Research Project
และการเสวนาเกี่ยวกับการใช้ภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย”
(The 6th French-MFU Seminar on “Policy and orientation of
French Language in Thailand”)

๑.) ชื่อและลักษณะโครงการ

ชื่อโครงการ: สัมมนาวิชาการ ฝรั่งเศส-แม่ฟ้าหลวง ครั้งที่ ๖ เรื่อง “งานวิจัยภายใต้ความร่วมมือ Franco-Thai Joint Research Project และการเสวนาเกี่ยวกับการใช้ภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย”

ชื่อโครงการภาษาอังกฤษ: The 6th French-MFU Seminar on “Policy and orientation of French Language in Thailand”

ชื่อโครงการภาษาฝรั่งเศส: 6ème Séminaire FRANCO-MFU “Politique et orientation de l’utilisation du français en Thaïlande”

ลักษณะโครงการ: โครงการด้านวิจัยของหน่วยงาน

๒.) หน่วยงาน/ ผู้รับผิดชอบโครงการ: หน่วยความร่วมมือทางวิชาการฝรั่งเศส-อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง
ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

๓.) พันธกิจ

๓.๑) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ระหว่างประเทศไทย และ ประเทศฝรั่งเศส

๓.๒) ส่งเสริมการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ เพื่อก่อให้เกิดความรู้ทาง วิชาการ แล้วนำไปสู่การวิจัยที่หลากหลาย

๓.๓) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ภาษาฝรั่งเศส

๔.) หลักการและเหตุผล

หน่วยความร่วมมือทางวิชาการฝรั่งเศส-อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือแบบยั่งยืนระหว่างประเทศฝรั่งเศส และ ประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ทางด้านสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และภาษาศิลปวัฒนธรรม ฝรั่งเศส ยิ่งไปกว่านั้น หน่วยงานมีเป้าหมายที่จะเป็นศูนย์กลางแห่งการถ่ายทอดความรู้ระหว่างประเทศฝรั่งเศส และประเทศไทย และกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

เพื่อเป็นการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับงานวิจัยภายใต้ความร่วมมือด้านอุดมศึกษาและการวิจัย ระหว่างไทย-ฝรั่งเศส ซึ่งในปี พ.ศ.๒๕๕๔ ได้มีนักวิจัยของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงได้รับทุนจำนวน ๒ ท่าน คือ ๑.) ดร.ศรินทร์ยา ศรีสุวรรณ อาจารย์ประจำสำนักวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง Valorization of Vernicia Montana through its seed fatty acid and oil production และ Dr. Kevin D Hyde อาจารย์ประจำสำนักวิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง Functional phylogenetics of useful microorganisms: Agaricus

homobasidiomycetes chemical analysis and preservation for human benefits หน่วยความร่วมมือทางวิชาการฝรั่งเศส-อนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ในฐานะเป็นผู้ประสานงานและเป็นหน่วยงานที่มีเป้าหมายที่จะเป็นศูนย์กลางแห่งการถ่ายทอดความรู้ ระหว่างประเทศฝรั่งเศส และประเทศไทย จึงได้ กำหนดจัดการสัมมนาวิชาการ ฝรั่งเศส-แม่น้ำพาลอง ครั้งที่ ๖ ขึ้น ในวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๔ ณ ห้องประชุม ๓๐๖ อาคารโรงอาหารและกิจกรรมนักศึกษา D๑ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์งานวิจัยของไทย-ฝรั่งเศส ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น และได้มีโอกาสพบปะเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน แล้วนำความรู้และข้อมูลที่ได้รับ ไปต่อยอดทางความคิด เพื่อให้เกิดผลงานการค้นคว้าวิจัยใหม่ๆ อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศไทย ในด้านต่างๆ ต่อไปในอนาคตได้ และยิ่งไปกว่านั้น การสัมมนาครั้งนี้จะเป็นอีกหนทางหนึ่งในการขยายเครือข่ายความร่วมมือทางด้านการวิจัยให้มากขึ้นด้วย

ในโอกาสอันดีนี้ในวันดังกล่าวหน่วยความร่วมมือทางวิชาการฝรั่งเศส-อนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ยังได้รับเกียรติจากผู้ช่วยทูตฝ่ายความร่วมมือด้านภาษาฝรั่งเศส คุณอานน์-เอ็มมานูแอลล์ กรอสซี เป็นวิทยากรเสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยให้กับอาจารย์ผู้สอนภาษาฝรั่งเศส ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดเชียงราย และจังหวัดพะเยา รวมไปถึงบุคคลที่สนใจทั่วไป ได้รับทราบเกี่ยวกับ นโยบายและแนวโน้มการใช้ภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยและนานาชาติ หลักสูตรการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย และการสนับสนุนด้านการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย จากรัฐบาลฝรั่งเศส

๕.) วัตถุประสงค์

- ๕.๑) เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยของบุคลากรในมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงให้แก่บุคคลทั่วไป และผู้เข้าร่วมโครงการได้รับทราบเกี่ยวกับผลงานวิจัย รวมถึงการนำสาระประโยชน์จากงานวิจัยไปประยุกต์ใช้ในงานอื่นๆ ได้มากขึ้น
- ๕.๒) เพื่อเสวนาและแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการภาษาฝรั่งเศสให้เป็นที่กว้างขวางขึ้น

๖.) วิทยุทัศน์

เพื่อเผยแพร่และสนับสนุนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเทศฝรั่งเศส และการนำความรู้ทางภาษาฝรั่งเศสไปประยุกต์ใช้ในการเรียน การสอน ในชีวิตประจำวันได้

๗.) กลุ่มเป้าหมาย

จำนวน ๕๐ คน

- ๗.๑) นักวิจัย นักวิชาการ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และเอกชนของไทย
- ๗.๒) นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจากสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน
- ๗.๓) นักศึกษา อาจารย์ เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
- ๗.๔) อาจารย์ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสในจังหวัดเชียงราย และจังหวัดพะเยา
- ๗.๕) ผู้สนใจทั่วไป

๘.) ระยะเวลาดำเนินการ

วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๔

๙.) วิธีการดำเนินการ

- ๙.๑) สัมมนาวิชาการเผยแพร่ผลงานวิจัย
- ๙.๒) เสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ภาษาฝรั่งเศส

๑๐.) สถานที่ดำเนินงาน/ โครงการ

๑๐.๑) สัมมนา

เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุม ๓๐๖ อาคารโรงอาหารและกิจกรรมนักศึกษา D๑

๑๐.๒) เสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ภาษาฝรั่งเศส

เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ สถาบันสุขภาพและความงามนาครม

๑๑.) วิทยากร

- ๑๑.๑) ผู้ช่วยทูตฝ่ายความร่วมมือทางด้านภาษาฝรั่งเศส
- ๑๑.๒) ดร.ศรันยา ศรีสุวรรณ อาจารย์ประจำสำนักวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
- ๑๑.๓) Dr. Kevin D Hyde อาจารย์ประจำสำนักวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

๑๒.) ประโยชน์ที่จะได้รับจากการจัดทำโครงการนี้

- ๑๒.๑) งานวิจัยของฝรั่งเศสและภาษาฝรั่งเศส ได้รับการเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น
- ๑๒.๒) เป็นเวทีให้กับนักวิจัยมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงที่ทำงานวิจัยเกี่ยวข้องกับประเทศฝรั่งเศส ได้มีโอกาสนำเสนอผลงานวิจัยที่น่าสนใจต่อสาธารณชน
- ๑๒.๓) ผู้เข้าร่วมสัมมนา ได้รับความรู้ และได้รับทราบข้อมูลทางด้านงานวิจัย และภาษาฝรั่งเศสที่หลากหลาย แล้วสามารถนำไปต่อยอดเพื่อให้เกิดงานวิจัยใหม่ๆ ได้อีกในอนาคต
- ๑๒.๔) เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ แล้วสามารถนำข้อมูลที่ได้รับไปปรับใช้ในการเรียนการสอน และพัฒนาประเทศและภูมิภาคต่อไป
- ๑๒.๕) เกิดเครือข่ายความร่วมมือทางการค้นคว้าวิจัย ด้านภาษาฝรั่งเศส เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ อันจะนำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าของประเทศไทย และมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงทุกๆ ด้าน
- ๑๒.๖) อาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ได้นำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการเรียนการสอน
- ๑๒.๗) สร้างแรงบันดาลใจ และเปิดโลกทัศน์ ให้กับอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

๑๓.) แหล่งทุนในการดำเนินงาน

งบประมาณของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

๑๔.) ค่าลงทะเบียนสำหรับการเข้าร่วมสัมมนา

ไม่เสียค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียน

๑๕.) แผนการปฏิบัติงานโดยรวม

กิจกรรม	มิถุนายน ๒๕๕๔ สัปดาห์ที่				กรกฎาคม ๒๕๕๔ สัปดาห์ที่				สิงหาคม ๒๕๕๔ สัปดาห์ที่				กันยายน ๒๕๕๔ สัปดาห์ที่			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔
	๑.) เขียนโครงการเพื่อเสนอและ ขออนุมัติ			■	■	■	■	■	■							
๒.) ประชาสัมพันธ์โครงการ									■	■	■	■				
๓.) ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง									■	■	■	■				
๔.) ส่งจดหมายเชิญเข้าร่วม โครงการ									■	■	■	■				
๕.) ติดต่อวิทยากร							■	■	■	■	■	■				
๖.) จัดเตรียมสถานที่									■	■	■	■				
๗.) จัดเตรียมเอกสารประกอบ									■	■	■	■				
๘.) รวบรวมรายชื่อผู้เข้าร่วม โครงการ									■	■	■	■				
๙.) ดำเนินการตามแผนงาน											■	■				
๑๐.) สรุปผลการดำเนินงานและ จัดทำ Proceedings															■	■

กำหนดการ

โครงการ “สัมมนาวิชาการ ฝรั่งเศส-แม่ฟ้าหลวง ครั้งที่ ๖”

เรื่อง “งานวิจัยภายใต้ความร่วมมือ Franco-Thai Joint Research Project
และการเสวนาเกี่ยวกับการใช้ภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย”

(The 6th French-MFU Seminar on “Policy and orientation of French Language in Thailand”)

จัดโดย

หน่วยความร่วมมือทางวิชาการฝรั่งเศส-อนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

วันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๔

๐๙.๐๐ - ๐๙.๓๐ น.	ลงทะเบียนผู้เข้าร่วมโครงการ ณ ห้องประชุม ๓๐๖ อาคารโรง
อาหารและกิจกรรมนักศึกษา D๑
๐๙.๓๐ - ๐๙.๔๐ น.	เปิดงานสัมมนา
๐๙.๔๐ - ๑๐.๑๐ น.	นำเสนอผลงานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย
๑.) ดร.ศรันยา ศรีสุวรรณ อาจารย์ประจำสำนักวิชาวิทยาศาสตร์ หัวข้อ
วิจัยที่นำเสนอ เรื่อง Valorization of Vernicia Montana through
its seed fatty acid and oil production
๑๐.๑๐ - ๑๐.๔๐ น.	๒.) Dr.Kevin D Hyde อาจารย์ประจำสำนักวิชาวิทยาศาสตร์ หัวข้อวิจัยที่
นำเสนอเรื่อง Functional phylogenetics of useful
microorganisms: Agaricus homobasidiomycetes chemical
analysis and preservation for human benefits
๑๐.๔๐ - ๑๒.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารว่าง และพักผ่อนตามอัธยาศัย
๑๓.๐๐ - ๑๓.๑๐ น.	ลงทะเบียนผู้เข้าร่วมโครงการในภาคบ่าย ณ สถาบันสุขภาพและความงาม
วนาศรม
๑๓.๑๐ - ๑๕.๐๐ น.	เสวนาเกี่ยวกับการใช้ภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย บรรยายโดย ผู้ช่วยทูต
ฝ่ายความร่วมมือด้านภาษาฝรั่งเศส คุณอานน์-เอ็มมานูแอลล์ กรอสซี
โดยหัวข้อที่จะบรรยายคือ
๑.) นโยบายและทิศทางการใช้ภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย และระดับ
นานาชาติ
๒.) หลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย

๓.) การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย โดยรัฐบาล
ฝรั่งเศส

๑๕.๐๐ - ๑๕.๒๐ น.

พักรับประทานอาหารว่าง

๑๕.๒๐ - ๑๖.๐๐ น.

ปิดงานสัมมนา

Opening Remarks

by

Associate Professor Dr. Chayaporn Wattanasiri
Vice-President, Mae Fah Luang University

At the Opening Ceremony of

The 6th French-MFU Seminar on “Policy and orientation of French Language in Thailand”

August 24, 2011

Meeting Room “Rim Sranam”, Wanasom Resort
Mae Fah Luang University

I would like to welcome Mrs Anne-Emmanuelle Grossi, Education attachée, French Cultural Services of the French Embassy in Thailand, Mr Guy Heidelberger, Director of Alliance Franco-Thai Chiang Rai and all honorable guests and participants for the 6th French-MFU seminar on “Policy and orientation of French Language in Thailand”.

Every year Mae Fah Luang University organizes seminars and conferences to serve both scholars and community. French-MFU seminar is our recognized and successful event regularly organizing by the French-Upper Mekong Sub-region Academic Cooperation Centre. And its sixth time focuses on the French language in Thailand.

French is a Romance language spoken as a first language in France and many regions of European countries such as Switzerland, Belgium, Monaco, and the Quebec in Canada. Second-language speakers of French are distributed throughout many parts of the world. French is estimated as having between 70 million and 110 million native speakers and 190 million second language speakers, and it is the second-most studied foreign language in the world, after English.

In Thailand, French became known in Thailand in the 17th Century. Since then, it has been gaining popularity and has been adopted to foreign language curricula in schools and universities. Mae Fah Luang University envisioned the importance of French language and culture and co-established the centre with the French embassy in Thailand to enhance the Franco-Thai academic cooperation.

The 6th French-MFU Seminar on “Policy and orientation of French Language in Thailand” aims at discussing and sharing knowledge on direction of French language usage in Thailand and worldwide, curricula of French language in Thailand, and the support of French learning and teaching in Thailand by the French government. The seminar will open opportunities for all guests and participants to exchange information and knowledge as well as establish the concrete network for the future collaboration.

And Finally, I would like to thank all the persons who are actively engaged and participating the 6th French-MFU Seminar on “Policy and orientation of French Language in Thailand”. And without much delay, I would like to now declare the official opening of The 6th French-MFU Seminar.

ประวัติวิทยากร

1. ชื่อ ดร. ศรันยา ศรีสุวรรณ

Saranya SRISUWAN

2. ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์

3. หน่วยงาน สำนักวิชาวิทยาศาสตร์

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง อ. เมือง จ. เชียงราย 57100

โทรศัพท์ 053 916778 โทรสาร 053 916776

E-mail : saranya@mfu.ac.th , srisuwansaranya@hotmail.com

4. ประวัติการศึกษา

คุณวุฒิ	ปี ค.ศ.	ชื่อสถานศึกษา และหัวข้อวิทยานิพนธ์
Ph.D (Biology)	2002-2006	Paris-Sud 11 University, ORSAY, FRANCE Thesis: Origin and evolution of sweet potato (<i>Ipomoea batatas</i> (L) Lam.) genome.
Masters degree (DEA, ecology)	1998-1999	Paris-Sud 11 University, ORSAY, FRANCE Thesis: Photosynthesis activity and water potential of <i>in-vitro</i> eggplant during transplantation.
Post-graduate Diploma (D.I.R.S.)	1996-1997	Francois Rabelais University, TOURS, FRANCE and Nestle R&D TOURS, FRANCE Thesis: Somatic Embryogenesis of Coffee (<i>Coffea arabica</i>)
Masters of Science (Environmental Technology)	1994-1996	Mahidol University, Bangkok, THAILAND Thesis: Toxicity of cadmium on the growth co-existing with duckweed (<i>Spirodela polyrhiza</i> Linn.) and water lettuce (<i>Pistia stratiotes</i> Linn.)
Bachelor of science (Biology)	1990-1994	Mahidol University, Bangkok, THAILAND Study Project: <i>In vitro</i> culture of <i>Tripterrigum hypograucum</i>

5. สาขาวิชาที่มีความชำนาญพิเศษ

- Plant tissue culture, Somatic embryo genesis

- Molecular cytology, Fluorescence in situ hybridization, Genomic in situ hybridization
- Palynology, pollen

6. งานวิจัย

6.1 โครงการวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว

Srisuwan S, Sihachakr D, Siljak-Yakovlev S, 2006, The origin and evolution of sweet potato (*Ipomoea batatas* (L.) Lam.) and its wild relatives through the cytogenetic approaches, Plant science, 171, 424-433

6.2 โครงการวิจัยที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ

ชื่อโครงการวิจัย	ระยะเวลา
1. การรวบรวมอนุรักษ์และขยายพันธุ์พืชสมุนไพรและกล้วยไม้หายากและใกล้สูญพันธุ์โดยเทคนิคการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ	2001-2005
2. Genome size evolution of sweet potato (<i>Ipomoea batatas</i> L.) and closely related species	2005-2007
3. Evidences of hybridization events within the genus <i>Rhaponticum</i> (Asteraceae, Cardueae): a cytogenetic approach.	2006-2007
4. 5S and 18S rDNA loci number highly conserved across <i>Coffee</i> and <i>Psilanthus</i> genera	2006-2007

ประวัติวิทยากร
DR KEVIN D HYDE

School of Science, Mae Fah Luang University, Chiang Rai, Thailand;
(+66) 861148549 (Mobile)
Email: kdhyde3@gmail.com
www.mfu.ac.th

Summary

QUALIFICATIONS (วุฒิการศึกษา)

- Doctor of Science, University of Wales, 2001
DISSERTATION: *Biodiversity and Biology of Tropical Microfungi*
 - Doctor of Philosophy, University of Portsmouth, UK, 1987
DISSERTATION: *Marine Mycology*
 - Master of Science, University of Portsmouth, UK, 1981
DISSERTATION: *Biodeterioration*
 - Postgraduate Certificate of Education, Bristol University, UK, 1980
 - Bachelor of Science, University of Wales, Cardiff, 1979 (Zoology)
-

EXPERIENCE (ประสบการณ์ในการทำงาน)

- Associate Professor, School of Science, Mae Fah Luang University, Chiang Rai, Thailand – January 2008-present (9 months per year)
 - Associate Professor (Senior Lecturer), Department of Ecology & Biodiversity, The University of Hong Kong – 1992-2007.
 - Director, Centre for Research in Fungal Diversity, Department of Ecology & Biodiversity, The University of Hong Kong – 1998-2007
 - Senior Plant Pathologist, Queensland Department of Primary Industries – 1989-1991.
-

INTERNATIONAL STANDING (ผลงานทางวิชาการ)

Prestigious committees and awards

1. President of the Asian Mycological Committee

Journals - Editor in Chief (EC) and Editorial board (EB)

Fungal Diversity (EC)

Fungal Diversity Research Series (EC)

Agricultural Technology (EC)

Mycology (EC)

Mycological Research (EB)

Biotropica (EB)

Cryptogamie Mycologie (EB)

Journal of Forest Research (EB)

Persoonia (EB)

Fungal Ecology (EB)

Australian Mycologist (EB)

Mycosphere (EB)

PUBLICATIONS (หนังสือที่พิมพ์)

- I have published more than 600 books and refereed papers and more than 120 abstracts. Of these 440 were in SCI journals.
 - I have written, co-authored or co-edited 18 books
 - I have edited 3 conference abstract books
 - I am Editor-in-Chief and produced 42 volumes of Fungal Diversity
 - I am Editor-in-Chief and produced 20 volumes of the Fungal Diversity Research Series
 - I was Editor-in-Chief and produced 8 issues of the International Journal of Agricultural Biotechnology
-

TEACHING (การเรียนการสอน)

Taught and designed courses in:

- Plant Pathology (MFLU), Food Biotechnology (MFLU), Mycology (MFLU), Special Project in Mushroom Growing for MSc in Biotechnology (MFLU), Seminar course for MSc in Biotechnology (MFLU), Introductory Microbiology (HKU), Environmental Microbiology (HKU), Applied Microbiology (HKU)

รายงานการดำเนินงาน (Proceeding)

โครงการกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนางานวิจัยทางด้านเศรษฐกิจและ
สังคมในจังหวัดเชียงราย

จัดทำโดย

โครงการจัดตั้งหน่วยความร่วมมือทางวิชาการฝรั่งเศส-อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

วันที่ 24 สิงหาคม 2554

ณ ห้องประชุม 306 อาคารศูนย์อาหารและกิจกรรมนักศึกษา (D1)

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

สรุปผล
โครงการกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนางานวิจัยด้านเศรษฐกิจ
และสังคมในจังหวัดเชียงราย
วันที่ 24 สิงหาคม 2554
ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

.....

จัดทำโดย หน่วยความร่วมมือทางวิชาการฝรั่งเศส - อนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

สถานที่ ห้องประชุม 306 อาคารศูนย์อาหารและกิจกรรมนักศึกษา (D1) มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

วัน/เวลา วันที่ 24 สิงหาคม 2554 เวลา 8.30 -16.00 น.

ผู้เข้าร่วมสัมมนา

การสัมมนาครั้งนี้ได้ตั้งเป้าผู้เข้าร่วมจำนวน 50 คน แต่มีผู้เข้าร่วมจริง จำนวน 70 คน ประกอบด้วย

- อาจารย์ นักวิชาการ และเจ้าหน้าที่ จากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน
- เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการในจังหวัดเชียงราย
- นักศึกษา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
- กลุ่มผู้ประกอบการผ้าทอพื้นเมืองในจังหวัดเชียงราย
- ผู้สนใจทั่วไป

วิทยากร

1. นางอุทุมพร เรือนน้อย (ผู้อำนวยการสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย)
2. นายชาญณรงค์ สุขงษา (ผู้อำนวยการสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงราย)
3. ดร. สุรพงษ์ อุตมา (รักษาการแทนหัวหน้าหน่วยความร่วมมือทางวิชาการฝรั่งเศสฯ)

วันที่ 24 สิงหาคม 2554

นายวีรยุทธ วงศ์สุภา เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการวิชาการ ได้กล่าวรายงานการจัดงานและกล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมสัมมนา โดยเชิญให้ ดร. สุรพงษ์ อุตมา รักษาการแทนหัวหน้าหน่วยความร่วมมือทางวิชาการฝรั่งเศสฯ ให้เกียรติกล่าวเปิดงาน หลังจากนั้นวิทยากรจึงเริ่มการบรรยายตามลำดับ

นางอุทุมพร เรือนน้อย ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริม “การจัดการด้านตลาด และช่องทางจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมือง” โดยได้เล่าถึงความสำคัญกับภูมิปัญญาชาวบ้าน การออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าทอ ได้แนะแนวทางให้ผู้ผลิตต้องสำรวจความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือพร้อมกับศึกษาหาจุดเด่นของลวดลายผ้าทอมือแต่ละท้องถิ่นนำมาประยุกต์ให้เข้ากับความต้องการของลูกค้า และแปรรูปผลิตภัณฑ์ผ้าทอ ให้กลายเป็นสินค้า เช่น กรอบรูป กระเป๋า ถุงใส่ของ กล่องใส่กระดาษ เป็นต้น รวมถึงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ต้องดึงดูดใจลูกค้า มีจุดเด่นพิเศษ เช่น ป้ายการดูแลรักษา แหล่งที่ผลิต เพื่อบ่งบอกถึงคุณภาพของสินค้าแต่ละชนิด นอกจากนี้วิทยากรยังให้ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมแนวทางการจัดการธุรกิจจากผ้าทอมือมีการจำหน่ายอย่างต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วย 1. ศึกษาโอกาสการตลาดและการผลิต 2. การวางแผน

การตลาดและการผลิต การจัดโครงการระบุวิธีการและระบบงานการตลาด และการผลิตสินค้าโดยต้องอาศัยเกณฑ์ในเรื่อง ความต้องของตลาด 3.การจัดตั้งระบบการตลาดและการผลิต 4. การดำเนินการตลาดและการผลิต 5.การประเมินการตลาดและการผลิต เป็นการทบทวนการทำงานย้อนหลังเพื่อเก็บข้อมูลข้อบกพร่องของสินค้าทั้งด้านการตลาดและการผลิต เพื่อให้ได้สินค้าที่มีคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ

นายชาญณรงค์ สุหงษา ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับ “แนวทางการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองในจังหวัดเชียงราย” โดยได้เกริ่นนำถึงประวัติความเป็นมาผ้าทอพื้นเมือง ว่าเป็นผ้าทอ ศิลปะแห่งภูมิปัญญาท้องถิ่น อันมีความผูกพันเชื่อมโยงวิถีชีวิต ความเชื่อและพิธีกรรมของไทย ศาสตร์และศิลป์การทอผ้าได้รับการถ่ายทอดและสืบสานต่อกันมารุ่นสู่รุ่นจนถึงปัจจุบัน การทอผ้าในหลายท้องถิ่นยังคงรักษารูปแบบอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน ผ้าทอจึงเป็นมรดกทางสังคมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นมาในอดีตอันเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตปัจจุบัน แต่ละภาคก็จะแตกต่างกันสภาพภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม แต่ปัจจุบันมีวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาทำให้ไม่มีผู้ให้ความสนใจที่จะใช้หรือส่งเสริมผ้าทอ ดังนั้น แนวทางที่จะส่งเสริมให้มีการใช้ผลิตภัณฑ์ผ้าทอให้มากขึ้น มีอยู่หลายประการ แต่จะกล่าวถึง นโยบายที่ภาครัฐส่งเสริม คือ เชิญชวนข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชนร่วมแต่งกายที่เป็นการส่งเสริมการใช้ผ้าไทยหรือผ้าไหมไทยและเสื้อผ้าที่มีตราสัญลักษณ์เฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ในการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยให้เริ่มใส่ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป สำหรับสีของเสื้อผ้าให้ใส่ได้ทุกสี ยกเว้นสีดำและสีน้ำเงินเข้ม โดยพร้อมเพรียงกัน

ดร.สุรพงษ์ อุตมา ได้นำเสนอผลงานวิจัย เรื่อง “การศึกษาห่วงโซ่อุปทานของผู้ผลิตผ้าทอพื้นเมืองจังหวัดเชียงราย” ซึ่งได้กล่าวถึงผลการวิจัยว่า การวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของอุตสาหกรรมผ้าทอ (Swot Analysis) พบว่า ผู้ประกอบการผ้าทอพื้นเมือง มีจุดแข็งทางการผลิต มีเอกลักษณ์ชัดเจน เป็นที่ชื่นชมและมีโอกาสที่จะขยายตัวให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น จากการส่งเสริมของภาครัฐและเอกชน อย่างไรก็ตามจุดอ่อนที่สำคัญได้แก่การตลาดและการวางแผนการผลิต รวมถึงเงินทุนหมุนเวียน และอุปสรรคด้านความนิยมในผ้าพื้นเมืองของคนรุ่นใหม่ที่ลดลง ผลการวิเคราะห์ห่วงโซ่อุปทาน พบว่าอุตสาหกรรมต้นน้ำคือการผลิตวัตถุดิบ ได้แก่การปลูกฝ้าย เลี้ยงไหม ซึ่งมีผู้ผลิตน้อยและต้นทุนสูง ผลผลิตไม่แน่นอน ส่งผลต่ออุตสาหกรรมกลางน้ำคือ การย้อมสี การทอผ้า ที่ต้องมีต้นทุนสูงและไม่สามารถผลิตได้สม่ำเสมอ ทำให้อุตสาหกรรมปลายน้ำได้แก่การตัดเย็บและแปรรูปผลิตภัณฑ์ไม่สามารถทำตามความต้องการของผู้ซื้อได้

แนวทางหลักในการแก้ปัญหาคือการส่งเสริมให้เกิดการรวมตัวของอุตสาหกรรมกลางน้ำคือผู้ทอผ้าพื้นเมือง เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในด้านการผลิต สามารถผลิตทดแทนกันได้ สร้างอุปสงค์ที่ชัดเจนและอำนาจการต่อรองต่ออุตสาหกรรมต้นน้ำ ช่วยแลกเปลี่ยนเทคนิคและวิธีการผลิตต่างๆ รวมถึงสามารถขอเงินทุนสนับสนุนจากภาครัฐได้ชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้แล้วการเพิ่มช่องทางการจำหน่าย เช่น การตั้งศูนย์กระจายสินค้าให้ผู้บริโภคเข้าถึงผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือได้ง่ายขึ้น การจำหน่ายสินค้าผ่านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และการสร้างตราสัญลักษณ์เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ จะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับอุตสาหกรรมกลางน้ำและปลายน้ำได้

และนำเสนอระบบ e-commerce ผ้าทอพื้นเมือง ซึ่งเป็นการเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองในจังหวัดเชียงใหม่ และยังมีการอธิบายถึงลักษณะ ลวดลาย ความเป็นมา และราคา ของผ้าแต่ละชนิด โดยอธิบายถึงองค์ประกอบของ e-commerce ประกอบด้วย ข้อมูลผู้ผลิต ประเภทของผ้า หมวดสินค้าแนะนำ ที่ตั้งของกลุ่มผู้ผลิต หากผู้ผลิตผ้าทอต้องการให้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ต้องการให้ช่วยประชาสัมพันธ์ ก็สามารถติดต่อผ่านทางเจ้าหน้าที่ หรือสามารถส่งข้อมูลมาได้ทางหน่วยงานความร่วมมือทางวิชาการฝรั่งเศสฯ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับทางหน่วยงาน จะเอาลง e-commerce ให้ โดยสามารถดูผ่านทางเว็บไซต์ได้เลย

ก่อนปิดการสัมมนาในวันนี้ ดร.สุรพงษ์ อุตมา ได้ให้เกียรติมอบของที่ระลึกแก่วิทยากรทั้ง 2 ท่าน และประชาสัมพันธ์สำหรับผู้สนใจจะชมสินค้าที่ทำจากผ้าทอ มีการจัดแสดงและจำหน่ายสินค้าผ้าทอ ที่ลานส่วนหน้าของมหาวิทยาลัย พร้อมกล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมสัมมนาที่ได้ให้ความสำคัญและมาร่วมฟังการบรรยายในวันนี้

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ

1. ผู้เข้าร่วมสัมมนา ได้รับความรู้ข้อมูลทางด้านการตลาด ช่องทางการจัดจำหน่ายที่หลากหลาย เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ระหว่างวิทยากรและผู้เข้าร่วมสัมมนาสามารถนำไปพัฒนาปรับใช้กับกลุ่มผู้ผลิตผ้าทอพื้นเมืองในจังหวัดเชียงใหม่ได้
2. เกิดเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและการวิจัย ระหว่างมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงและองค์กรอื่นๆ
3. สร้างแรงบันดาลใจและเปิดโลกทัศน์ ให้กับผู้เข้าร่วมสัมมนาในด้านวิจัย ค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับผ้าทอพื้นเมืองในจังหวัดเชียงใหม่
4. อาจารย์ และนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ได้นำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการเรียนการสอน
5. กลุ่มผู้ผลิตผ้าทอพื้นเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ได้รับการช่วยเหลือและส่งเสริมทั้งด้านการผลิตและจำหน่ายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
6. กลุ่มผู้ผลิตผ้าทอพื้นเมืองที่ได้รับตราสัญลักษณ์ผลิตภัณฑ์ประจำกลุ่ม เพื่อเป็นส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เบื้องต้น

ข้อสังเกตจากการเข้าร่วมโครงการ

1. การจัดโครงการครั้งนี้ ได้รับความสนใจจากบุคลากรของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดเชียงใหม่ สังเกตได้จากแบบตอบรับ มีจำนวน 50 คน แต่เข้าร่วมงานประมาณ 70 คน ซึ่งได้ให้ความสนใจที่จะช่วยส่งเสริมกลุ่มผู้ผลิตผ้าทอพื้นเมือง
2. วิทยากรทุกท่านมีความตั้งใจในการถ่ายทอดความรู้ เป็นผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ตรงด้านการจัดการตลาด และการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ผ้าทอ จึงทำให้ผู้เข้าร่วมฟังบรรยายได้รับความรู้อย่างเต็มที่
3. ผู้เข้าร่วมมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น สอบถามแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น พร้อมกับแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกลุ่มผู้ผลิตผ้าทอในจังหวัดเชียงใหม่

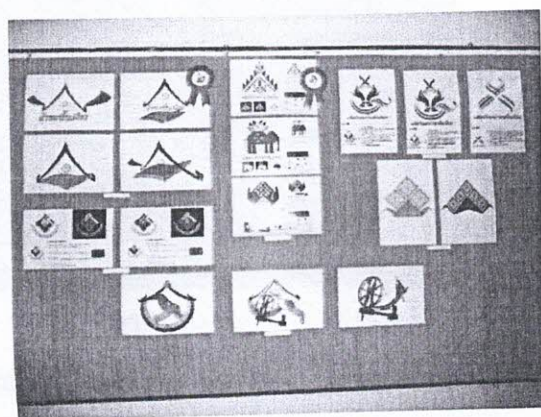
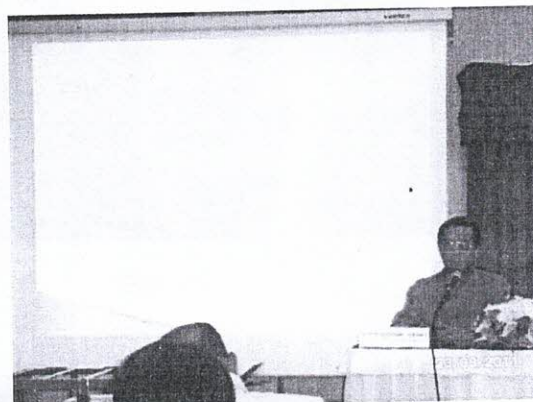
ข้อเสนอแนะ

1. หัวข้อเรื่องและผู้เข้าร่วมอยากให้มีการจัดอบรมในครั้งต่อไป เช่น
 - การวิจัยเชิงพารา และการแปรรูปผลิตภัณฑ์เชิงพารา
 - ควรมีการอบรมเพิ่มเติม การจัดการด้านตลาด ในด้านการคำนวณต้นทุนการผลิต และกระบวนการผลิตผ้าทอพื้นเมือง
 - กลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP ที่ประสบความสำเร็จ มาให้ความรู้ ในเรื่อง การดำเนินงานของกลุ่มโดยไม่ต้องพึ่งพาหน่วยงานต่างๆ
 - การประยุกต์ผลิตภัณฑ์/นวัตกรรมสิ่งทอใหม่ๆ
 - การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ของผ้าทอ
 - การอบรมแนวคิดการออกแบบลายผ้า และเทคนิคการออกแบบ
 - การเพิ่มช่องทางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองให้จำหน่ายทั่วโลก
 - ของดีภูมิปัญญาเมืองเชียงราย เช่นเรื่องเกี่ยวกับ “งานไม้”

ประมวลภาพกิจกรรม
โครงการกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนางานวิจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดเชียงราย
วันที่ 24 สิงหาคม 2554
ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

.....

ภาพบรรยากาศการสัมมนา ณ ห้องประชุม 306 มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ภาพบรรยากาศการแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าทอ ณ อาคารส่วนหน้า มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

โครงการจัดตั้งหน่วยความร่วมมือทางวิชาการฝรั่งเศส - อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง รายงาน

เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการ

การจัดการด้านตลาด และช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมือง

อุทุมพร เรือนน้อย

ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย

บทคัดย่อ

ผ้าทอมือ เป็นผ้าทอพื้นบ้านของไทย ได้รับความนิยมนจากผู้บริโภค โดยเฉพาะนักท่องเที่ยว เพราะมีลวดลายสวยงามแปลกตา และเป็นงานฝีมือจากชาวบ้านอย่างแท้จริง ผ้าทอจึงนับเป็นภูมิปัญญาของคนไทยที่ยอดเยี่ยม ปัจจุบันผ้าไหมได้รับการส่งเสริมจากสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถฯ ทำให้การทอผ้าได้รับการฟื้นฟู และพัฒนาฝีมือ ให้มีรูปแบบที่ซับซ้อนและสวยงามยิ่งขึ้นเพื่อที่จะรองรับตลาดใหม่ๆในอนาคต

ตลาดการซื้อขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือของไทย ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐที่มีนโยบายยกระดับมาตรฐานสินค้าไทยให้พัฒนาสู่ตลาดโลก โดยรัฐบาลได้มอบหมายให้หน่วยงานส่วนท้องถิ่นผลักดันและให้การสนับสนุนในหลายๆด้านในสินค้าที่มีศักยภาพการผลิตในท้องถิ่น รวมทั้งประชาชนสนับสนุนสินค้าไทยเพื่อให้เงินทุนหมุนเวียนภายในประเทศและยังช่วยส่งเสริมให้คนในชุมชนห่างไกลที่ผลิตผ้าทอ มีรายได้เพิ่มขึ้น แต่การจำหน่ายส่วนใหญ่จะมีพ่อค้าคนกลางไปปรับถึงชุมชนที่ผลิตผ้าทอมือ บางกลุ่มต้องจัดส่งสินค้าให้ลูกค้า ขึ้นอยู่กับข้อตกลงซื้อขาย หรือจำหน่ายตามสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อให้ลูกค้าสามารถซื้อหาได้โดยง่ายเป็นการเข้าถึงลูกค้าโดยตรง จากการศึกษาสำรวจปัญหาต่างๆ พบว่า ปัญหาในการส่งเสริมพัฒนาศิลปกรรมทอผ้าไทย ผู้ประกอบการผ้าทอส่วนใหญ่ ไม่คำนึงถึงเรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์และเรื่องบรรจุภัณฑ์

ดังนั้น การผลิตผลิตภัณฑ์จากผ้าทอมือจึงควรดูแนวโน้มของตลาดและแนวโน้มของสีแฟชั่นต่างๆ ควรเรียนรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สนองต่อความต้องการของตลาด เช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ ควรมีการสำรวจตลาดผู้บริโภคและความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์ เพื่อหาจุดเด่นของลวดลายการทอแล้วนำมาประยุกต์ให้เข้ากับความนิยม สร้างรูปแบบและขนาดของผลิตภัณฑ์ที่สร้างความแตกต่าง รวมถึงบรรจุภัณฑ์ ต้องดึงดูดใจลูกค้า ต้องมีจุดเด่นเป็นพิเศษ เช่น ป้ายการดูแลรักษา แหล่งที่ผลิต เพื่อบอกถึงที่มาและคุณภาพของสินค้า เพื่อให้ลูกค้ามีความต้องการที่จะซื้อ เช่น ผ้าทอมือใช้ถุงพลาสติกใสเพื่อไม่ให้เปื้อนฝุ่น กระเป๋าผ้าไหมใส่กล่องที่มีพลาสติกใสให้เห็นสินค้าในกล่อง เป็นต้น

การจัดการด้านตลาด และช่องทาง การจัด จำหน่ายผลิตภัณฑ์ ผ้าทอพื้นเมือง

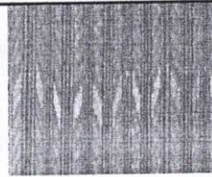
โดย... นางอุทุมพร เรือนน้อย
ผอ.กลุ่มส่งเสริมศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย

ในปัจจุบันคนไทยให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาชาวบ้านมากขึ้น หันมาบริโภคสินค้าไทย นิยมแต่งกายด้วยผ้าไทย ใช้ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้าทอมือ ในโครงการส่งเสริมอาชีพงานศิลปวัฒนธรรมด้านต่างๆ โดยเฉพาะผ้าทอมือของไทย มีเทคนิคการทอลวดลายที่มีความสวยงามเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นต่างๆ มีเสน่ห์ในตัวเอง

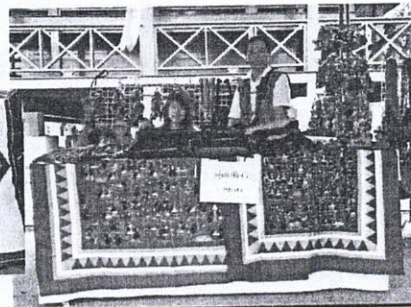
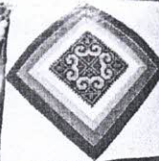

ผ้าทอมือ

ผ้าทอมือ เป็นผ้าทอพื้นบ้านของไทย ส่วนใหญ่จะใช้เส้นใยจากธรรมชาติทั้งฝ้ายและไหม ซึ่งได้รับความนิยมจากผู้บริโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยว ชื่นชมและหลงใหลเสน่ห์ผ้าทอมือของล้านนา และของประเทศไทย ดังเห็นได้จากการแสดงแฟชั่นโชว์ ต่าง ๆ

ผ้าฝ้ายทอมือ เป็นที่นิยมทำผลิตภัณฑ์ตกแต่งบ้าน เช่น ผ้าฝ้ายทอมือเนื้อหนาไว้บุเก้าอี้ ผ้าไหมทอมือนำมาทำเป็นผ้าม่าน หมอนจากผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ เป็นต้น

การออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าทอมือ

1. สำรวจตลาดผู้บริโภคและความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์จากผ้าทอมือ เช่น สำรวจกลุ่มชุมชนที่ทอผ้าพื้นเมือง ศึกษาหาจุดเด่นของลวดลายการทอแต่ละท้องถิ่น แล้วนำมาประยุกต์ให้เข้ากับค่านิยมในปัจจุบัน เช่น นำฝ้ายกดอกที่มีลวดลายเก่าแก่มาผลิตเป็นกระเป๋าถือที่ดูหรูหราและเข้ากับสมัยนิยมในปัจจุบัน
2. แหล่งวัตถุดิบ ได้จากผ้าทอพื้นเมืองในท้องถิ่นต่างๆ อาจจะได้จากเศษหรือผ้าแถบที่ไว้สำหรับการตกแต่งเฉพาะ และนำมาออกแบบ

การออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าทอมือ

3. กำหนดรูปแบบและขนาดของผลิตภัณฑ์ เช่น กระเป๋า ก่อง กรอบรูป ที่รองแก้ว ที่รองจาน ผ้าคลุมโต๊ะ ผ้าม่าน เป็นต้น

4. เตรียมพื้นผ้าและเลือกชนิดของผ้าให้เหมาะสมกับชิ้นงาน เช่น ผ้าไหมไว้สำหรับทำกล่องใส่เครื่องประดับหรือของมีค่า เพราะผ้าไหมจะมีความมันวาวที่ผิวผ้ามีความสวยงามและมีคุณค่าในตัวเอง ส่วนผ้าฝ้ายทอมือนิยมทำเป็นหมอนหรือผ้ารองจานสำหรับโต๊ะอาหารไว้ตกแต่งบ้าน เพราะผ้าฝ้ายเมื่อมองดูแล้วไม่น่าเบื่อ (ดู classic) เป็นต้น นอกจากนั้นควรคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยเพื่อให้ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบน่าสนใจ และเป็นที่ต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

รูปแบบของผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ

ผ้าทอพื้นเมืองของไทยสามารถนำมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ได้มากมายหลายชนิดเช่น กรอบรูป กระเป๋า ถุงใส่ของ กล่องแบบต่างๆ เป็นต้น

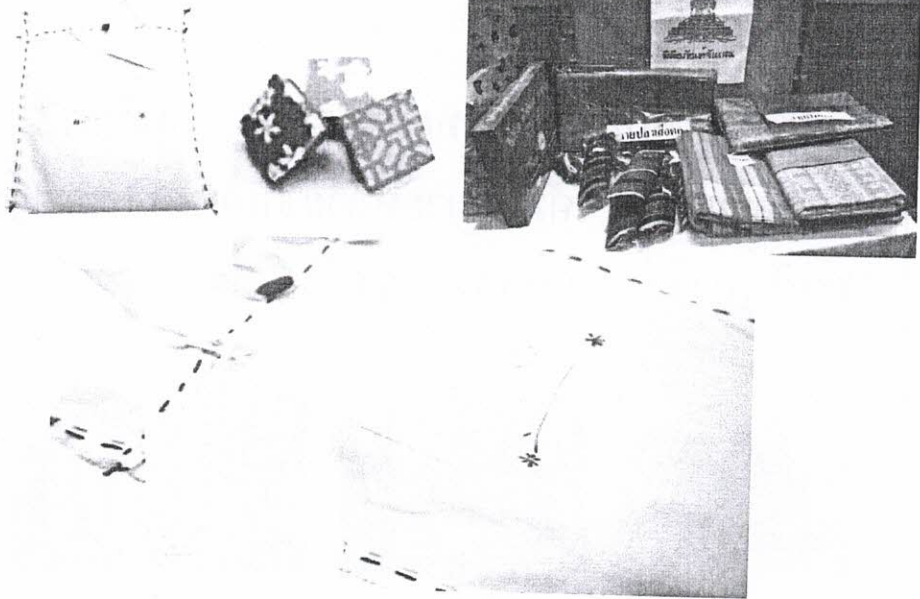

การบรรจุภัณฑ์

การบรรจุภัณฑ์ ต้องดึงดูดใจลูกค้า ก็ต้องมีจุดเด่นเป็นพิเศษ เช่น ป้ายการดูแลรักษา แหล่งที่ผลิต เป็นต้น เพื่อบอกถึงที่มาและคุณภาพของสินค้าเพื่อให้ลูกค้ามีความต้องการที่จะซื้อ ตัวอย่างการบรรจุสินค้า เช่น ผ้าทอมือใช้ถุงพลาสติกใสเพื่อไม่ให้เปื้อนฝุ่น กระเป๋าผ้าไหมใส่กล่องที่มีพลาสติกใสให้เห็นสินค้าในกล่อง เป็นต้น

ผู้ประกอบการผ้าทอมือส่วนใหญ่ ไม่คำนึงถึงเรื่องบรรจุภัณฑ์มากนัก แต่ถ้ามีผู้ให้ความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ การบรรจุภัณฑ์ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างสินค้าที่ไม่มีบรรจุภัณฑ์ และสินค้าที่มีการบรรจุภัณฑ์ ที่มีความแตกต่างกัน ดังนั้น จึงควรหันมาให้ความสำคัญกับเรื่องบรรจุภัณฑ์เพื่อให้สินค้าดูมีค่า มีราคา น่าใช้ เป็นที่ต้องการของลูกค้าที่พบเห็น

ตัวอย่างการบรรจุภัณฑ์

แนวทางการจัดการธุรกิจผลิตภัณฑ์จากผ้าทอมือ

1. ศึกษาโอกาสการตลาดและการผลิต ได้แก่ กลุ่มเป้าหมาย รสนิยมลูกค้า ความต้องการใช้สินค้า กำลังซื้อ โดยให้หาข้อมูลเพื่อศึกษา กลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้เข้าถึงลูกค้าโดยตรง เช่น การออกร้านแสดงสินค้า ตามสถานที่ที่สามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าโดยตรงเพื่อการแนะนำ ประชาสัมพันธ์สินค้า เป็นต้น

2. การวางแผนการตลาดและการผลิต การจัดโครงการระบุวิธีการ และระบบงานการตลาด และการผลิตสินค้าโดยต้องอาศัยเกณฑ์ในเรื่อง ความต้องการของตลาด ทำเลที่ตั้ง วัตถุประสงค์ บุคลากรที่เหมาะสมกับงาน รวมทั้งระบบการบริหารงานในร้าน เช่น เงินหมุนเวียนภายในร้าน การทำบัญชี การเขียนโครงการเพื่อขอเงินกู้สมทบ เป็นต้น

แนวทางการจัดการธุรกิจผลิตภัณฑ์จากผ้าทอมือ

3. การจัดตั้งระบบการตลาดและการผลิต เพื่อการทำงานที่ชัดเจนอย่างมีระบบ ควรทำความเข้าใจเรื่องการซื้อขายกับลูกค้า การจัดส่ง ถ้าเป็นการผลิตแบบชุมชนโดยปกติจะมีผู้ไปรับสินค้าออกมาจำหน่าย ควรตกลงกับลูกค้าว่ามีเงื่อนไขในการซื้อขายอย่างไร

4. การดำเนินการตลาดและการผลิต เป็นขั้นตอนการผลิตสินค้าจริงเพื่อให้ได้ตามคำสั่งลูกค้า ต้องคำนึงถึงวัตถุดิบที่ใช้ การทำงาน การแก้ไขปัญหา ตลอดจนพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อรองรับการสั่งสินค้า

แนวทางการจัดการธุรกิจผลิตภัณฑ์จากผ้าทอมือ

5. การประเมินการตลาดและการผลิต เป็นการทบทวนการทำงานย้อนหลังเพื่อเก็บข้อมูลข้อบกพร่องของสินค้าทั้งด้านการตลาดและการผลิต เพื่อให้ได้สินค้าที่มีคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ

นอกจากการหาแนวทางการผลิตแล้ว ยังต้องมีการคำนวณต้นทุน การตั้งราคาขาย เพื่อให้อยู่ในจุดคุ้มทุนในการผลิต การทำบัญชี เพื่อให้ข้อมูลในการซื้อขาย การตลาดทั้งการผลิต การจำหน่าย คุณภาพสินค้า การโฆษณาประชาสัมพันธ์ ที่ผู้ผลิตควรศึกษาและหาแนวทางที่เหมาะสม และเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมงานฝีมือและสินค้าไทยให้มีคุณภาพและเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค

แนวโน้มการตลาด

ผ้าทอมือของไทยเป็นสินค้าที่มีอิทธิพลทั้งด้านแฟชั่น การตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคในตลาดทั่วโลก แต่ยังมีการพัฒนาด้านแนวโน้มของสีแฟชั่นแต่ละประเทศหรือแต่ละฤดูกาลไม่เพียงพอ ซึ่งสีอ่อนหรือสีเย็นออกไปทางสีหวาน รวมทั้งสีที่กลมกลืนกับธรรมชาติเช่น สีต้นไม้ ใบไม้ ดอกไม้ เป็นต้น จะได้รับความนิยมจากผู้บริโภคเป็นอย่างสูง ดังนั้น การผลิตผลิตภัณฑ์จากผ้าทอมือจึงควรดูแนวโน้มของตลาดและแนวโน้มของสีแฟชั่นต่างๆ ควรเรียนรู้เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สนองต่อความต้องการของตลาดในปัจจุบัน

ช่องทางการจำหน่าย

การจำหน่ายส่วนใหญ่จะมีพ่อค้าคนกลางไปรับถึงชุมชนที่ผลิตผ้าทอมือ บางกลุ่มต้องจัดส่งสินค้าให้ลูกค้า ขึ้นอยู่กับข้อตกลงซื้อขาย ในปัจจุบันตลาดผ้าทอมือมีอยู่ตามสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อให้ลูกค้าสามารถซื้อหาได้โดยง่ายเป็นการเข้าถึงลูกค้าโดยตรง ผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือบางกลุ่มผู้ผลิต มีการจัดวางสินค้าหน้าร้านเพื่อดึงดูดสายตาและเป็นจุดสนใจแก่ผู้พบเห็น ตลาดที่สามารถส่งสินค้าในประเทศได้ เช่น ตลาดนัดสวนจตุจักร ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ตลาดไนท์พลาซ่า ตลาดสำเพ็ง โบ๊เบ๊ ประตูน้ำ เป็นต้น นอกนั้นจะเป็นกลุ่มผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์จากผ้าทอมือซึ่งมีตลาดที่ต้องการสินค้าประเภทกล่องผ้าเพื่อทำเป็นบรรจุภัณฑ์ เช่น ญี่ปุ่น ฮองกง ยุโรป เป็นต้น

ช่องทางการจำหน่าย

ตลาดการซื้อขายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือของไทยยังมีอนาคตไกลถ้ารัฐบาลให้การสนับสนุน รวมทั้งประชาชนคนไทยที่ต้องหันสนับสนุนสินค้าไทยเพื่อให้เงินหมุนเวียนภายในประเทศและยังช่วยส่งเสริมให้คนในชุมชนห่างไกลที่ผลิตสินค้างานฝีมือเหล่านี้มีความเป็นอยู่ดีขึ้น

ปัญหาในการอนุรักษ์และสืบทอดศิลปะผ้าไทย

ศิลปะผ้าทอไทยอันมีประวัติยาวนานและมีความมั่งคั่งหลากหลาย ซึ่งสืบทอดมาแต่โบราณจนทุกวันนี้ ตกอยู่ในมือของคนรุ่นเราและรุ่นหลังจะรักษาต่อไปหน่วยงานหลาย ๆ หน่วยงานทั้งของรัฐบาลและเอกชนต่างก็ช่วยกันดำเนินการรับสนองพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในเรื่องการศึกษา ส่งเสริมและพัฒนาศิลปะผ้าทอของไทย อย่างไรก็ตามเท่าที่ได้มีการศึกษา สำนวณปัญหาต่าง ๆ พบว่ายังมีปัญหาในการส่งเสริมและพัฒนาศิลปะการทอผ้าไทยอยู่ ดังนี้

ปัญหาในการอนุรักษ์และสืบทอดศิลปปะผ้าไทย

๑. ศิลปหัตถกรรมในหลาย ๆ ท้องถิ่นยังถูกละเลย การผลิตศิลปหัตถกรรมกระจัดกระจายอยู่ทั่วไปไม่มีแหล่งรวมในบางท้องถิ่น
๒. ขาดการกระตุ้นหรือประกวดให้ผลิตผลงานที่มีคุณภาพมาก ๆ ขึ้น
๓. ผู้มีฝีมือเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอย่างอื่น
๔. ไม่รักษาคุณภาพให้สม่ำเสมอ เมื่อผ้าทอมือขายดีจะผลิตผ้าที่ด้อยฝีมือมาขายแทน ช่างทอก็มีคุณภาพด้อยลง และมีจำนวนน้อยลงเรื่อย ๆ

ปัญหาในการอนุรักษ์และสืบทอดศิลปปะผ้าไทย

๕. ช่างฝีมือคุณภาพดีมักทำงานได้ช้าขายยาก เพราะต้องขายราคาแพงให้คุ้มกับเวลา หมดกำลังใจ ขาดการส่งเสริม ช่างทอฝีมือดี หลายคนยังไม่มีคนรู้จักและเห็นคุณค่า
๖. ช่างฝีมือขาดการแข่งขันทางความคิด
๗. การถ่ายทอดทำกันในวงจำกัด ขาดตัวผู้สืบทอดอย่างจริงจัง และกว้างขวาง

รายชื่อผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ผ้า จังหวัดเชียงราย
อำเภอแม่จัน

ผู้ประกอบการ/ผู้จัดการ	ประเภทกิจการ	ที่อยู่	โทรศัพท์/โทรสาร
กลุ่มปักผ้าด้วยมือ/ คุณนิธิ สุธรรมรักษ์	จำหน่ายและผลิตผ้า ไทย ตัดเย็บ ออกแบบ	๑๗๕ หมู่ที่ ๒ บ้านสันกอง ถนนพหลโยธิน ตำบลแม่ไร่ อำเภอแม่จัน	๐๕๓-๖๖๗๗๑๕ ๐๕๓-๖๖๗๗๑๕
กลุ่มพัฒนาสตรีบ้านสัน หลวงใต้/ คุณสุภา คาฟู	จำหน่ายและผลิตผ้า ไทย ตัดเย็บ ออกแบบ	บ้านสันหลวงใต้ หมู่ที่ ๓ ตำบลจอมสวรรค์ อำเภอแม่ จัน	๐๕๓-๖๕๓๔๕๐

รายชื่อผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ผ้า จังหวัดเชียงราย
อำเภอเชียงของ

ผู้ประกอบการ/ผู้จัดการ	ประเภทกิจกรรม	ที่อยู่	โทรศัพท์/โทรสาร
กลุ่มสตรีผ้าสถานใต้	จำหน่ายและผลิตผ้า ไทย ตัดเย็บ ออกแบบ	๔๒/๑ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลสถาน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย	-
กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองหาดบ้าย/ คุณสุชาวดี ตียะระ	จำหน่ายและผลิตผ้า ไทย ตัดเย็บ ออกแบบ	๘๔/๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลริมโขง อำเภอเชียงของ	๐๕๓-๖๕๐๕๗๕
กลุ่มทอผ้าศรีคอนชัย/ นางแว่นแก้ว ภิรมย์พลัด	จำหน่ายและผลิตผ้า ไทย ตัดเย็บ ออกแบบ	๑๒๓ หมู่ที่ ๑๔ ตำบลศรีดินชัย อำเภอเชียงของ	๐๕๓-๗๑๐๖๘๑ ๐๕๓-๖๕๕๗๖๕
กลุ่มทอผ้าบ้านศรีวิไล	จำหน่ายและผลิตผ้า ไทย ตัดเย็บ ออกแบบ	๑๕ หมู่ที่ ๗ ตำบลห้วยซ้อ อำเภอเชียงของ	-
กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองบ้านเกียงใต้	จำหน่ายและผลิตผ้า ไทย ตัดเย็บ ออกแบบ	บ้านเกียงใต้ อำเภอเชียงของ	-

รายชื่อผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ผ้า จังหวัดเชียงราย
อำเภอเวียงเชียงรุ้ง

ผู้ประกอบการ/ ผู้จัดการ	ประเภท กิจกรรม	ที่อยู่	โทรศัพท์/ โทรสาร
กลุ่มทอผ้าไหม/ คุณบัวศรี คอนอ่อนสา	จำหน่ายและ ผลิตผ้าไทย	บ้านห้วยเคียนใต้ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลทุ่งก่อ กิ่ง อำเภอเวียงเชียงรุ้ง	๐๕๓- ๕๕๓๕๐๐

รายชื่อผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ผ้า จังหวัดเชียงราย
อำเภอเชียงแสน

ผู้ประกอบการ/ ผู้จัดการ	ประเภทกิจการ	ที่อยู่	โทรศัพท์/ โทรสาร
กลุ่มทอผ้าบ้านสบคำ/ คุณศรี ธรรมวงศ์๐	จำหน่ายและผลิต ผ้าไทย ตัดเย็บ ออกแบบ	๑๐๐ หมู่ที่ ๕ ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน	๐๕๓- ๗๗๗๑๕๑-๒
หมู่บ้านไหมไทยเฉลิม พระเกียรติบ้านสันธาตุ	จำหน่ายและผลิต ผ้าไทย ตัดเย็บ ออกแบบ	บ้านสันธาตุ หมู่ที่ ๔ ตำบล โยนก อำเภอเชียงแสน	๐๕๓- ๗๗๗๐๕๖
กลุ่มผ้าทอพื้นเมือง เชียงแสน	จำหน่ายและผลิต ผ้าไทย ตัดเย็บ ออกแบบ	พิพิธภัณฑ์ผ้าล้านนา (วัดพระธาตุผางา) อำเภอเชียงแสน	๐๕๓- ๗๗๗๑๗๗

รายชื่อผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ผ้า จังหวัดเชียงราย อำเภอเมือง			
ผู้ประกอบการ/ ผู้จัดการ	ประเภท กิจกรรม	ที่อยู่	โทรศัพท์/ โทรสาร
กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้า โบราณทอมือ	จำหน่ายและผลิตผ้า ไทย ตัดเย็บ ออกแบบ	๒๑๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลสัน ทราย อำเภอเมือง	-
นายโพธิ์ตะวัน ปิ่นทิโย	จำหน่ายและผลิตผ้า ไทย ตัดเย็บ ออกแบบ	๒๑๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลสัน ทราย อำเภอเมือง	๐๕๓- ๗๑๕๕๕๐
ร้านผ้าแก้วไนท์พาช่า	จำหน่ายและผลิตผ้า ไทย ตัดเย็บ ออกแบบ	ร้านผ้าแก้วไนท์พาช่า อำเภอ เมือง	๐๕๓- ๗๑๑๐๕๕

รายชื่อผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ผ้า จังหวัดเชียงราย อำเภอเมือง			
ผู้ประกอบการ/ผู้จัดการ	ประเภทกิจกรรม	ที่อยู่	โทรศัพท์/ โทรสาร
ร้านสุดสาวทตันศิริ	จำหน่ายและผลิตผ้า ไทย ตัดเย็บ ออกแบบ	ตลาดเทศบาล ๑ อำเภอเมือง	๐๕๓- ๗๑๔๔๔๕
ร้านตัดชุดพื้นเมือง/ คุณปราณี	ตัดเย็บ ออกแบบผ้า ไทย	๖๕๕/๖ ถนนอุตรกิจ อำเภอ เมือง	๐๕๓- ๗๔๐๓๗๘
ร้านตุ้ดเชียงราย	จำหน่ายและผลิตผ้า ไทย ตัดเย็บ ออกแบบ	๖๕๔ ถนนอุตรกิจ ตำบล เวียงอำเภอเมือง (หลัง อนุสาวรีย์พ่อขุนเม็งราย ตัด ปี่ม่น้ำมัน ป ต ท.)	๐๕๓- ๗๑๔๕๑๕ ๐๕๓- ๗๔๐๑๕๑

รายชื่อผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ผ้า จังหวัดเชียงราย
อำเภอเมือง

ผู้ประกอบการ/ ผู้จัดการ	ประเภท กิจกรรม	ที่อยู่	โทรศัพท์/ โทรสาร
ร้านฝ้ายคำ	จำหน่ายและ ผลิตผ้าไทย ตัด เย็บ ออกแบบ	ตลาดเทศบาล ๑ เชียงราย อำเภอเมือง	๐๕๓- ๗๖๕๒๖๗ ๐๕๓- ๗๑๕๐๐๑
ร้านฝ้ายมงคล	จำหน่ายและ ผลิตผ้าไทย ตัด เย็บ ออกแบบ	ตลาดเทศบาล ๑ เชียงราย อำเภอเมือง	๐๕๓- ๗๑๕๖๐๓ ๐๘๑- ๖๐๒๐๐๓๒

รายชื่อผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ผ้า จังหวัดเชียงราย
อำเภอเมือง

ผู้ประกอบการ/ผู้จัดการ	ประเภทกิจกรรม	ที่อยู่	โทรศัพท์/ โทรสาร
กลุ่มเครือข่ายพัฒนาสตรี จังหวัดเชียงราย	จำหน่ายและผลิตผ้า ไทย ตัดเย็บ ออกแบบ	ตรงข้ามหน้าวัดกลางเวียง อำเภอเมือง	๐๕๓- ๗๑๔๐๒๖
ร้านवासนาผ้าฝ้ายล้านนา	จำหน่ายและผลิตผ้า ไทย ตัดเย็บ ออกแบบ	ถนนหนองบัว อำเภอเมือง	๐๕๓-๗๑๗๑๑๑
ร้านอัมพิกาแฝด	จำหน่ายและผลิตผ้า ไทย ตัดเย็บ ออกแบบ	๘๔๗/๖ ถนนหนองบัว อำเภอเมือง	๐๕๓-๗๑๓๐๑๗
ร้านจินใหม่ไทย	จำหน่ายและผลิตผ้า ไทย ตัดเย็บ ออกแบบ	๘๘๑/๓ หมู่ที่ ๑๓ ถนน พหลโยธิน อำเภอเมือง	๐๕๓- ๗๑๘๓๔๘

เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการ

แนวทางการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองในจังหวัดเชียงราย

ชาญณรงค์ สุหงษา

ผู้อำนวยการสำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงราย

บทคัดย่อ

ศิลปะผ้าทอมีประวัติอันยาวนาน มีการสืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณีการผลิตผ้าทอมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งรูปแบบลวดลายและกรรมวิธีในการผลิตมีแตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่นอันมี รูปแบบเฉพาะของเชื้อชาติ สิ่งสำคัญการสอดแทรกภูมิปัญญาแห่งงานศิลปผสมผสานความประณีต บรรจง แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของท้องถิ่นที่มีความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยภูมิปัญญา ที่ทรงคุณค่าผ้าทอพื้นบ้านจึงเป็นศิลปะแห่งภูมิปัญญา ที่แสดงออกถึงความเจริญรุ่งเรืองทางด้านศิลปะและวัฒนธรรม รวมถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มคน แสดงผ่านทางลวดลายเส้นสีของผ้าที่สอดแทรกความเชื่อ และขนบธรรมเนียมประเพณี อันรากฐานทางศิลปวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์เปรียบเสมือนการบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ลงบนผืนผ้า อีกทั้งเพื่อแสดงออกถึงความ เป็นผ้าพื้นฐ์ของกลุ่ม

จากข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริโภคชาวไทย ยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผ้าไทย ตลอดจนพฤติกรรมการใช้ผ้าไทยน้อยมาก ส่วนใหญ่มีการใช้แต่ผ้าและเป็นการใช้โอกาสพิเศษเสียเป็นส่วนใหญ่ ความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยประเภทต่าง ๆ ยังจำกัดอยู่ในเฉพาะคนบางกลุ่มอายุ นอกจากนั้น สำหรับทัศนคติเกี่ยวกับคุณภาพด้านต่าง ๆ ของผ้าไทย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าผ้าไทยเป็นผ้าที่มีคุณภาพด้านต่าง ๆ ระดับปานกลางจนถึงดีและดีมาก ประเด็นที่เห็นว่าควรปรับปรุงมากที่สุด ด้านราคา que เห็นว่าแพงเกินไป ในด้านผู้บริโภคชาวต่างประเทศ ส่วนใหญ่ที่พำนักในประเทศไทยจะมีพฤติกรรมการใช้และเห็นคุณค่าในความงามของผ้าไทยทั้งซื้อใช้เองและซื้อเป็นของฝาก โดยผู้มีอิทธิพลและให้ความรู้ด้านการเลือกซื้อ และการใช้ผ้าไทยจากเพื่อนคนไทย หรือผู้ที่รู้จักนั่นเองนอกจากนั้นกลุ่มชาวต่างประเทศยังให้ข้อเสนอแนะว่าผู้ที่จะเป็นสื่อชักชวนให้คนต่างประเทศสนใจใช้ผ้าไทยได้ดีที่สุด คือการที่คนไทยหันมาสวมใส่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ได้ชัดเจนที่สุด

ดังนั้น แนวทางที่จะส่งเสริมให้มีการใช้ผลิตภัณฑ์ผ้าทอให้มากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องนโยบายที่ภาครัฐส่งเสริม คือ เชิญชวนข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชนร่วมแต่งกายที่เป็น การส่งเสริมการใช้ผ้าไทยหรือผ้าไหมไทยและเสื้อที่มีตราสัญลักษณ์เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ในการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยให้เริ่มใส่ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป สำหรับสีของเสื้อให้ใส่ได้ทุกสี ยกเว้นสีดำและสีน้ำเงินเข้ม โดยพร้อมเพรียงกัน

การบรรยายเรื่อง
“แนวทางการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองใน
จังหวัดเชียงราย”

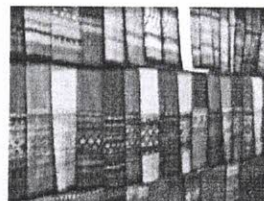
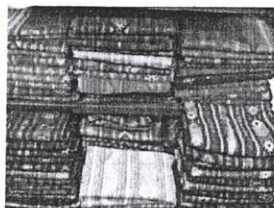

โดย นายชาญณรงค์ สุขหงษา
ห้องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงราย

ผ้าทอพื้นบ้าน ศิลปะแห่งปัญญา

ประวัติและความเป็นมาของผ้าทอพื้นบ้าน

ผ้าทอ ศิลปะแห่งภูมิปัญญาท้องถิ่น อันมีความผูกพันเชื่อมโยงวิถีชีวิต ความเชื่อและพิธีกรรมของไทย ศาสตร์และศิลป์การทอผ้า ได้รับการถ่ายทอดและสืบสานต่อกันมารุ่นสู่รุ่นจนถึงปัจจุบัน การทอผ้าในหลายท้องถิ่นยังคงรักษารูปแบบอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน ผ้าทอจึงเป็นมรดกทางสังคมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นมาในอดีตอันเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตปัจจุบัน

ผ้าทอ เป็นผลงานของความเจริญรุ่งเรืองทางด้านศิลปะและวัฒนธรรม รวมถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มคน จากหลักฐานทางโบราณคดีพบว่า ดินแดนที่เป็นราชอาณาจักรไทยมีการทอผ้ามากกว่า 2,500 ปี ซึ่งการทอผ้าใหม่ ก็พบว่ามีการทอเป็นผืนผ้าตั้งแต่สมัยประวัติศาสตร์ ผ้าทอที่สร้างขึ้นครั้งแรก เป็นเพียงผ้าพื้นสีธรรมชาติ

ไม่มีลวดลาย ต่อมาได้มีการสร้างลวดลายผ้าด้วยการพิมพ์ได้มีการค้นพบ ลูกกลิ้งดินเผาที่มีลวดลายสมัยก่อนประวัติศาสตร์ของบ้านเชียง สันนิษฐานว่า เป็นลูกกลิ้งสำหรับพิมพ์ผ้า

อย่างไรก็ตามหลักฐานที่พบ เช่น ลวดลายบนเครื่องปั้นดินเผา ภาพเขียน บนผนังถ้ำ เป็นเครื่องมือที่ใช้สันนิษฐานได้ว่า ผ้าสมัยก่อนประวัติศาสตร์มี ลวดลายคล้ายกับเครื่องปั้นดินเผา ได้แก่ ลายก้นหอย ลายซดเชือก และลาย ม้วนตัวคล้ายคลื่น หรือ ก้อนเมฆ ลวดลายเหล่านี้มีการพัฒนาต่อมาจนถึงยุคที่ มนุษย์รวมกลุ่มกันเป็นชนเผ่า และอาณาจักรโดยใช้ลายผ้าเป็นเครื่องหมาย ของกลุ่มที่แสดงออกถึงความเชื่อผ่านสัญลักษณ์ เช่น ลายนาค ลายงู ลายหงส์ ลายนกยูง ที่ใช้เป็นสัญลักษณ์แสดงความเชื่อในสมัยสุโขทัย

ปัจจุบันการทอผ้าพื้นบ้านกระจายไปทั่วทุกภาค แต่ก็ยังเป็นเฉพาะกลุ่ม ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ รูปแบบของผ้าจะแตกต่างกัน ไปตามคตินิยม ความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณีของเชื้อชาติและกลุ่ม ชน เช่น กลุ่มชนพื้นเมืองล้านนาทางภาคเหนือ นิยมทอผ้าฝ้ายและผ้าไหมที่มี ลวดลายด้วยวิธีการยกและจกเป็นส่วนใหญ่ แต่ถ้าเป็นกลุ่มชนคนไทยเชื้อสาย ไทครั้ง ไทพวน และไทยวน และลาวอีสานนิยมทอผ้าด้วยวิธีจกและมัดหมี่ คนพื้นเมืองในภาคใต้นิยมทอผ้ายก เป็นต้น

การทอผ้าพื้นบ้านพื้นเมืองหลายแห่งยังคงทอลวดลายสัญลักษณ์ดั้งเดิม โดยเฉพาะในชุมชนที่มีเชื้อสายชาติพันธุ์ บางกลุ่มที่กระจายตัวกันอยู่ในภาค ต่างๆของประเทศไทย ศิลปะการทอผ้าของกลุ่มชนนับว่าเป็นเอกลักษณ์ เฉพาะกลุ่ม

ภาคเหนือ การทอผ้าในภาคเหนือหรือที่เรียกว่าแถบล้านนา ได้แก่ จังหวัดเชียงรายพะเยา ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน เชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน โดยเฉพาะกลุ่มชาวไทยโยนกหรือไทยยวน และชาวไทยลื้อ อันเป็นกลุ่มชนดั้งเดิมของล้านนาไทย เป็นกลุ่มที่มีความเชื่อเรื่องการตั้งถิ่นฐานในสภาพแวดล้อมที่เป็นภูเขาและมีทางน้ำไหล ผู้หญิงไทยยวนและไทยลื้อ

ในปัจจุบันยังรักษาวัฒนธรรมการทอผ้าที่มีรูปแบบและลวดลายสืบทอดกันมาตั้งแต่อดีต โดยเฉพาะการทอชิ้นดินจก ผ้าจิด และผ้าที่ใช้เทคนิค “เกาะ” เป็นต้น นอกจากนี้ชนกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ที่อาศัยอยู่ในแถบภาคเหนือบริเวณล้านนาไทย เช่น ลื้อ ลัวะ กะเหรี่ยง ไทยใหญ่ มอญ และไทยภูเขาเผ่าต่างๆ เช่น แม้ว มูเซอ อีเก้อ เย้า ลีซอ เป็นต้น ชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ ต่างก็มีวัฒนธรรมการทอผ้าซึ่งส่วนใหญ่เป็นผ้าฝ้าย และตกแต่งเป็นลวดลายสัญลักษณ์ที่แสดงเอกลักษณ์เผ่าพันธุ์ตนเองทั้งสิ้น

ลวดลายและสัญลักษณ์ในผ้าไทย

ลวดลายและสัญลักษณ์บนผ้าทอ เชื่อกันว่ามีการเชื่อมโยงกับคติความเชื่อของคนไทยที่สืบทอดกันมา ซึ่งอาจเปรียบเทียบกับสัญลักษณ์ต่างๆ เหล่านี้กับลวดลายสัญลักษณ์ที่ปรากฏอยู่ในศิลปะประเภทอื่น ในงานจิตรกรรม ประติมากรรม และสถาปัตยกรรม หรือในตำนานพื้นบ้านและวรรณกรรมต่าง ๆ ซึ่งลวดลายมักจะเชื่อมโยงความเชื่อของกลุ่มชนพื้นบ้านของไทย ลวดลายบางลายอาจมีชื่อเรียกสืบต่อกันมาหลายชั่วคน บางชื่อก็เป็นภาษาท้องถิ่นไม่เป็นที่เข้าใจของคนไทยในภาคอื่นๆ เช่น ลายเอี้ย ลายบั๊กจัน ฯลฯ บางชื่อก็เรียกกันมาโดยไม่รู้ประวัติ เช่น ลายแมงมุม ลายปลาหมึก ซึ่งแม้แต่ผู้ทอก็อธิบายไม่ได้ว่าทำไมจึงเรียกชื่อนั้น บางลวดลายก็มีผู้ตั้งชื่อให้ใหม่ ลวดลายบางลายอาจเป็นคติร่วมกับความเชื่อสากลและปรากฏอยู่ในศิลปะของหลายชาติ

ลวดลายของผ้า ผ้ามัดหมี่

มีกรรมวิธีการทอที่ทำให้ให้เกิดลวดลายโดยการย้อมเส้นด้ายหรือเส้นไหม โดยการผูกมัดให้เกิดช่องว่าง การทอผ้ามัดหมี่แต่ละผืนต้องใช้เวลาและความประณีต โดยจัดเรียงเส้นไหมและฝ้ายให้สม่ำเสมอ คงที่ กรรมวิธีต้องเรียงลำดับก่อนหลังให้ถูกต้อง เพื่อทำให้เกิดลวดลายสวยงามตามต้องการ หากลวดลายสลับซับซ้อนต้องมัดอย่างปราณีต และมีความละเอียด หรือหากต้องการสีเส้นที่ซับซ้อนต้องทำการมัดแล้วย้อมหลาย ๆ ครั้ง ผู้มัดต้องมีความชำนาญในรูปแบบของลวดลาย และการใช้สี จึงจะได้ผลงานผ้าทอทั้งงดงามทั้งลวดลายและสีเส้น

ผ้าจก

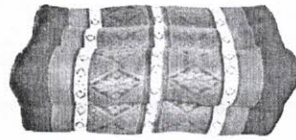
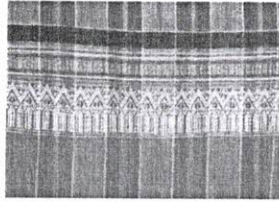
เป็นผ้าทอพื้นแคบ ๆ อาจทอขึ้นจากฝ้ายหรือไหม หรือผสมผสานกันทั้งฝ้ายและไหมก็ได้ ผ้าชนิดนี้มีลักษณะของการทอและปักผสมผสานกัน อีกทั้งเป็นผ้าที่นิยมนำไปประกอบหรือตกแต่งผ้าผืนใหญ่อีกที โดยเฉพาะผ้าถุงหรือผ้าซิ่น เมื่อประกอบกันแล้วก็จะเรียกว่าผ้าซิ่นตีนจก

การทอจกเป็นกรรมวิธีของการทอและการปักผ้าไปพร้อมๆกัน การทอลวดลายใช้วิธีการเพิ่มด้ายเส้นพุ่งพิเศษเข้าเป็นช่องๆไม่ติดต่อกันตลอด หน้ากว้างของผ้า ซึ่งจะทำให้โดยใช้ไม้หรือขนเม่น หรือนิ้วมียกขึ้น เป็นการทอผสมการปักกลายๆ เรียกว่า จก เชิงซิ่นตีนจก นับได้ว่าเป็นศิลปะพื้นบ้านที่ละเอียดประณีตและซับซ้อน มีความสวยงามเป็นพิเศษเหนือผ้าพื้นเมืองประเภทอื่น ๆ ทั้งกลวิธี กรรมวิธี ต้องอาศัยความมีฝีมือ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ ความอดทนหะวิริยะอย่างสูง ด้วยความวิจิตรบรรจง เนื้อผ้าทอพื้นเมืองด้วยกัน คุณค่าในแง่ศิลปะ

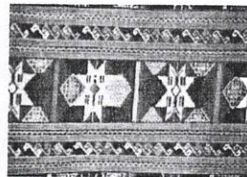
ผ้าขิด

เป็นผ้าที่สร้างลวดลายโดยการเก็บเขาหรือตะกอล้วนยืนให้มี
แตกต่างจากผ้า พื้น แล้วมีการเพิ่มเส้นด้ายพิเศษเข้าไป ด้วยกรรมวิธี เขี่ย
หรือสะกิดเส้นด้ายยืนขึ้น แล้วสอดเส้นพุ่งไปตามแนวเส้นยืน จังหวะการสอด
เส้นด้ายพุ่งจะทำให้เกิดลวดลายรูปแบบต่างๆ จึงทำให้เกิดลวดลายซ้ำจนเต็มหน้า
ผ้า ซึ่งนิยมทอกันมากในทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ

ผ้าแพรวา

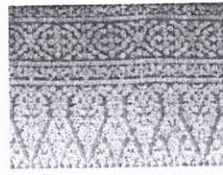
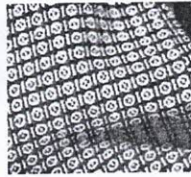
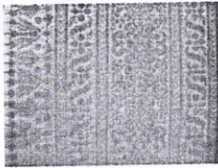
เป็นผ้าทอมือด้วยกรรมวิธีทอผ้าให้เกิดลวดลาย ลักษณะผสมกันระหว่างลายขิดกับ
ลายจก ผ้าแพรวาต้องมีหลายๆลายอยู่ในผืนเดียวกัน การทอแพรวาแบบผู้ไทดั้งเดิมจะไม่
ใช้อุปกรณ์อื่นช่วย ไม่ว่าจะเป็นเข็ม ไม้ หรือชนมแงน ลวดลายของแพรวามีลักษณะ
คล้ายคลึงกับลายขิดอีสานโดยมีข้อแตกต่างกันอยู่ที่ ความหลากหลายของสีเส้นในแต่ละ
ลวดลายนั้นน้อยกว่าผ้าจกของไทยพวนหรือไทยยวน แต่มีลักษณะรวมกันคือลายหลัก
มักเป็นรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน (อันเป็นโครงสร้างพื้นฐานของลายผ้า) ลวดลายของแพรว
วานั้นมีความหลากหลายพอๆ กับลายผ้าแบบอื่น ขึ้นกับความคิดสร้างสรรค์ของช่างทอ
ลวดลายหลักได้แก่ ลายนาคสีแซน ซ่อขันหมาก ดาวไตเครือ และมีลายแถบ เช่น ดอก
ดาวหมู่ ดอกแปดขอ เป็นต้น ในผืนหนึ่งๆ จะลวดลายนับสิบลาย

ผ้ายกดอก

มีกรรมวิธีการทอให้เกิดลวดลายในการยกตะกรอแยกด้ายเส้นยืน แต่ไม่ได้เพิ่มเส้นด้ายยืน หรือ เส้นพุ่งพิเศษเข้าไปในผืนผ้า แต่ในบางครั้งจะยกดอกด้วยการเพิ่มเส้นพุ่งจำนวนสองเส้นหรือมากกว่านั้น ผ้าทอยกดอกเป็นผ้าทอที่พัฒนาขึ้นใหม่ จัดอยู่ในประเภทยกเหา (เหา) โดยมีการเก็บลวดลายไว้ล่วงหน้าใช้วิธีการทอแบบ ยกเหาแล้วสอดไม้แป้นขีด ดึงค้างไว้แล้วจึงสอดด้ายพุ่งเข้าไปเพื่อให้เกิดลวดลาย ลักษณะการทอที่มีการยกเหาเพื่อให้เกิดลวดลายนี้ เรียกว่าการทอผ้ายกดอก

ลักษณะเด่นของผ้ายกดอก คือ ผืนผ้าจะมีลวดลายในตัวโดยผิวสัมผัสผ้ายกดอกจะมีความนุ่มของผืนผ้าแต่ละชิ้น แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับลวดลายของลวดลายส่วนใหญ่ลายจะใช้ฝ้ายหรือไหมสีเดียวกันตลอดทั้งผืน บางครั้งอาจมีการจกฝ้ายเข้าไปเพื่อเพิ่มความเด่นของลวดลาย

ศิลปะผ้าทอมีประวัติอันยาวนานและมีความมั่งคั่งปรากฏอยู่หลากหลาย อีกทั้งยังมีการสืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณีการผลิตผ้าทอมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งรูปแบบลวดลายและกรรมวิธีในการผลิตมีแตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่นอันมีรูปแบบเฉพาะของเชื้อชาติ สิ่งสำคัญการสอดแทรกภูมิปัญญาแห่งงานศิลป์ผสมผสานความประณีต บรรจง แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของท้องถิ่นที่มีความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยภูมิปัญญา ที่ทรงคุณค่าผ้าทอพื้นบ้านจึงเป็นศิลปะแห่งภูมิปัญญา ที่แสดงออกถึงความเจริญรุ่งเรืองทางด้านศิลปะและวัฒนธรรม รวมถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มคนแสดงผ่านทางลวดลายเส้นสีของผ้าที่สอดแทรกความเชื่อ และขนบธรรมเนียมประเพณี อันรากฐานทางศิลปวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์เปรียบเสมือนการบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ลงบนผืนผ้า อีกทั้งเพื่อแสดงออกถึงความเป็นผ้าพื้นฐนของตน

รูปแบบการแต่งกายผ้าพื้นเมือง

สมัยก่อน

รูปแบบการแต่งกายผ้าพื้นเมือง

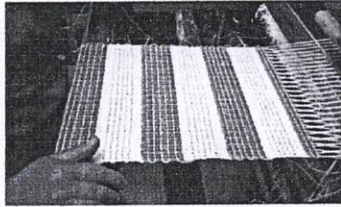
สมัยปัจจุบัน

ตัวอย่าง ศูนย์จำหน่ายผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดเชียงราย

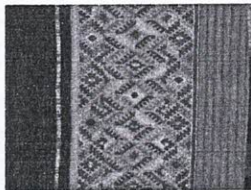
1. ผ้าทอมือบ้านฝ้ายคำ

สถานที่ผลิต : 233/1 บ้านแม่คำบ้านทุ่ง หมู่ที่ 12 ตำบลแม่คำ อำเภอแม่จัน
จังหวัดเชียงราย 57240 โทร. 081-883-6173 053-665386 แฟกซ์ 053-779-446
ติดต่อ อีเมล : baanfaikham@hotmail.com sarostoy@hotmail.com
นางสาวสรวย แก้วคำฟู (ต้อย)

2. กลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP (ผ้าลายจก)

ข้อมูลติดต่อ: กลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP
กลุ่มผู้ผลิต : กลุ่มสตรีทอผ้าศรีดอนชัย
สถานที่ผลิต : เลขที่ 188 หมู่ที่ 14 บ้านศรีมงคล อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย
รหัสไปรษณีย์ 57140 และครัวเรือนในหมู่บ้านที่ตั้งของสมาชิก โทรศัพท์/โทรสาร 053-
192557 มือถือ 089-7599496
ประธานกลุ่มฯ : นางแว่นแก้ว ภิรมย์พลัด

3. สินค้า OTOP ตำบลป่าซาง อำเภอเวียงเชียงรุ้ง

กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง

สถานที่ตั้ง : หมู่ 3 ต.ป่าซาง อ.เวียงเชียงรุ้ง จ.เชียงราย

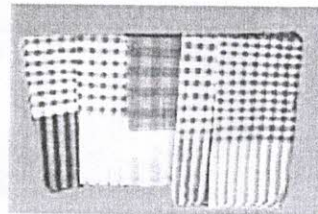
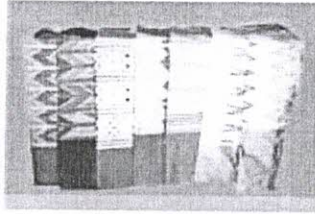
ผู้นำชุมชนและกลุ่ม : นาง มัลลิกา จาอินต๊ะ

โทร : 01 267-4594

ผลิตภัณฑ์ ผ้าทอพื้นเมือง

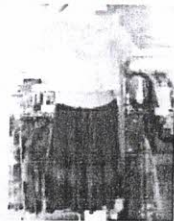
รายละเอียดผลิตภัณฑ์

ได้แก่ ผ้าถุง ผ้าทอหลายต่างๆ ผ้าสีพื้น มีสีสันสวยงาม

4. ร้านฝ้ายดอง : กิจกรรมชุมชนบ้านร่องขุน

จำหน่ายผ้าทอมือ ผ้าพื้นเมืองจากผู้ผลิตโดยตรง ทั้งปลีกและส่ง เปิดบริการ
ทุกวันตั้งแต่เวลา 08.00 น.-17.00 น. ติดต่อ คุณฉัตร 086-9240067

เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการ

การศึกษาโซ่อุปทานกลุ่มผู้ผลิตผ้าทอพื้นเมืองจังหวัดเชียงราย

สุรพงษ์ อุตมา

สำนักวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ และ หน่วยความร่วมมือทางวิชาการฝรั่งเศส อนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง
surapong@mfu.ac.th, usurapong@gmail.com

บทคัดย่อ

ผ้าทอพื้นเมืองจังหวัดเชียงราย เป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ระดับ 2 – 5 ดาวของจังหวัด ที่มีชื่อเสียงและมียอดจำหน่ายสูงถึงหลายล้านบาทต่อปี ทำให้เกิดการจ้างงานและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ยอดการจำหน่ายนี้ลดลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดการเลิกกิจการเกี่ยวกับผ้าทอพื้นเมืองเป็นจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจและการใช้ชีวิตของชุมชน ด้วยเหตุผลดังกล่าว งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาสาเหตุและแนวทางวิธีแก้ไขปัญหาลำดับต้น โดยศึกษาห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มผู้ผลิตผ้าทอพื้นเมือง เพื่อวิเคราะห์หาขั้นตอนและกระบวนการในการเคลื่อนย้ายผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมือง ตั้งแต่ผู้ผลิตจนถึงผู้บริโภค ตามแบบจำลอง SCOR รวมถึงการวิเคราะห์ SWOT ของอุตสาหกรรมผ้าทอพื้นเมืองจังหวัดเชียงราย เพื่อให้เห็นถึงประสิทธิภาพ และสภาพปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในโซ่อุปทาน และนำไปพัฒนาเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายให้กับหน่วยงานของรัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมและสนับสนุนด้านต่างๆได้ ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มผู้ประกอบการผ้าทอพื้นเมืองทั้งหมดในจังหวัดเชียงราย จำนวน 31 ราย ใน 11 อำเภอ โดยการสัมภาษณ์และใช้แบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ SWOT พบว่า ผู้ประกอบการผ้าทอพื้นเมือง มีจุดแข็งทางด้านการผลิต มีเอกลักษณ์ชัดเจน เป็นที่ชื่นชมและมีโอกาสที่จะขยายตัวให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น จากการส่งเสริมของภาครัฐและเอกชน อย่างไรก็ตามจุดอ่อนที่สำคัญได้แก่การตลาดและการวางแผนการผลิต รวมถึงเงินทุนหมุนเวียน และอุปสรรคด้านความนิยมในผ้าพื้นเมืองของคนรุ่นใหม่ที่ลดลง ผลการวิเคราะห์ห่วงโซ่อุปทาน พบว่า อุตสาหกรรมต้นน้ำคือการผลิตวัตถุดิบ ได้แก่การปลูกฝ้าย เลี้ยงไหม ซึ่งมีผู้ผลิตน้อยและต้นทุนสูง ผลผลิตไม่แน่นอน ส่งผลต่ออุตสาหกรรมกลางน้ำคือ การย้อมสี การทอผ้า ที่ต้องมีต้นทุนสูงและไม่สามารถผลิตได้สม่ำเสมอ ทำให้อุตสาหกรรมปลายน้ำได้แก่การตัดเย็บและแปรรูปผลิตภัณฑ์ไม่สามารถทำตามความต้องการของผู้ซื้อได้

แนวทางหลักในการแก้ปัญหาคือการส่งเสริมให้เกิดการรวมตัวของอุตสาหกรรมกลางน้ำคือผู้ทอผ้าพื้นเมือง เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในด้านการผลิต สามารถผลิตทดแทนกันได้ สร้างอุปสงค์ที่ชัดเจนและอำนาจการต่อรองต่ออุตสาหกรรมต้นน้ำ ช่วยแลกเปลี่ยนเทคนิคและวิธีการผลิตต่างๆ รวมถึงสามารถขอเงินทุนสนับสนุนจากภาครัฐได้ชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้แล้วการเพิ่มช่องทางการจำหน่าย เช่น การตั้งศูนย์กระจายสินค้าให้ผู้บริโภคเข้าถึงผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือได้ง่ายขึ้น การจำหน่ายสินค้าผ่านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และการสร้างตราสัญลักษณ์เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ จะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับอุตสาหกรรมกลางน้ำและปลายน้ำได้

การศึกษาโซ่อุปทานกลุ่มผู้ผลิตผ้าทอ พื้นเมืองจังหวัดเชียงราย

สุรพงษ์ อุดมา

หน่วยความร่วมมือทางวิชาการฝรั่งเศส – อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

โทร. 0-5391-6845 E-Mail : surapong@mfu.ac.th

โครงการส่งเสริมและพัฒนางานวิจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดเชียงราย
วันที่ 24 สิงหาคม 2554 ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

การศึกษาห่วงโซ่อุปทานกลุ่มผู้ผลิต ผ้าทอพื้นเมืองจังหวัดเชียงราย

- บทนำ
- วัตถุประสงค์
- ระเบียบการวิจัย
- ผลการวิจัย
- สรุปและอภิปรายผล

บทนำ

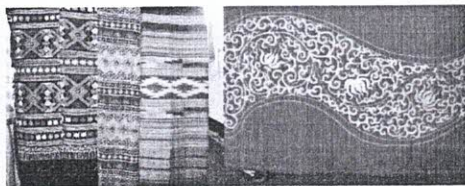
- ผ้าทอมือจังหวัดเชียงราย เป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) มีความสำคัญในด้านวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี
- ผ้าทอมือเป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยวและตลาดโลก
- จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีกลุ่มทอผ้าจำนวนมาก กระจายอยู่ในหลายอำเภอ

บทนำ

จากการสำรวจ

- กลุ่มผู้ผลิตผ้าทอพื้นเมืองประสบปัญหาหลายด้าน เช่น กำดังการผลิต ถึงค่าคงเหลือในคลังเงินทุน การขนส่งสินค้า ตำแหน่งที่ตั้งของกลุ่มยากต่อการติดต่อซื้อ - ขาย สินค้า
- ปัญหานี้ส่งผลให้ผู้ผลิตบางกลุ่มต้องชะลอการผลิตหรือเลิกทำ

วัตถุประสงค์

- 1. เพื่อศึกษาห่วงโซ่อุปทานของผู้ประกอบการผ้าทอมือ ในจังหวัดเชียงราย
- 2. เพื่อศึกษาสาเหตุและแนวทางแก้ไขปัญหาของผู้ประกอบการผ้าทอมือในจังหวัดเชียงราย จากการวิเคราะห์ SWOT และห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain)
- 3. เพื่อให้ข้อเสนอเชิงนโยบายและแนวทางนำไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมผ้าทอมือในจังหวัดเชียงรายให้มีประสิทธิภาพ

ระเบียบวิธีการวิจัย

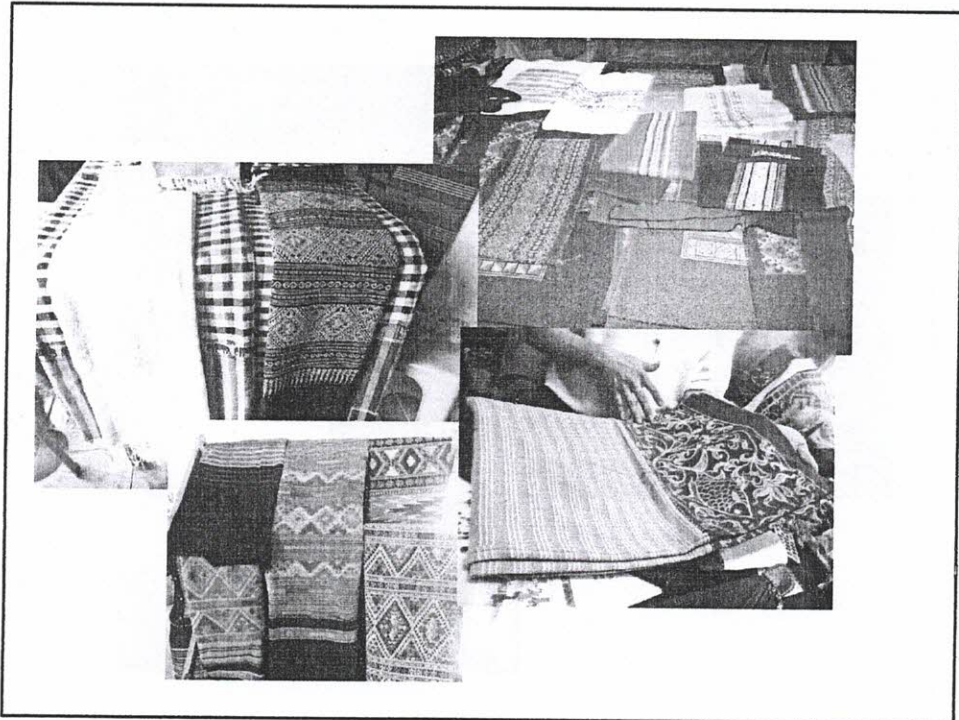
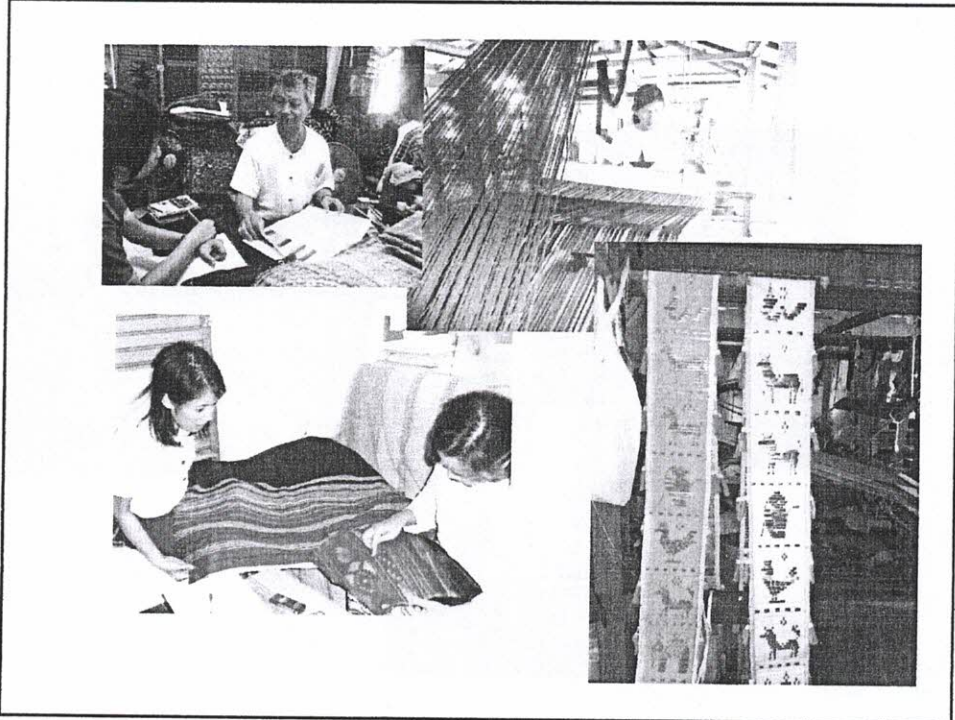
สามารถแบ่งออกได้เป็นสองขั้นตอนได้แก่

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (Swot Analysis)

- ข้อมูลกลุ่มผู้ผลิตทอผ้าในจังหวัดเชียงราย จาก 2 แห่ง
 - สภาวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย
 - ข้อมูลผ้าทอมือที่จดทะเบียนเป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) www.thaitambon.com
- กลุ่มทอผ้า 31 ราย 12 อำเภอ ในจังหวัดเชียงราย
- สัมภาษณ์เก็บข้อมูลเกี่ยวกับห่วงโซ่อุปทาน(Supply chain)

រូប

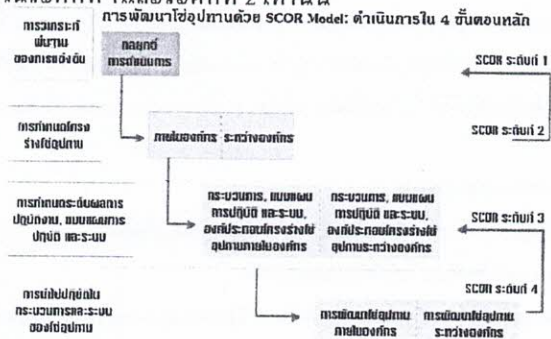
ระเบียบวิธีการวิจัย

2. การศึกษาห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) พร้อมประเมินประสิทธิภาพในห่วงโซ่อุปทาน ด้วยเครื่องมือ SCOR Model

- ขั้นตอนนี้จะใช้แบบจำลอง SCOR Model เพื่อแสดงให้เห็นกิจกรรมทางธุรกิจในห่วงโซ่อุปทานทั้งหมด การดำเนินงานในส่วนต่างๆ ของระบบการผลิต และกิจกรรมภายในองค์กรให้มีการขับเคลื่อนไปได้ ในการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานขององค์กรต้องการจัดการในกระบวนการที่สำคัญ 4 ส่วน คือ การวางแผน (Plan) การจัดหาแหล่งวัตถุดิบ (Source) การผลิต (Make) และการจัดส่ง (Deliver)

ระเบียบวิธีการวิจัย

- แบบจำลอง SCOR ได้กำหนดขั้นตอนการพัฒนาเป็น 4 ระดับ แต่ละองค์ประกอบจะถูกกำหนดกระบวนการและการจัดการที่ทำให้การปฏิบัติงานขององค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (ดังรูปภาพที่ 1) ดังนั้นในงานวิจัยนี้มีขอบเขตการศึกษาในระดับที่ 1 และระดับที่ 2 เท่านั้น

ผลการวิจัย

- 1. การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคอุตสาหกรรมผ้าทอ (Swot Analysis)

- จุดแข็ง (Strengths)

1. ผ้าทอมือพื้นเมืองเป็นสินค้าที่ผลิตในท้องถิ่น จึงทำให้มีสายและรูปแบบที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น
2. ผ้าทอมือเป็นสินค้าที่ทำด้วยมือที่มีมูลค่าสูง มีความละเอียด ความสวยงามและประณีต
3. ผู้ผลิตมีทักษะความรู้ความชำนาญในการผลิตจากการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นของบรรพบุรุษสู่ลูกหลาน
4. มีแหล่งวัตถุดิบที่เป็นในหมู่บ้าน ตั้งแต่ปลูกหม่อน เลี้ยงไหม ทำเส้นใยเอง ทำให้ต้นทุนค่าวัตถุดิบต่ำ
5. ผลิตภัณฑ์สิ่งทอมีคุณภาพ ได้มาตรฐานมีการรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
6. ผลิตภัณฑ์สิ่งทอสามารถแปรรูปเป็นสินค้าที่หลากหลาย
7. มีจำนวนฝีมือแรงงานเพียงพอ ค่าจ้างไม่แพง
8. อุปกรณ์เครื่องมือ การผลิตเป็นเทคโนโลยีพื้นบ้าน ค่าใช้จ่ายในการดูแลการซ่อมบำรุงต่ำ เนื่องจากสามารถซ่อมบำรุงดูแลได้เอง

ผลการวิจัย

- 1. การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคอุตสาหกรรมผ้าทอ (Swot Analysis)

- จุดอ่อน (Weakness)

1. มาตรฐานสินค้าไม่สม่ำเสมอ เนื่องจากเป็นสินค้าหัตถกรรมบางครั้งทำให้มาตรฐานสินค้าไม่สม่ำเสมอ เช่น สี คุณภาพผ้า เป็นต้น
2. ผ้าทอของแต่ละกลุ่มไม่เป็นที่รู้จักของคนต่างจังหวัด ทำให้ช่องทางจำหน่ายน้อย ไม่มีตลาดรองรับที่แน่นอน
3. การคมนาคมของกลุ่ม/หมู่บ้านตั้งอยู่ห่างไกลกันและห่างจากชุมชนเมือง ทำให้ลูกค้าเดินทางไปซื้อสินค้าจากกลุ่มลำบาก
4. เส้นไหมที่มีอยู่ในพื้นที่ไม่เพียงพอกับปริมาณที่ต้องการใช้ ต้องนำเข้าเส้นไหมมาจากแหล่งผลิตอื่นๆ ทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัด
5. ไม่มีการบริหารจัดการที่เหมาะสม สวยงาม
6. การทอผ้าของกลุ่มไม่ได้ทำเป็นอาชีพหลัก จะไม่มีการทอช่วงฤดูทอานและเก็บเกี่ยว
7. เงินทุนหมุนเวียนและรายได้ค่อนข้างน้อย ทำให้การผลิตหยุดชะงัก
8. ไม่มีเครื่องจักรในการแปรรูปผ้าทอเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า จึงมักจะผลิตตามรูปแบบเดิม โดยไม่ได้ศึกษาความต้องการของตลาด ทำให้มีสินค้าคงเหลือจำนวนมาก

ผลการวิจัย

- 1. การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคอุตสาหกรรมผ้าทอ (Swot Analysis)
 - โอกาส (Opportunity)
- 1. ผ้าทอพื้นเมืองมีเอกลักษณ์เป็นที่ชื่นชมในระดับนานาชาติ และความต้องการของต่างประเทศเพิ่มขึ้น
- 2. คนส่วนมากนิยมผ้าทอมือมากกว่าผ้าทอด้วยเครื่องจักร
- 3. จังหวัดเชียงรายเน้นการส่งเสริมการท่องเที่ยว ทำให้มีนักท่องเที่ยวเข้ามา ทั้งนักท่องเที่ยวในประเทศ และจากต่างประเทศ
- 5. ประเทศไทยมีนโยบายส่งเสริมให้ผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกมากขึ้น โดยมีกรให้ตรารับรองสินค้าสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพดี คือ ได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน หรือที่เรียกว่า มผช. จากกระทรวงอุตสาหกรรมเพิ่มความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคในต่างประเทศ
- 6. การสนับสนุนของรัฐภายใต้โครงการ OTOP ทำให้มีช่องทางจำหน่ายขึ้น โดยมีกรทำเว็บไซต์(thaitombon.com) เพื่อประชาสัมพันธ์และขายสินค้าของแต่ละตำบล
- 7. มีการนำผ้าใหม่ไปใช้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เครื่องตกแต่งบ้าน ทำให้มีช่องทางจำหน่ายอีกช่องทางหนึ่ง

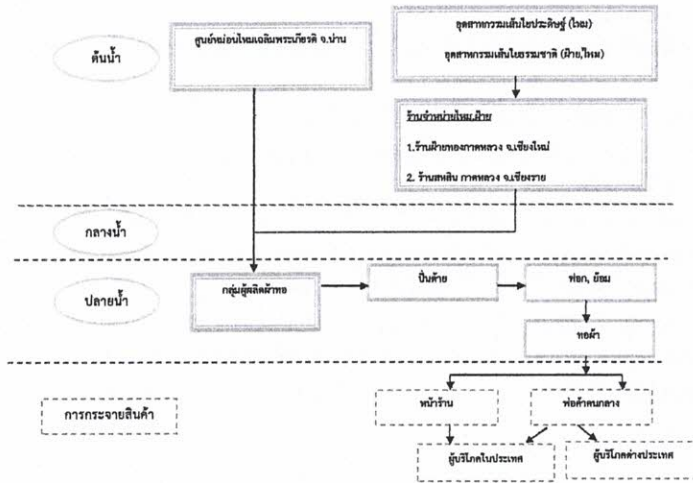
ผลการวิจัย

- 1. การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคอุตสาหกรรมผ้าทอ (Swot Analysis)
 - อุปสรรค (Threats)
- 3. มีการแข่งขันจากผ้าทอพื้นเมืองที่ทำจากวัสดุที่มีราคาถูกกว่า และดูแลรักษาได้ง่ายกว่า
- 4. พ่อค้าคนกลางเอาเปรียบในเรื่องราคา
- 5. หน่วยงานภาครัฐ ที่ให้การสนับสนุนไม่สม่ำเสมอไม่มีความต่อเนื่อง ขาดการประสานงาน ไม่มีการติดตามผลการดำเนินงานที่ดี และไม่ได้รับคำแนะนำที่ดีเป็นรูปธรรม

ผลการวิจัย

2. การศึกษาห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรมผ้าทอ

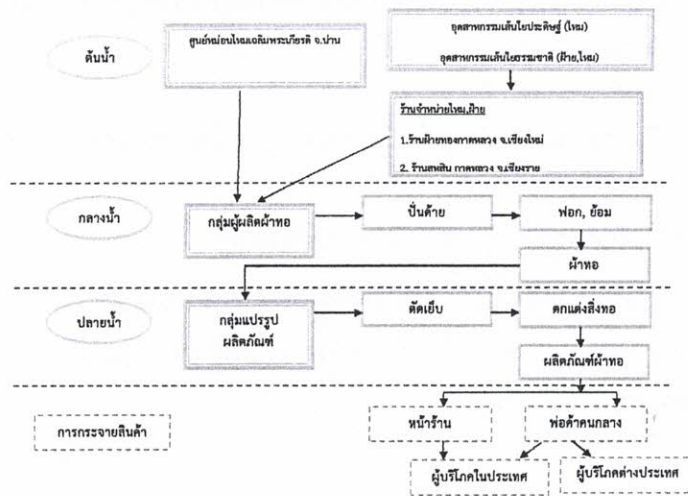
โครงสร้างอุตสาหกรรมผู้ผลิตผ้าทอ

ผลการวิจัย

2. การศึกษาห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรมผ้าทอ

โครงสร้างอุตสาหกรรมอุตสาหกรรมสิ่งทอ

ผลการวิจัย

- การประเมินประสิทธิภาพห่วงโซ่อุปทาน โดยใช้เครื่องมือ SCOR Model เพื่อวิเคราะห์หาจุดของการดำเนินการของอุตสาหกรรมผ้าทอที่ไม่มีประสิทธิภาพ
 - ระดับสูงสุด หรือ Top Level จากที่เข้าไปสำรวจทำให้ทราบถึงปัญหาใน 4 ส่วนคือ
 - การวางแผน (Plan) ผู้ประกอบการขนาดเล็ก (SMEs) ไม่มีการแบ่งหน้าที่ชัดเจน การตัดสินใจทุกอย่างขึ้นอยู่กับหัวหน้ากลุ่มหรือประธานกลุ่มเพียงผู้เดียว
 - การจัดหาวัตถุดิบ (Source) เส้นไหมที่ได้จากการเลี้ยงตัวไหม มีจำนวนไม่เพียงพอกับความต้องการ จำเป็นต้องซื้อจากร้านจำหน่ายฝ้าย,ไหม ซึ่งมีราคาต้นทุนในการผลิตสูง
 - การผลิต (Make) กลุ่มผู้ผลิตผ้าทอมีการผลิตแบบตามคำสั่งของลูกค้า หรือ Make-to-Order ถ้าไม่มีสินค้าก็จะทำการผลิตและแจ้งให้ลูกค้ารอประมาณ 1-2 สัปดาห์ ทำให้เสียโอกาสทางการตลาด
 - การขนส่ง (Deliver) เนื่องจากที่ตั้งของกลุ่มอยู่ไกลห่างจากชุมชนเมือง ทำให้ลูกค้าเดินทางเข้ามาซื้อลำบาก

ผลการวิจัย

- การประเมินประสิทธิภาพห่วงโซ่อุปทาน โดยใช้เครื่องมือ SCOR Model เพื่อวิเคราะห์หาจุดของการดำเนินการของอุตสาหกรรมผ้าทอที่ไม่มีประสิทธิภาพ
 - ระดับกำหนดกระบวนการหลักขององค์กร หรือ Configuration Level
 - Make-to-Stock เป็นการทอผ้าขึ้นมาเก็บไว้ จำนวน 20 – 30 คืบต่อเดือน แล้วจึงหาวิธีการกระจายสินค้า เช่น ขายหน้าร้าน จำหน่ายถนนคนเดิน งานประจำปี ของจังหวัด
 - Make-to-Order เป็นการผลิตผ้าทอหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้าทอตามคำสั่งของลูกค้า (ลูกค้าในประเทศและต่างประเทศ) โดยการผลิตจะเริ่มขึ้นหลังจากได้รับคำสั่งจากลูกค้า

สรุปและอภิปรายผล

แนวทางหลักในการแก้ปัญหาคือ

- ส่งเสริมให้เกิดการรวมตัวของอุตสาหกรรมกลางน้ำคือผู้ทอผ้าพื้นเมือง เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในด้านการผลิต สามารถผลิตทดแทนกันได้ สร้างอุปสงค์ที่ชัดเจนและอำนาจการต่อรองต่ออุตสาหกรรมต้นน้ำ
- ช่วยแลกเปลี่ยนเทคนิคและวิธีการผลิตต่างๆ รวมถึงสามารถขอเงินทุนสนับสนุนจากภาครัฐ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
- นอกจากนี้แล้วการเพิ่มช่องทางการจำหน่าย เช่น การตั้งศูนย์กระจายสินค้าให้ ผู้บริโภคเข้าถึงผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ ได้ง่ายขึ้น การจำหน่ายสินค้าผ่านพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ และการสร้างตราสัญลักษณ์เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ จะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับอุตสาหกรรมกลางน้ำและปลายน้ำได้

สรุปและอภิปรายผล

งานวิจัยนี้ยังมีข้อจำกัดอยู่หลายประการ

- คือ งานวิจัยชิ้นนี้ทำการศึกษาห่วงโซ่อุปทาน โดยใช้แบบจำลอง SCOR Model ในระดับที่ 1 และระดับที่ 2 เท่านั้น ทั้งนี้เป็นเพราะอุตสาหกรรมผ้าทอมือเป็นอุตสาหกรรมขนาดกลางและย่อม ที่ขาดรูปแบบการดำเนินงานที่ชัดเจนและรูปแบบการจัดการในแต่ละผู้ประกอบการมีความแตกต่างกัน
- ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นรายย่อย ทำการทอผ้าเฉพาะฤดูกาลและไม่มี การเก็บข้อมูลในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินงานอย่างชัดเจน

ผู้วิจัยขอขอบคุณ

หน่วยความร่วมมือทางวิชาการฝรั่งเศส - อนุภูมิภาคแม่น้ำโขง
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย และพนักงานในหน่วยงานทุกท่าน
สำหรับทุนและการสนับสนุนงานวิจัย

โครงการกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนางานวิจัยทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมในจังหวัดเชียงราย

1. ชื่อและลักษณะโครงการ

ชื่อโครงการ: โครงการกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนางานวิจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม
ในจังหวัดเชียงราย

ลักษณะโครงการ: เป็นโครงการสัมมนาด้านวิจัยตามแผนงบประมาณ 2554

2. หน่วยงาน/ ผู้รับผิดชอบโครงการ: ดร.สุรพงษ์ อุตมา รักษาการแทนหัวหน้าหน่วยความร่วมมือทาง
วิชาการฝรั่งเศส-อนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

3. หลักการและเหตุผล

การวิจัยและการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการถือเป็นภารกิจส่วนหนึ่งของหน่วยความร่วมมือทาง
วิชาการฝรั่งเศส - อนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งโครงการสำรวจเมืองชายแดนติดแม่น้ำโขงจังหวัดเชียงราย :
ผ้าทอพื้นเมือง หน่วยความร่วมมือทางวิชาการฝรั่งเศสฯ จัดขึ้นในวันที่ 1 มกราคม - 31 พฤษภาคม 2554
เพื่อสำรวจและเก็บข้อมูลผ้าพื้นเมืองกลุ่มทอผ้าในจังหวัดเชียงราย ทางด้านการผลิต การขนส่ง ด้านการ
จำหน่ายผ้าทอ ไปแล้วนั้น จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง ประสบปัญหาหลายด้าน
เช่น กำลังการผลิต สินค้าคงเหลือในคลังเงินทุน การขนส่งสินค้า ตำแหน่งที่ตั้งของกลุ่มยากต่อการติดต่อ
ซื้อ-ขาย สินค้า ปัญหาที่พบว่าสำคัญอันดับแรก คือ ปัญหาด้านการตลาด ซึ่งปัญหานี้ส่งผลให้บางกลุ่มทอ
ผ้าต้องชะลอการผลิตหรือเลิกทำเป็นจำนวนมาก

ดังนั้น หน่วยความร่วมมือทางวิชาการฝรั่งเศสฯ จึงได้จัดโครงการกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา
งานวิจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดเชียงราย ขึ้น เพื่อเผยแพร่ข้อมูลด้านการตลาด ช่องทางการ
จัดจำหน่าย ด้านการผลิตและการพัฒนาผ้าทอ ให้กับกลุ่มผู้ผลิตผ้าทอพื้นเมือง นักวิชาการ อาจารย์
ตลอดจนผู้ที่สนใจทั่วไป ได้รับฟังความรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ส่งเสริมค่านิยมในการใช้ผ้าทอพื้นเมือง
ประกอบกับให้มีการประกวดตราสัญลักษณ์ผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมือง โดยสื่อให้การเห็นคุณค่า
คุณประโยชน์ ของผ้าทอพื้นเมือง ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตทั้งในแบบดั้งเดิมและที่สามารถรองรับการ
เปลี่ยนแปลงตามกระแสแฟชั่นใหม่ๆ ได้ด้วย อันจะส่งผลต่อการสร้างคุณภาพและยกระดับคุณค่าทาง
เศรษฐกิจของผลิตภัณฑ์ผ้าทอในจังหวัดเชียงราย สู่ระดับสากล

4. วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ข้อมูลจากการวิจัยสำรวจกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองในจังหวัดเชียงราย ด้านการจัดการ
ห่วงโซ่อุปทาน ให้นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป
2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสัมมนา ได้รับความรู้ข้อมูลทางด้านการตลาด ช่องทางการจัดจำหน่ายที่
หลากหลาย เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ระหว่างวิทยากรและผู้เข้าร่วมสัมมนา
สามารถนำพัฒนาปรับใช้กับกลุ่มผู้ผลิตผ้าทอพื้นเมืองในจังหวัดเชียงรายได้
3. เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและการวิจัย ระหว่างมหาวิทยาลัยกับองค์กรอื่นๆ
4. เพื่อให้อาจารย์ และนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ได้นำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ใน
การเรียนการสอน

5. เพื่อช่วยส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมผ้าทอพื้นเมืองในจังหวัดเชียงราย
 6. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไปได้มีส่วนร่วมในการออกแบบตราสัญลักษณ์ผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองจังหวัดเชียงราย
 7. เพื่อให้กลุ่มผู้ผลิตผ้าทอพื้นเมืองที่ได้รับตราสัญลักษณ์ผลิตภัณฑ์ประจำกลุ่ม เพื่อเป็นส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เบื้องต้น
5. กลุ่มเป้าหมาย (จำนวน 50 คน) ประกอบด้วย
 1. นักวิจัย นักวิชาการ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน
 2. กลุ่มผู้ผลิตผ้าทอพื้นเมือง
 3. ผู้สนใจทั่วไป
 4. อาจารย์ และนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
 6. ระยะเวลาดำเนินการ

การประกวดตราสัญลักษณ์ผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองในวันที่ 1 – 31 เดือน กรกฎาคม 2554
จัดสัมมนาในวันที่ 24 เดือนสิงหาคม 2554
 7. วิธีการดำเนินงาน

บรรยายให้ความรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างวิทยากรและผู้เข้าร่วมสัมมนา
 8. สถานที่ดำเนินงาน/ โครงการ

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย
 9. วิทยากร

วิทยากรจากหน่วยงานของรัฐ 2 ท่าน คือ 1. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย 2. การท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย
 10. ประโยชน์ที่จะได้รับจากการจัดทำโครงการนี้
 1. ผู้เข้าร่วมสัมมนา ได้รับความรู้ข้อมูลทางด้านการตลาด ช่องทางการจัดจำหน่ายที่หลากหลาย เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ระหว่างวิทยากรและผู้เข้าร่วมสัมมนาสามารถนำไปพัฒนาปรับใช้กับกลุ่มผู้ผลิตผ้าทอพื้นเมืองในจังหวัดเชียงรายได้
 2. เกิดเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและการวิจัย ระหว่างมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงและองค์กรอื่นๆ
 3. สร้างแรงบันดาลใจและเปิดโลกทัศน์ ให้กับผู้เข้าร่วมสัมมนาในด้านวิจัย ค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับผ้าทอพื้นเมืองในจังหวัดเชียงราย
 4. อาจารย์ และนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ได้นำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการเรียนการสอน
 5. กลุ่มผู้ผลิตผ้าทอพื้นเมืองจังหวัดเชียงราย ได้รับการช่วยเหลือและส่งเสริมทั้งด้านการผลิตและจำหน่าย จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 6. กลุ่มผู้ผลิตผ้าทอพื้นเมืองที่ได้รับตราสัญลักษณ์ผลิตภัณฑ์ประจำกลุ่ม เพื่อเป็นส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เบื้องต้น

11. แหล่งทุนในการดำเนินงาน
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
12. ค่าลงทะเบียน
ไม่เสียค่าใช้จ่าย
13. แผนการปฏิบัติงานโดยรวม

กิจกรรม	มิถุนายน สัปดาห์ที่				กรกฎาคม สัปดาห์ที่				สิงหาคม สัปดาห์ที่			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1. เขียนโครงการเพื่อเสนอและขออนุมัติ												
2. ประชาสัมพันธ์โครงการพร้อมเปิดรับ สมัครประกวดตราสัญลักษณ์ผลิตภัณฑ์ ผ้าทอมือ												
3. ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง												
4. ส่งจดหมายเชิญเข้าร่วมโครงการ												
5. ติดต่อวิทยากร												
6. คัดเลือกตราสัญลักษณ์ผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ												
7. จัดเตรียมเอกสารประกอบ												
8. รวบรวมรายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ												
9. ดำเนินการตามแผน												
10. สรุปผลการดำเนินงาน												

กำหนดการ
โครงการกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนางานวิจัยทางด้านเศรษฐกิจ
และสังคมในจังหวัดเชียงราย

จัดโดย

หน่วยความร่วมมือทางวิชาการฝรั่งเศส-อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

วันที่ 24 เดือนสิงหาคม 2554

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

08.00 - 09.00	ลงทะเบียน
09.00 - 09.15	เปิดงานสัมมนา
09.15 - 10.15	บรรยายหัวข้อที่เกี่ยวกับเรื่อง “การจัดการด้านตลาด และช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมือง” (วิทยากรจากสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย)
10.15- 10.30	รับประทานอาหารว่าง
10.30 - 11.30	บรรยายหัวข้อที่เกี่ยวกับเรื่อง “การท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองในจังหวัดเชียงราย” (วิทยากรจากสำนักงานการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย)
11.30 - 11.45	แนะนำเกี่ยวกับ ecommerce ของกลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองในจังหวัดเชียงราย
11.45 - 12.00	มอบของรางวัลแก่ผู้ชนะเลิศการประกวดออกแบบตราสัญลักษณ์ผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองจังหวัดเชียงราย
12.00 - 12.15	ปิดงานสัมมนา
12.15 - 13.00	พักรับประทานอาหารกลางวันตามอัธยาศัย
13.00 - 16.00	ผู้เข้าร่วมสัมมนา เข้าชมจุดแสดงและจำหน่ายสินค้าผ้าทอพื้นเมืองในจังหวัดเชียงราย ที่ส่วนหน้ามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

สามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

หน่วยความร่วมมือทางวิชาการฝรั่งเศส-อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

โทรศัพท์ 0-5391-6845 โทรสาร 0-5391-6846

กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

ประวัติวิทยากร

ชื่อ - สกุล	นางอุทุมพร เรือนน้อย
ภูมิลำเนา	อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
ที่อยู่	ถนนสันโค้งน้อย ต.เวียง อ.เมืองเชียงราย จ.เชียงราย
การศึกษา	ปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สาขาวิชา วิทยาศาสตร์บัณฑิต (ศึกษาศาสตร์) ปริญญาโท จากมหาวิทยาลัยนเรศวร สาขาวิชา การศึกษามหาบัณฑิต (บริหาร การศึกษา)
อาชีพ	รับราชการ
พ.ศ. ๒๕๒๔	เริ่มบรรจุราชการตำแหน่ง อ.๑ ระดับ ๓
พ.ศ. ๒๕๓๕	ตำแหน่ง นักวิชาการการศึกษา ๕ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลำพูน
พ.ศ. ๒๕๔๕	ตำแหน่ง นักวิชาการวัฒนธรรม ๖ - ๗ ว สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดลำพูน
พ.ศ. ๒๕๕๑	ตำแหน่ง นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการพิเศษ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน
พ.ศ. ๒๕๕๓	ตำแหน่ง นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการพิเศษ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย
ปัจจุบัน	ตำแหน่ง นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการพิเศษ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย

ประสบการณ์

พ.ศ. ๒๕๔๑ - ๒๕๔๔	อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน วิทยาเขตสวนดอก
พ.ศ. ๒๕๔๓ - ๒๕๔๔	อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย วิทยาลัยบริการวิทยาลัยเทคนิคลำพูน

ประวัติวิทยากร

ชื่อ	นายชาญณรงค์ สุหงษา
ตำแหน่ง	ห้องเที๋ยวและกีฬาจังหวัดเชียงราย (ปัจจุบัน) นายกสมาคมสถาบันศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย ประธานสมาคมมวยไทยนานาชาติ
การศึกษา	ปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังศึกษาปริญญาเอก มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

เหรียญ / เครื่องราชอิสริยาภรณ์

- เหรียญจักรพรรดิมาลา
- เหรียญทวีติยาภรณ์ช้างเผือกไทย

ประสบการณ์

- เป็นคณะกรรมการบริหารสมาคมมวยไทยสมัครเล่น
- เป็นคณะกรรมการบริหารสมาคมกีฬาคอนฟิการแห่งประเทศไทย
- เลขานุการสหพันธ์สมาคมมวยไทยสมัครเล่นนานาชาติ
- เป็นคณะกรรมการบริหารสมาคมแฮนด์บอลสมัครเล่นแห่งประเทศไทย
- เป็นนายกสมาคมสถาบันศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย
- เป็นกรรมการบริหารสมาคมครูมวยไทย
- เป็นกรรมการบริหารสมาคมกีฬาจังหวัดนครนายก
- เป็นคณะกรรมการพัฒนากีฬาจังหวัดปทุมธานี
- เป็นประธานสมาคมมวยไทยนานาชาติ
- ห้องเที๋ยวและกีฬาจังหวัดนครนายก
- ห้องเที๋ยวและกีฬาจังหวัดปทุมธานี

การดูงานในต่างประเทศ

- ดูงานด้านการจัดการและบริหารกีฬาแฮนด์บอล ณ ประเทศเกาหลี
- ดูงานการแข่งขันกีฬาคอนฟิการวิลแชร์ ฮานอยเกมส์ ณ ประเทศเวียดนาม
- ดูงานการแข่งขันกีฬาคอนฟิการวิลแชร์มาราธอน ณ ประเทศญี่ปุ่น
- ดูงานการแข่งขันมวยไทย ณ ประเทศอิตาลี
- ดูงานการแข่งขันมวยไทยสมัครเล่น ณ ประเทศสหราชอาณาจักร
- ดูงานมวยไทยและกระบี่กระบอง ณ ประเทศเยอรมันนี
- ดูงานการแข่งขันมวยไทยสมัครเล่นชิงแชมป์ยุโรป ประเทศไซปรัส
- เผยแพร่มวยไทย ณ ประเทศตุรกี
- ดูงานการแข่งขันมวยไทยสมัครเล่น ณ ประเทศกรีซ

- เผยแพร่มวยไทย ณ ประเทศออสเตรเลีย
- โครงการแข่งขันมวยไทย ณ ประเทศโปรตุเกส
- ศึกษาจัดงานวัฒนธรรมไทย ณ ประเทศรัสเซีย
- โครงการท่องเที่ยว ณ ประเทศจีน
- ศึกษาโครงการเผยแพร่มวยไทย ณ ประเทศเกาหลีใต้
- เผยแพร่มวยไทย ณ ประเทศซีเรีย
- โครงการท่องเที่ยว ณ ประเทศสิงคโปร์
- โครงการท่องเที่ยว ณ ประเทศเวียดนาม

ด้านวิชาการ

- อบรมหลักสูตรพิเศษเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ
- การอบรมการประชุมเชิงปฏิบัติการงานการเรียน
- อบรมยูโดขั้นสูง ของสถาบันโคโรกัน ประเทศญี่ปุ่น
- อบรมกรรมการผู้ตัดสินวอลเลย์บอลของสมาคมวอลเลย์บอลแห่งประเทศไทย
- อบรมเทเบิลเทนนิสขั้นสูงของโอลิมปิกสากล
- อบรมผู้ฝึกสอนมวยสากลสมัครเล่นทวีปเอเชีย
- การอบรมคอมพิวเตอร์หลักสูตรแก่ราชการตามมติคณะรัฐมนตรี
- การอบรมโครงการบูรณาภาพงานประชาสัมพันธ์ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- การอบรมทางไกลหลักสูตรการพัฒนาผู้บริหารระดับกลาง
- เป็นวิทยากรเผยแพร่มวยไทยสู่นานาชาติ
- แต่งตำรามวยไทยทั้งฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ด้านการบริการสังคม

- รางวัลโล่ประกาศเกียรติคุณ ประจำปี พ.ศ. 2548 ของสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม ในฐานะศิษย์เก่าดีเด่น สาขาการจัดการองค์การกีฬา
- รางวัลโล่ประกาศเกียรติคุณ ประจำปี พ.ศ. 2545 ของสำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ ผลงานการส่งเสริมวัฒนธรรมไทยกีฬามวยไทย
- ผู้ริเริ่มการแข่งขันวิ่งเขื่อนขุนด่านปราการชล จังหวัดนครนายก
- ผู้ทรงคุณวุฒิและที่ปรึกษาวิทยาลัยมวยไทยศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎี-บัณฑิต สาขาวิชามวยไทยศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
- เป็นคณะกรรมการริเริ่มสร้างสนามการแข่งขันเรือแคนูนานาชาติ บริเวณท้ายเขื่อนขุนปราการชล เพื่อเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวเป็นสนามที่ได้รับการรับรองจากสหพันธ์แคนูนานาชาติ
- ผู้ริเริ่มโครงการอนุรักษ์ศิลปปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย โดยจัดให้มีงานวันมวยไทยนายขนมต้ม 17 มีนาคม ของทุกปี ณ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หลักการทํางาน

กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ ทำอะไรต้องให้ดีที่สุด
กิริยาเก กิริยาถนํง ทำอะไรทําจริง

งานอดิเรก

- เขียนตำรา อ่านหนังสือ
- ชอบปลูกต้นไม้ รักธรรมชาติ

ประวัติวิทยากร

สุรพงษ์ อุตมา

Surapong UTTAMA

surapong@mfu.ac.th

Current Address:

School of Information Technology

Mae Fah Luang University

333 Moo1 Tasud Muang

Chiang Rai

Thailand 57100

Education

Ph.D. (Computer Science), University of La Rochelle, France.

M.Eng. (Structural Engineering), Asian Institute of Technology, Thailand

B.A. (Administration), Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand

B.Eng. (Civil Engineering), Chulalongkorn University, Thailand

Working Experience

1999-present: Lecturer of School of Information Technology, Mae Fah Luang University.

Academic Position

1999-present: Lecturer of Computer Science Department, School of Information Technology, Mae Fah Luang University.

2008-present: Head of Computer Science Department, School of Information Technology, Mae Fah Luang University.

February-April 2009: Acting Director of French-Upper Mekong Sub-region Academic Cooperation Centre.

2008-2010: Member of Academic Council of Mae Fah Luang University

May 2009-present: Acting Director of French-Upper Mekong Sub-region Academic Cooperation Centre.

April 2010-present: Assistant Dean of School of Information Technology, Mae Fah Luang University.

Teaching Experience

Image Processing

Digital Signal Processing
Information Retrieval
Information Theory and Coding
Computer Programming
Object-Oriented Programming
Information Technology

Areas of Interest

Image and Video Processing (Document Image Analysis, Remote Sensing,
Object/Scene Recognition)
Computer Vision and Machine Learning
Intelligent Information Retrieval

Current Research

Indexing and Retrieval of Ancient Northern Documents
Forest Analysis using Remote Sensing Images
Development of Language and IT capacity of Students in Northern Thai Border
Region

Research Experience and Publications

Surapong Uttama and Nathapornpan Uttama, *Location Decision of Hand-woven Textile Distribution Center using Cluster Analysis and Attractive Model*, The 5th Ubon Ratchathani University Conference, pp. 104-111, August, 4-5 2011.

Surapong Uttama, *Detection of A Size Threshold to Process Large Size Images*, 15th International Annual Symposium on Computational Science and Engineering (ANSCSE15), April, 1st 2011.

Surapong Uttama and Nathapornpan Uttama, *Location Decision for hand-woven textile distribution center in Chiang Rai: An application of cluster analysis*, Payap University Research Symposium, February 2011.

Surapong Uttama, *Large Size Image Processing Using Divisible Loading Technique*, The 3rd National Conference on Information Technology: NCIT2010, October 2010.

Ponlawat Wongyang , Apicha Paritkoop, Kumpon Saoun, Surapong Uttama, *Teaching and Learning Computer Programming via Interactive Rich Internet Application*, Proceedings of Mae Fah Luang University Conference, 2010.

Surapong Uttama, *Adaptive Window Size for Spatial Image Segmentation*, Proceedings of ANSCSE 14, 2010.

John Chiverton and Surapong Uttama, *Model Based Motor Vehicle Segmentation and Type Classification Using Shape Based*, Proceedings of ANSCSE 14, 2010.

- ธงชัย อยู่ญาติวงศ์, พนม วิทยายอง, สุรพงษ์ อุตมา, บรรพจน์ โนแก้ว, วิลาวัลย์ กาวิชัย, ศุภธิดา อติศรศุภพงษ์, โครงการศึกษาและพัฒนาโครงการเสริมคุณภาพการเรียนรู้ของเยาวชนในจังหวัด เชียงราย, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2552.
- Surapong Uttama, *Inventory of Public Transportation System in Chiang Khong*, Proceedings โครงการสัมมนาวิชาการและวิจัย เรื่อง สำรวจเมืองเชียงของ: The Inventory 18 มิถุนายน 2552.
- Surapong Uttama, *On the Road from Chiang Khong to Luang Phrabang: The Inventory*, French-Upper Mekong Sub-region Academic Cooperation Centre, January 2009.
- Surapong Uttama, *Indexing and Retrieval of Graphical Images: Application to Cultural Heritage*, The 4th French-MFU Seminar on Mekong Studies at Crossed Glances, Mae Fah Luang University, Chiang Rai, Thailand, February 25-26 2009.
- Rudolf Pareti, Nicole Vincent, Surapong Uttama, Jean-Marc Ogier, Jean-Pierre Salmon, Salvatore Tabbone, Laurent Wendling, Sébastien Adam: *On defining signatures for the retrieval and the classification of graphical drop caps*. DIAL 2006: 220-231.
- Surapong Uttama, Pierre Loonis, Mathieu Delalandre, Jean-Marc Ogier: *Segmentation and Retrieval of Ancient Graphic Documents*. GREC 2005: 88-98.
- สุรพงษ์ อุตมา, การพัฒนาซอฟต์แวร์ประยุกต์ในการออกแบบรูปทรง 3 มิติขั้นต้น เพื่อช่วยในการเรียนการสอน, โครงการวิจัยของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, 2545.
- ณัฐพรพรรณ ปิยะอารีกุล และ สุรพงษ์ อุตมา, โครงการศึกษาบทบาทการวิจัยของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพการลงทุนของอุตสาหกรรมในบริเวณภาคเหนือตอนบนระยะที่ 2, โครงการวิจัยของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, 2544.
- ณัฐพรพรรณ ปิยะอารีกุล และ สุรพงษ์ อุตมา, โครงการศึกษาบทบาทการวิจัยของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ที่มีต่อผลการพัฒนาศักยภาพการลงทุนของอุตสาหกรรมในบริเวณภาคเหนือตอนบน : ระยะที่ 1, โครงการวิจัยของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, 2543.
- เดือนจิต สุทธิหลวง และ สุรพงษ์ อุตมา, ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง : ระยะที่ 1, โครงการวิจัยของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, 2543.